

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 4 sierpnia 2017 r.

Poz. 2756

UCHWAŁA NR XLIV/430/2017
RADY MIEJSKIEJ W GŁOGOWIE MAŁOPOLSKIM

z dnia 24 lipca 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Głogów Małopolski na lata 2017-2020"

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.), art. 87 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.).

Rada Miejska w Głogowie Małopolskim uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Głogów Małopolski na lata 2017-2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

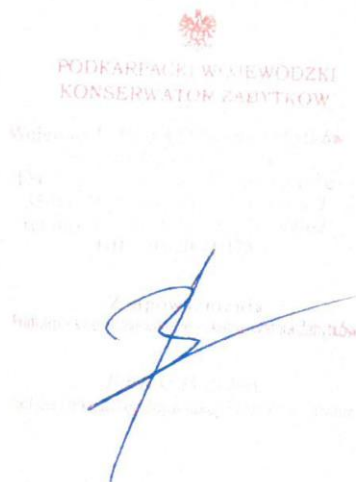
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głogowa Małopolskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Aleksander Jurek

**PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI
NA LATA 2017-2020**

(z wykorzystaniem tekstów *Programów opieki nad zabytkami miasta i gminy Głogów Małopolski* z 2006 r. autorstwa: I. Florkiewicz, A. Fortuny-Marek, A. Gliwy, R. Kwolka, B. Podubnego, B. Potery, A. Sapety oraz z 2013 r. autorstwa: A. Fortuny-Marek, B. Potery, I. Florkiewicz)

Opracował: Referat Nieruchomości
i Gospodarki Komunalnej Urzędu
Miejskiego w Głogowie Małopolskim.

Głogów Małopolski 2017 r.

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020	2
---	---

Spis treści

Spis treści	2
I. WSTĘP	4
II. PODSTAWA PRAWNA I CELE PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	6
III. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7
• Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446, z późn. zm. i rozporządzeniami);	7
• Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2016.446, z późn zm.)	7
• Ustawa z dnia 26 marca 2012 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U.2017.862 z późn. zm.)	7
e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U.2012.642).	7
IV. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	11
IV.2. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa	13
V. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	21
V.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski z dokumentami opracowanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych miasta i gminy)	21
V.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Głogów Małopolski	27
V.2.1 Historia i opis układu przestrzennego Głogowa Małopolskiego oraz pozostałych miejscowości gminy	27
V.2.2. Krajobraz kulturowy	34
V.2.3. Zabytki nieruchome z wyszczególnieniem obiektów o istotnej wartości i znaczeniu	36
V.2.4. Zabytki ruchome	43
V.2.5. Zabytki archeologiczne	45
V.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony	50
V.3.1. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony	50
V.3.2. Zabytki ruchome objęte prawnymi formami ochrony	53
V.4. Zabytki nieruchome gminy Głogów Małopolski w Gminnej Ewidencji Zabytków	54
VI. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ	55
VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE	57

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020	3
VII.1. Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego, układu urbanistycznego miasta i układów ruralistycznych na obszarze gminy.....	57
VII.2. Priorytet: Opieka nad zabytkami nieruchomymi, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i zespołów obiektów charakterystycznych dla gminy.....	62
VII.3. Priorytet: Opieka nad zabytkami ruchomymi.....	66
VII.4. Priorytet: Opieka nad zabytkami archeologicznymi.....	67
VII.5. Priorytet: Rozpoznanie i dokumentowanie zasobu zabytków oraz przetwarzanie informacji o zabytkach.....	71
VII.6. Priorytet: Praktyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego - rozwój turystyki, działania edukacyjne, promocyjne.....	72
VIII. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI I ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	74
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	75
IX.1. Finanse publiczne - budżet państwa i budżety samorządów terytorialnych	75
IX.1.1. Budżet Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	76
IX. 2.1. Budżet Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	77
IX.3.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	78
IX.4.1. Budżet Województwa Podkarpackiego	78
IX.5.1. Budżety samorządów lokalnych	78
IX.6.1. Fundusze europejskie i środki pomocowe	79
IX.2. Finanse niepubliczne - źródła prywatne.....	79
X. ANEKSY	80
X.1. ANEKS nr 1 - Wykaz obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta i gminy Głogów Małopolski*	80
X.2. ANEKS nr 2 - Wykaz stanowisk archeologicznych, zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Głogów Małopolski na podstawie dokumentacji AZP	103

I. WSTĘP

Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Głogów Małopolski na lata 2017-2020 jest aktualizacją wcześniejszych *Programów* opracowanych: w roku 2006 przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Rzeszowie (przez zespół autorski w składzie: I. Florkiewicz, A. Fortuna-Marek, A. Gliwa, R. Kwolek, B. Podubny, B. Potera, A. Sapeta) oraz w roku 2013 przez A. Fortunę-Marek, B. Potera, I. Florkiewicz)

Pierwsze rozdziały (II-IV) dotyczą ustawowych uwarunkowań formalno-prawnych odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego, ustawowych celów *Programu* oraz analizują najważniejsze dokumenty, strategie, programy - ważne z punktu widzenia opieki nad zabytkami - zarówno opracowane na szczeblu centralnym jak i wojewódzkim. Jest to konieczne, gdyż *Program* powinien być zgodny z założeniami odnoszącymi się do ochrony i opieki nad zabytkami zarówno na szczeblu centralnym czyli do polityki państwa w tym zakresie, jak również na poziomie województwa.

Rozdział V zatytułowany *Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego* składa się z trzech części. W części pierwszej analizie poddane zostały dokumenty programowe gminy pod kątem uwzględnienia w nich kwestii związanych lub mających wpływ na zachowanie oraz ochronę zabytków i krajobrazu kulturowego.

W części drugiej przedstawiono charakterystykę zasobu zabytkowego gminy. Zgodnie z założeniem podrozdział ten jest w zasadzie powtórzeniem opracowań zawartych w *Programach* z 2006 r. i 2013 r., które wskazywały najważniejsze obiekty, zespoły obiektów i cechy charakterystyczne krajobrazu kulturowego gminy. Przedmiotowy zasób został jednakże zaktualizowany na podstawie wizji lokalnych przeprowadzonych na terenie gminy Głogów Małopolski na przestrzeni 2016 i 2017 roku. Takie rozpoznanie dało podstawę do znajdującej się w dalszej części *Programu* analizy SWOT, do oceny zmian (pozytywnych i negatywnych) jakie dokonały się w zakresie zachowania zasobu zabytkowego na przestrzeni ostatnich lat, co jest konieczne do zdefiniowania najistotniejszych zadań do zrealizowania przez gminę.

Z kolei część trzecią rozdziału V. *Zabytki objęte prawnymi formami ochrony* zaktualizowano, przedstawiając aktualne dane dotyczące zabytków z terenu miasta i gminy wpisanych do rejestru (rejestr zabytków nieruchomych, archeologicznych i ruchomych), zabytki w gminnej ewidencji zabytków, jak również wskazano na ochronę, która ustalona jest w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Rozdział VI stanowi ocenę dziedzictwa kulturowego. Analiza szans i zagrożeń. W ramach modyfikacji *Programu* dokonanej w niniejszym opracowaniu uwzględniono aktualny stan zachowania zasobu zabytkowego i krajobrazu kulturowego oraz nowe kryteria oceny zasobu.

W trakcie prac nad aktualizacją - dokonując oceny dotychczasowych działań gminy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i oceny obecnego stanu zachowania zasobu zabytkowego - wskazano następnie najważniejsze zadania ujęte w ramach sześciu priorytetów (rozdział VII). W trakcie wizji lokalnych w terenie, dokonano też przeglądu zabytków znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków i wyszczególniono zarówno obiekty do usunięcia z GEZ, jak i zasługujące na ochronę w ramach ewidencji.

Kolejny, rozdział VIII – dotyczący sposobów realizacji i oceny wdrażania *Programu* w zasadzie nie uległ zmianie, gdyż nie zmieniły się w tym względzie uwarunkowania ustawowe. Natomiast w końcowym rozdziale IX przedstawiono aktualne źródła finansowania realizacji zadań.

Rozdział X stanowią zaktualizowane aneksy z wykazami obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz wykazami stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Głogów Małopolski.

II. PODSTAWA PRAWNA I CELE PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami został zapisany w uchwalonej w 2003 r. *Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U.2014.1446 z późn. zm.)

Podstawę prawną opracowania *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski* stanowi Art. 87 Ustawy o ochronie zabytków, określający obowiązek gminy dotyczący sporządzania i uchwalania Gminnego programu opieki nad zabytkami, który:

- winien być opracowywany na okres 4 lat;
- służy celom określonym w ustawie;
- przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Z realizacji *Programu* Burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

W Art. 87 pkt. 2 Ustawy... zawarte są także najważniejsze cele opracowania programu opieki nad zabytkami, tj:

- "1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami."

III. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY ZABYTEKÓW I OPIEKI NAD ZABYTEKAMI

Niniejszy *Program* został opracowany w oparciu o wymienione poniżej ustawy:

- *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U.2014.1446, z późn. zm. i rozporządzeniami);
- *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz.U.2016.446, z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 26 marca 2012 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz.U.2017.862 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (zwanej dalej Ustawą) w art. 6.1 i 6.2 określa podstawowe pojęcia z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz przedmiot, zakres, formy i sposób ich ochrony. W myśl tejże ustawy ochronie i opiece podlegają (bez względu na stan zachowania):

- 1) zabytki nieruchome będące w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące w szczególności:
 - a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U.2012.642),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

3) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej".

Dodatkowo "Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej". Natomiast art. 7 Ustawy definiuje formy i sposób ochrony zabytków. Formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na listę Skarbów Dziedzictwa
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, (...).

Ustawa określa również obowiązki oraz kompetencje samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Do obowiązków gminy należy w szczególności:

- prowadzenie gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22. p. 4)
- sporządzanie (na okres 4 lat) gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87);
- uwzględnianie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (art. 18 i 19).
- sporządzanie gminnego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowywanego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r.

Istotne dla prowadzonych przez gminę zadań są zapisy w art. 19 Ustawy:

"1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

1a. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu

lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
 - 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.
2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.
3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków."

W Gminnej Ewidencji Zabytków powinny być ujęte:

- 1) Zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. (art. 22. p.5)

Szczegółowo określone obowiązki gminy w stosunku do obiektów zabytkowych objętych ochroną, których gmina jest właścicielem lub posiadaczem zapisane są w Ustawie w art.: 5, 25, 26, 28, 30, 31, 36, 71 i 72).

Do najistotniejszych (i co ważne: jej tylko przypisanych) kompetencji gminy w zakresie ochrony zabytków należy możliwość utworzenia (na mocy uchwały rady gminy) parku kulturowego, stanowiącego jedną z form ochrony zabytków (art.16 i 17).

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2016.446, z późn zm.) określa zadania własne gminy. Wymienione w ustawie zadania obejmują także zagadnienia odnoszące się wprost, bądź pośrednio do ochrony zabytków. Należą do nich w szczególności zadania, które obejmują kwestie:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki;
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- cmentarzy gminnych;
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- promocji gminy.

Ustawa z dnia 26 marca 2012 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U.2017.862 z późn. zm.) precyzuje, iż działalność kulturalna polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1, ust. 1); działalność kulturalna instytucji

kultury nie stanowi przy tym działalności gospodarczej w rozumieniu odrębnych przepisów (art. 3, ust. 2). Mecenat nad nią sprawuje państwo oraz organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ich właściwości; polega on na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opiece nad zabytkami (art. 1, ust. 2 i 4).

Ustawa precyzuje, iż formami organizacyjnymi działalności kulturalnej są w szczególności: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki oraz ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury (art. 2). Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym, przy czym prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym (art. 9). Organizator (w tym np. jednostka samorządu terytorialnego) zapewnia instytucji kultury środki niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności kulturalnej oraz do utrzymania obiektu, w którym ta działalność jest prowadzona (art. 12).

IV. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

IV.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

- **Krajowego Programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami** – uchwała nr 125/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r.
- **Narodowa Strategia Kultury na lata 2004-2020**

Dokumentem o fundamentalnym znaczeniu dla kwestii ochrony zabytków w Polsce są **Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami**, opracowane przez zespół Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury. W dokumencie tym czytamy m.in.:

"Na dziedzictwo kulturowe człowieka składają się dobra kultury i dobra natury. Zabytki - dawne materialne i niematerialne dobra kultury są ważną częścią składową tego dziedzictwa. Ich ochrona zadeklarowana została jako konstytucyjny obowiązek Państwa (art. 5 Konstytucji RP - Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego (...)). Zabytki w swych niematerialnych wartościach są dobrem wspólnym, nad którym pieczę kodyfikuje artykuł 82 Konstytucji stanowiący: obowiązkiem Obywatela (...) jest troska o dobro wspólne."

Bardzo istotne jest przypomnienie podstawowych zasad konserwatorskich.

"Celem jest także stworzenie wykładni porządkującej sferę ochrony poprzez wskazanie siedmiu podstawowych zasad konserwatorskich:

1. zasady *primum non nocere*,
2. zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
3. zasady minimalnej niezbędnej ingerencji,
4. zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
5. zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,
6. zasady odwracalności metod i materiałów,
7. zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Wymienione zasady dotyczą zarówno konserwatorów - pracowników urzędów, profesjonalnych konserwatorów-restauratorów dzieł sztuki, konserwatorów-architektów, urbanistów, archeologów, badaczy, właścicieli i użytkowników, w tym duchownych - codziennych konserwatorów zabytkowych świątyń".

Do opracowania Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przyjęto następujące tezy:

1. Uwarunkowania ochrony i opieki nad zabytkami: stan zabytków nieruchomych, stan zabytków ruchomych, stan zabytków archeologicznych, stan zabytków techniki, pomniki historii i obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO, stan służb konserwatorskich, stan opieki nad zabytkami, stan uregulowań prawnych.

2. Działania o charakterze systemowym:

- powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, architektoniczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa. Realizacja powszechnych tendencji europejskich i światowych do rozszerzenia pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe obejmujące dobra kultury i natury.
- wypracowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego i wprowadzenie jej do polityk sektorowych.

3. System finansowania: stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej.

4. Dokumentowanie, monitorowanie i standaryzacja metod działania - ujednoczenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich i ochronnych.

5. Kształcenie i edukacja: kształcenie profilaktyczne, podyplomowe i system uznawalności wykształcenia, edukacja społeczeństwa, edukacja właścicieli i użytkowników.

6. Współpraca międzynarodowa: współpraca z instytucjami i organizacjami, współpraca w obszarze Europy Środkowej.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski a Narodowa Strategia Kultury na lata 2004-2020

Ogólne wytyczne do konstruowania programów opieki nad zabytkami zawiera przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. Narodowa Strategia Kultury na lata 2004-2013 (w 2005 r. Ministerstwo Kultury przygotowało Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020), będąca rządowym dokumentem tworzącym ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury. Strategia została stworzona centralnie dla obszaru całej Polski. Określa spójne działania horyzontalne, realizowane w regionach. Stąd celem strategicznym jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce, a celami częściowymi są m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków, wzrost efektywności zarządzania sferą kultury itd. Jednym z instrumentów za pomocą, których realizowane są wspomniane cele Strategii jest Narodowy Program Kultury Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego na lata 2004-2020, który za cel strategiczny przyjął intensyfikację i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksową poprawę stanu zabytków nieruchomych.

Cele częściowe programu to:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem za granicę.

Cele Narodowego Programu realizowane będą w ramach 2 priorytetów i 5 działań, z których istotne znaczenie dla konstruowania zadań na poziomie *Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski* mają przede wszystkim:

Priorytet I Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe.

Działanie 1.2. Kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne.

W ramach działania realizowane będą projekty rewaloryzacji zabytków i ich adaptacji na cele społeczne. Projekty muszą posiadać znaczący wpływ ekonomiczny na rozwój regionalny, w tym szczególnie przyczyniać się do wzrostu dochodów, jak i zwiększać ilość miejsc pracy.

Priorytet II Edukacja i administracja na rzecz dziedzictwa kulturowego.

Działanie 2.1. Rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego.

W ramach działania przewiduje się między innymi zrealizowanie zadań mających na celu podniesienie wykształcenia kadr zatrudnionych w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego oraz podniesienie zainteresowania społeczeństwa problematyką ochrony zabytków.

Działanie 2.2. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wywozem i przewozem przez granice.

Działanie realizowane będzie poprzez wdrożenie Programu "Absent Patrymonium" - sieci informacji wirtualnej o zabytkach wywożonych i zaginionych.

IV.2. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa

- *Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020;*
- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego;*
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020;*
- *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*
- *Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2014-2017*

Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 wyznacza kierunki polityki regionalnej dla różnych poziomów administracji samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Jak stwierdzono w części wstępnej "Nadrzędnym celem Strategii jest zapewnienie województwu podkarpackiemu partnerskiej i konkurencyjnej pozycji w Polsce i Europie, w oparciu o geograficzne położenie, potencjał demograficzny, tradycje przemysłowe, walory środowiskowe, historyczne i kulturowe".

Ramy strategii wyznacza 8 głównych obszarów strategicznych, tj.:

- Gospodarka regionu,
- Infrastruktura techniczna,
- Obszary wiejskie i rolnictwo,
- Ochrona środowiska,
- Kapitał społeczny,
- Współpraca międzynarodowa,
- Ochrona zdrowia,
- Zabezpieczenie społeczne.

W części I Strategii dotyczącej Diagnozy w rozdziale zatytułowanym "Diagnoza sektorowo-przestrzenna kształtowania się procesu rozwoju regionu" w podrozdziale dotyczącym Turystyki i rekreacji wskazano na znaczenie dziedzictwa kulturowego w rozwoju tej dziedziny gospodarki: "Województwo dysponuje krajobrazem kulturowym o wybitnych wartościach estetycznych, skupionym na niewielkiej, stosunkowo dobrze skomunikowanej wewnętrznie przestrzeni (...) Wyróżniającym województwo potencjałem jest wielowątkowe dziedzictwo kulturowe, wpisane w konteksty religijne i zachowane, częstokroć, w unikalnej formie (np. architektura drewniana) oraz zasoby współczesnej kultury regionu: twórcy, środowiska artystyczne i intelektualne, imprezy, instytucje, organizacje pozarządowe, etc."

W tej samej części Strategii w podrozdziale dotyczącym Kapitału społecznego dokonano oceny i analizy istniejących instytucji i placówek kulturalnych (w tym muzeów), ważnych cyklicznych wydarzeń artystycznych i kulturalnych odbywających się na terenie województwa.

W części II Strategii zatytułowanej: "Cele strategiczne, priorytety, kierunki działań i przedsięwzięcia" konkretne działania odnoszące się z znacznym stopniem do problematyki ochrony i opieki nad zabytkami znalazły się m.in.:

- w rozdziale dotyczącym Gospodarki regionu:
- w Priorytecie 3: Działania na rzecz podniesienia atrakcyjności regionu dla rozwoju inwestycji
 - w Kierunku działania 2: Tworzenie korzystnego klimatu dla inwestorów, gdzie wskazano, że "...rolą samorządu województwa jest optymalne wykorzystanie położenia geograficznego, środowiska naturalnego, walorów kulturowych regionu, kapitału ludzkiego itp. dla stworzenia konkurencyjnej oferty w celu przyciągnięcia inwestora..."
- w Priorytecie 4: Turystyka jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego województwa
 - w Kierunku działania 1: Podniesienie konkurencyjności produktu turystycznego, gdzie stwierdzono, że "Niezbędna jest modernizacja szlaków turystycznych, dalsza rewaloryzacja zabytkowych, a często unikatowych, obiektów sakralnych i świeckich (w tym obiektów architektury pałacowo-zamkowej oraz budownictwa drewnianego)"
 - w Kierunku działania 3: Współpraca i współdziałanie podmiotów i instytucji związanych z turystyką, w tym rozwijanie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz służącego pozyskiwaniu środków z funduszy europejskich i innych zewnętrznych źródeł wspierających bezpośrednio lub pośrednio rozwój turystyki wskazano, że "Należy przyjąć ustalenie, że wojewódzkie programy obejmujące rozwój transportu, budowę zbiorników wodnych, rewaloryzację zabytków i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego, rozwój terenów wiejskich i inne związane z

podróżami i usługami świadczonymi odwiedzającym, będą opiniowane przez specjalistów z zakresu turystyki. Podstawą sukcesu w realizacji przedsięwzięć rozwijających turystykę będzie montaż środków finansowych współdziałających podmiotów oraz sięganie po fundusze zewnętrzne, zwłaszcza z Unii Europejskiej. W oparciu o przepisy prawne regulujące partnerstwo publiczno-prywatne przygotowywane będą projekty turystyczne, których efektem będą nowe miejsca pracy lub zwiększenie dochodów ludności regionu".

- w rozdziale dotyczącym Obszarów wiejskich i rolnictwa:
 - w Priorytecie 2: Odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej
 - w Kierunku działania 2: Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego wskazano, że: "W ramach tego kierunku wspierane będą przedsięwzięcia służące właściwemu gospodarowaniu naturalnym dziedzictwem wsi. Powinny one być ukierunkowane na zachowanie walorów krajobrazu geograficznego i kulturowego, przejawiające się wykorzystaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych na potrzeby plenerów artystycznych, prowadzenie konkursów na innowacyjne formy zagospodarowania określonych terenów, tworzenie punktów kultywowania tradycji wiejskich w postaci skansenów, izb tradycji itp. Wspierane przedsięwzięcia powinny skupiać się również na upowszechnianiu regionalnego dziedzictwa kulturowego wsi poprzez kultywowanie tradycyjnych wartości, muzyki charakterystycznej dla danego regionu, tradycyjnych strojów, zawodów i potraw, eksponowania charakterystycznej architektury, miejsc historycznych i kulturowych. Niezmiernie ważnym zagadnieniem jest wspomaganie przedsięwzięć z zakresu projektów architektonicznych, nawiązujących do charakteru budownictwa regionalnego".
 - w rozdziale dotyczącym Ochrony Środowiska uznano, że celem strategicznym w tej dziedzinie jest poprawa jakości środowiska oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych
 - w Priorytecie 4: Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej zwrócono uwagę, że "Warunki przyrodnicze dają możliwość rozwoju rolnictwa (szczególnie ekologicznego), leśnictwa, turystyki (w tym agroturystyki), a także lecznictwa uzdrowiskowego. Stan środowiska przyrodniczego ma ogromne znaczenie dla turystyki, a dodatkowym, sprzyjającym rozwojowi tej dziedziny elementem jest zachowanie autentycznych zasobów kulturowych".
- w rozdziale zatytułowanym Kapitał społeczny:
 - w Priorytecie 3: Rozwój kultury uznano, że: "Główną ideą polityki kulturalnej na lata 2007-2020 na poziomie regionu jest dążenie do uzyskania odczuwalnej społecznie poprawy w zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, a jej kluczowe cele to: - przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju i warunków uczestnictwa kulturalnego ludności w województwie (zwłaszcza między stolicą regionu a jej otoczeniem), - pielęgnowanie (ochrona) tożsamości kulturowej regionu, w tym tożsamości narodowych

i etnicznych, wzmocnienie procesów integracyjnych w społeczności regionalnej, - poprawa jakości środowiska kulturowego Podkarpacia."

- w Kierunku działania 2: Kształtowanie kulturowej tożsamości regionalnej zawarto bardzo istotne z punktu widzenia ochrony i opieki nad zabytkami wskazania i cele. "Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia ochronę dziedzictwa kulturowego i dostępu do wartości kulturowych, przy kierowaniu się zasadą równoważonego rozwoju społeczeństwa. Wymaga to: - ugruntowania zasady zrównoważonego rozwoju jako podstawy trwałej polityki społecznej, kulturalnej i przestrzennej Podkarpacia, - zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, a także rewaloryzacji i rewitalizacji kulturowo zdegradowanego środowiska. Wychodząc z tych założeń, jako jeden z głównych celów rozwoju kultury województwa podkarpackiego przyjęto kształtowanie jego kulturowej tożsamości. Oznacza to budowanie - wokół istniejącego tutaj dziedzictwa kulturowego i tradycji - podkarpackiej świadomości regionalnej. Dokonywać się ono powinno poprzez zachowanie i odbudowę dziedzictwa kulturowego, wspieranie twórczości artystycznej oraz ochronę krajobrazu kulturowo-przyrodniczego wsi i miast".
Uznano też, że: "Wzmacnianiu regionalnych więzi kulturowo-społecznych mieszkańców województwa podkarpackiego będą służyć m.in:
 - "propagowanie wiedzy o regionie i "małych ojczyznach" - zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej (organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych, wyznaczanie "szlaków kulturowo - historycznych"),
 - promocja korzyści ze współpracy kulturalnej społeczności i władz w ramach regionu,
 - ochrona dóbr kultury materialnej (w szczególności zabytków nieruchomych, tak architektury miejskiej jak i wiejskiej, oraz zabytków ruchomych - wytworów sztuki czy rzemiosła),
 - zachowanie innych wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,
 - wspieranie twórczości artystycznej o znaczeniu ogólnonarodowym, regionalnym i lokalnym, której źródła tkwią w dziedzictwie regionu,
- w Kierunku działania 3: Poprawa jakości środowiska kulturowego "Dobry stan szeroko rozumianego środowiska kulturowego oznacza zapewnienie przyszłym pokoleniom życie w otoczeniu dóbr o wysokich standardach oraz zachowanie i pomnażanie dziedzictwa kulturowego. Zrównoważony rozwój Podkarpacia musi stawiać za nadrzędny cel zachowanie wartości środowiska kulturowego oraz poprawę jego jakości".
 - w rozdziale dotyczącym Współpracy międzynarodowej za cel strategiczny uznano wspieranie rozwoju gospodarczego regionu, wykorzystanie potencjału turystycznego i dziedzictwa kulturowego oraz ochronę wartości przyrodniczo - krajobrazowych
 - w Priorytecie 2: Współpraca na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego stwierdzono, że: "Współpraca międzynarodowa zorientowana na wzajemne poznawanie się, rozwijanie więzi społecznych i gospodarczych, to istotny czynnik rozwoju podróży między krajami (...) W rozwoju turystyki w regionie szczególną rolę

powinno odgrywać dziedzictwo i życie kulturalne regionu, gdyż kultura w istotnym stopniu inspiruje rozwój turystyki, zaś ruch turystyczny wspiera i promuje dobra kultury. Należy podkreślić, iż dziedzictwo kulturowe Podkarpacia, oparte na wielonarodowej, wielokulturowej i wielowyznaniowej historii regionu, stanowi składową kultury europejskiej, godną różnorodnych działań promocyjnych, a także rozwoju wymiany kulturalnej. Korzystając z doświadczeń krajów o rozwiniętej gospodarce turystycznej oraz ze wsparcia europejskich i innych funduszy celowych, podejmować należy działania służące ochronie, jak i ekspozycji turystycznej dóbr kultury, tworzeniu nowych produktów turystycznych oraz podnoszeniu poziomu obsługi międzynarodowego ruchu turystycznego.

- w Kierunku działania 1: Współpraca w zakresie informacji i promocji turystyczno-kulturalnej przyjęto, że: "Współpraca międzynarodowa województwa powinna obejmować działania w zakresie upowszechniania informacji turystycznej i kulturalnej, realizowane na poziomie międzynarodowym, międzyregionalnym i transgranicznym".
- w Kierunku działania 2: Podejmowanie działań w zakresie ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego wskazano, że "Nieodzowne jest również podejmowanie działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - inicjowanie i wspieranie wspólnych projektów badawczych, edukacyjnych i edytorskich prezentujących i upowszechniających dziedzictwo kulturowe, w tym pogranicza polsko-słowacko-ukraińskiego (programy edukacyjne, trasy turystyczne, imprezy folklorystyczne, festyny archeologiczne itp.),
 - zagospodarowanie, popularyzację i promocje obiektów zabytkowych oraz ich wykorzystanie jako miejsc szczególnie atrakcyjnych turystycznie,
 - realizację programu ochrony unikatowej drewnianej architektury sakralnej: rzymskokatolickiej, greckokatolickiej i prawosławnej jako obiektów będących dla regionu i pogranicza polsko-słowacko-ukraińskiego wyznacznikiem tożsamości kulturowej, specyficznym przykładem wielowiekowej linii rozwojowej tradycyjnych świątyń drewnianych, obiektów dokumentujących lokalną tożsamość religijno-kulturową
 - przygotowanie programu ochrony zabytkowych cmentarzy, ze szczególnym uwzględnieniem cmentarzy wojskowych z okresu I wojny światowej oraz kirkutów jako ważnych elementów dziedzictwa kulturowego- wspieranie folkloru oraz zanikających zawodów,
 - publikowanie materiałów dokumentujących i popularyzujących dziedzictwo i krajobraz kulturowy."
- w Kierunku działania 3: Podejmowanie działań na rzecz rozwoju turystyki wskazano m.in. na potrzebę - tworzenia transgranicznej infrastruktury turystycznej, a zwłaszcza szlaków turystycznych uwzględniających wspólne dziedzictwo kulturowe, przyrodnicze, historyczne, a także przemysłowe.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr XL VIII/522/02 z dnia 30 sierpnia 2002 r.

Kierunki polityki przestrzennej zawarte w tym Planie zostały powiązane z określonymi w strategii rozwoju województwa polami strategicznymi, priorytetami, celami

i kierunkami działań. Wśród nich trzecie pole strategiczne to Kultura, turystyka i ochrona środowiska. W ramach tego pola za priorytet przyjęto Rozwój kultury i ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu jako warunek podniesienia konkurencyjności produktu turystycznego. Za jeden z trzech przyjętych w jego ramach celów strategicznych uznano wzbogacenie istniejących i kreowanie nowych produktów turystycznych opartych na dziedzictwie kulturowym i unikatowych wartościach przyrodniczo-kulturowych. Jednym ze sposobów realizacji tego celu winna być rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, wartości krajobrazowych i przyrodniczych oraz rozwój działalności kulturowej jako podstawy tworzenia produktu turystycznego.

Ważne dla ochrony dziedzictwa kulturowego są przyjęte w *Planie* zasady, wśród których istotne znaczenie dla ochrony i opieki nad zabytkami mają przede wszystkim:

- ochrona zasobów kultury materialnej i niematerialnej oraz utrzymanie ładu przestrzennego w obrębie dawnych układów urbanistycznych i obszarów proponowanych do ochrony krajobrazu kulturowego,
- przeznaczanie obszarów predysponowanych do ochrony przyrodniczej i krajobrazowej oraz obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe o różnym reżimie ochronnym, oparte o dokładne rozpoznanie zasobów, waloryzację terenu i określenie odporności środowiska na antropopresję,
- tworzenie spójnego systemu ekologicznego poprzez rozwój wielkoprzestrzennych obszarów ochrony środowiska naturalnego i kulturowego,
- promocja obszarów koncentracji walorów turystycznych, zespołów i obiektów zabytkowych w celu ich gospodarczego wykorzystania,
- zasada maksymalnej integracji działań na rzecz ochrony środowiska, w szczególności walorów krajobrazowych, przyrody, ochrony bioróżnorodności przyrody i krajobrazu kulturowego w sferze badawczej, społeczno-gospodarczej i ekonomicznej oraz w wojewódzkich programach sektorowych, na obszarach transgranicznych i na obszarach stykowych z sąsiednimi województwami,
- ograniczanie negatywnych skutków działalności urzędów infrastruktury technicznej, społecznej i gospodarczej oraz różnych form aktywności społecznej i gospodarczej na środowisko naturalne i kulturowe.

W *Planie* zawarto też Ustalenia w zakresie ochrony, kształtowania i racjonalnego wykorzystania krajobrazu kulturowego, w których określono i wymieniono m.in.: obszary szczególnej ochrony krajobrazu kulturowego, obszary rezerwatów kulturowych, obiekty zabytkowe i zespoły obiektów zabytkowych przewidziane do szczególnej ochrony i wykorzystania turystycznego (m.in. jako Pomniki Historii). Wskazano także na obiekty i zespoły obiektów wymagające stałej ochrony konserwatorskiej, istniejące i projektowane Szlaki kulturowe oraz określono zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego na obszarach szczególnej ochrony krajobrazu kulturowego, jak również zasady ochrony układów urbanistycznych objętych szczególną ochroną. W *Planie* sformułowano także podstawowe cele i zasady realizacji oraz wyznaczono ogólnie obszar "Programu ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego terenów przygranicznych w zakresie unikatowej architektury drewnianej".

Wykonana metodą SWOT synteza uwarunkowań wśród mocnych i słabych stron województwa uwzględnia także problemy dotyczące dziedzictwa kulturowego.

Plan wskazuje także na konieczność wykonania studiów programowo-przestrzennych dla: wskazanych stref koncentracji walorów turystycznych, projektowanych parków i rezerwatów kulturowych, projektowanych szlaków kulturowych. Opracowanie ww. studiów określone zostało jako zadanie władz województwa. Uznano także za konieczne sporządzenie przez inne jednostki samorządowe miejscowych planów rewaloryzacji, rewitalizacji i zagospodarowania przestrzennego wybranych zabytkowych centrów miast historycznych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów proponowanych Pomników Historii.

W *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego* zawarto także wykaz działań i zadań, w ujęciu przedmiotowym i podmiotowym (między innymi w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego), których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia założonych w Planie celów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Problematyka dotycząca ochrony zabytków została zawarta w Osi priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, której jednym z celów jest "Podniesienie atrakcyjności kulturalnej regionu i zwiększenie dostępności dóbr kultury".

Cel ten ma polegać na: „Wzroście oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [odwiedziny/rok], a także wzroście liczby osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [osoby/rok]”.

Doprecyzowanie zapisów zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 zostało zawarte w dokumencie Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 z dn. 7 luty 2017 r., który jest dokumentem uzupełniającym zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

Oś realizowana będzie poprzez projekty dotyczące m.in.:

- Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia służące zachowaniu zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, w celu udostępniania ich jako atrakcje kulturalne regionu.
- Prace konserwatorskie, restauratorskie i/lub zakup wyposażenia w zakresie zabytkowych muzealiów, starodruków, zabytkowych archiwaliów, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych, w celu ich udostępnienia jako atrakcje kulturalne regionu i zabezpieczenia przed zagrożeniami.
- Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury służącej udostępnianiu zabytków, znajdującej się wyłącznie w bezpośrednim otoczeniu
- Rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury instytucji kultury, w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązaniem z funkcjonowaniem tych obiektów

- Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu monitoringu i zabezpieczenia zabytków nieruchomych oraz instytucji kultury wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń

- Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu udostępniania zabytków oraz instytucji kultury dla osób niepełnosprawnych

Kolejnym istotnym dokumentem z punktu widzenia *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski* jest **Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2014-2017** przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego Uchwałą NR XLII/846/14 z dn. 27.01.2014 r. Zawarte w Wojewódzkim Programie priorytety, kierunki działań i zadania wynikają zasadniczo z ustawowo określonych celów, jakim służyć powinny programy opieki nad zabytkami.

Priorytet I Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego zawiera 3 kierunki działań, które odnoszą się do celów 1,2 oraz 4 wyszczególnionych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Art. 87. ust.2) i mają służyć:

- Dbalości o krajobraz kulturowy regionu oraz o zachowaniu jego charakterystycznych elementów zabytkowych i przyrodniczych
- Dążeniu do rewaloryzacji przekształconych, cennych elementów dziedzictwa
- Włączeniu dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparciu samorządów lokalnych

Priorytet II Ochrona i zarządzanie dziedzictwem kulturowym jako czynniki rozwoju społeczno-gospodarczego zawiera 6 kierunków działań oraz zadania odpowiadające celom nr 3 do 7 wymienionych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Art. 87. ust.2). Wskazane do realizacji działania i zadania przyczynić się mają przede wszystkim do: ochrony obiektów o szczególnej wartości, zahamowania procesu degradacji zabytków i dążenia do poprawy ich stanu zachowania, wspierania racjonalnego wykorzystania środków finansowych na ratowanie obiektów szczególnie zagrożonych, tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Priorytet III Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości zawiera 3 kierunki działań oraz zadania, które zgodne są z celami nr 4 do 7 określonymi w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Art. 87. ust.2). Uwzględnione w tym priorytecie kierunki działań i zadania służyć mają przede wszystkim poszerzeniu wiedzy o zabytkach regionu poprzez wspieranie projektów badawczych, szeroko rozumianemu wykorzystaniu zabytków dla potrzeb edukacyjnych i turystycznych oraz promowaniu potrzeby ochrony dziedzictwa i dobrych praktyk dotyczących jego wykorzystania.

V. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

V.1. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski z dokumentami opracowanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych miasta i gminy)

Program jest spójny z następującymi dokumentami strategicznymi gminy:

- **Strategia rozwoju Gminy Głogów Małopolski na lata 2008-2020** przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Głogowie Małopolskim, Uchwała Nr XXVII/240/2008 z dnia 28 sierpnia 2008 r.;
- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Głogów Małopolski** uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Głogowie Małopolskim, Uchwała Nr XLIV/207/2002 z dnia 22 maja 2002 r. ze zmianami (I-VI) tekst ujednoczony.

Strategia rozwoju Gminy Głogów Małopolski na lata 2008-2020 w rozdziale I Ogólna charakterystyka gminy bardzo pobieżnie przedstawia historię miasta i jej zabytki, a w rozdziale 6 omawiającym Kulturę i Turystykę wymienia działające kapele ludowe i zespoły tańca ludowego oraz szlaki turystyczne.

W rozdziale 7 wśród najważniejszych inwestycji na lata 2008-2020 wymieniono m.in. rewitalizację centrum Głogowa Młp.

W części II Programująco-strategicznej uwypuklono konieczność rozwoju turystyki i wypoczynku. Wśród wyznaczonych 7 obszarów strategicznych nie uwzględniono dziedzictwa kulturowego i w zasadzie całkowicie pominięto problematykę związaną z ochroną dziedzictwa. Jedynie w Obszarze 7 Promocja Gminy jedno z zadań zapisano „Promocja Głogowa Młp. jako najstarszego renesansowego miasta w Polsce.” W stosunku do wcześniejszej Strategii kwestie dotyczące ochrony walorów architektonicznych i krajobrazowych miasta zostały zubożone, a w zasadzie pominięte.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Głogów Małopolski określa politykę przestrzenną gminy i stanowi dokument, w oparciu o który koordynowane są działania związane z zagospodarowaniem terenów na obszarze gminy.

Jednym z trzech głównych celów rozwoju gminy w sferze aktywizacji gospodarczej i rozwoju turystyki **Studium** określiło: wykorzystanie warunków kulturowych i przyrodniczych gminy. Natomiast jednym z czterech głównych celów w sferze gospodarowania zasobami i dziedzictwem kulturowym jest: zachowanie tożsamości kulturowej gminy poprzez wyeksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz ukształtowanie współczesnych układów zabudowy wsi w nawiązaniu do tradycji kulturowej.

Wśród uwarunkowań realizacji głównych celów rozwoju gminy, a wynikających ze stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego wymieniono:

- wyjątkową wartość lokacyjnego układu urbanistycznego miasta Głogowa,

- obiekty i zespoły w tym historyczne układy przestrzenne wpisane do rejestru zabytków,
- tereny i obiekty wpisane do rejestru zabytków, walory krajobrazowe i przyrodnicze, wycieczne szlaki, znaczne powierzchnie zbiorników wodnych, stadniny koni, stanowią atrakcyjny obszar do turystyki pieszej, rowerowej i konnej dla mieszkańców Rzeszowa.

W części III *Studium* określa główne kierunki działań w zakresie polityki przestrzennej miasta i gminy. Są nimi:

1. rozwój turystyki,
2. aktywizacja gospodarcza,
3. ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie krajobrazu miasta i gminy,
4. kształtowanie i ochrona środowiska przyrodniczego,
5. kształtowanie zabudowy i zagospodarowania miasta i gminy,
6. kształtowanie systemów komunikacji.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie krajobrazu miasta i gminy jest jednym z głównych kierunków działań w zakresie polityki przestrzennej wyznaczonych w *Studium*.

Celem polityki ochrony dziedzictwa kulturowego i kształtowania krajobrazu jest:

- Zachowanie istniejącej struktury zabytkowej oraz najpełniejszej rewaloryzacji historycznej miasta i gminy;
- Zachowanie terenów zabezpieczających właściwe eksponowanie zespołów i obiektów zabytkowych;
- Zachowanie terenów krajobrazu kulturowego utworzonego integralnie z istniejącym krajobrazem naturalnym powiązanych przeważnie z układem ruralistycznym;
- Zachowanie naturalnej rzeźby terenu z ukształtowanymi jarami, wąwozami, w których często płyną ciekami wodnymi oraz naturalnych zadrzewień wąwozów i wzdłuż cieków wodnych;
- Zachowanie bądź częściowe odtworzenie elementów krajobrazu urządzonego bezpośrednio związanego z układem historycznym;
- Zachowanie i ochrona terenów występowania relikwów archeologicznych.

Realizacja polityki w skali całego miasta i gminy zakłada:

- Utrzymanie historycznej struktury przestrzennej centrum miasta i gminy przez zachowanie zabytkowego terenu całego miasta Głogowa. Granica przebiega na południe wzdłuż ulicy Targowej i Ogrodowej, od strony wschodniej opiera się o ulicę B. Prusa, na północy biegnie powyżej ulic Polnej i Krzywej, obejmując dawny zespół pałacowy i dalej biegnie wzdłuż ulicy Fabrycznej i Parkowej, do koryta rzeczki Szlachcianki
- Zachowanie istniejących elementów o wartościach kulturowych
- Dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji
- Utrzymanie w dotychczasowej formie z możliwością prowadzenia prac modernizacyjnych wszystkich obiektów objętych ochroną konserwatorską

- Zachowanie historycznego rozplanowania terenów odnośnie przebiegu ulic, placów i terenów zielonych
- Zachowanie obszarów ekspozycji widokowych niezabudowanych
- Ochrona krajobrazu kulturowego utworzonego integralnie z istniejącym krajobrazem naturalnym
- Stwarzanie zachęt dla zainteresowanych zagospodarowaniem i odnową obiektów zabytkowych
- Stworzenie preferencji finansowych i organizacyjnych dla rewaloryzacji szczególnie cennych obiektów położonych w obrębie przestrzeni publicznej
- Prowadzenie gospodarki przestrzennej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu przed utratą oraz niepożądanymi przekształceniami na wyodrębnionych strefach:
 - strefa pełnej ochrony konserwatorskiej,
 - strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych,
 - strefa ekspozycji obiektów zabytkowych,
 - strefa ochrony krajobrazu kulturowego,
 - strefa obserwacji archeologicznej.

Na potrzebę ochrony obiektów i zespołów zabytkowych Studium zwraca uwagę także w ramach kierunku kształtowanie zabudowy i zagospodarowania miasta i gmin. W ramach polityki rozwoju turystyki Studium określiło m.in. działanie polegające na wyeksponowaniu najcenniejszych obiektów zabytkowych.

W części IV "KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO" Studium określa główne kierunki, zasady, warunki i ograniczenia rozwoju przestrzennego. W rozdziale 1 określono KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY. Teren gminy podzielono na 3 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach działania:

- Strefa CENTRALNA ("C"): obszar funkcjonalny miasta Głogów Małopolski, bez przyległych zespołów leśnych (nie związane z granicami administracyjnym);
- Strefa ROLNO-OSADNICZA ("R"): pozamiejskie zespoły osadnictwa i urządzeń infrastruktury, oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna: zwarte kompleksy terenów rolnych i użytków zielonych, wraz z niewielkimi obszarami lasów;
- Strefa LEŚNA ("L"): obszary kompleksów leśnych, wraz z niewielkimi terenami użytków zielonych i osadnictwa.

W obszarach poszczególnych stref zaproponowano określone warunki i kierunki zagospodarowania. Wśród nich wiele zapisów odnosi się do problematyki ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego:

Strefa CENTRALNA "C" - "CS" Śródmieście

- modernizacja i porządkowanie zwartej zabudowy mieszkaniowo-usługowej zmierzające do podniesienia standardu technicznego i estetycznego oraz poprawy warunków zamieszkania, z dopuszczeniem lokalizacji nowej zabudowy wynikającej z potrzeb

mieszkaniowych wspólnoty samorządowej lub adaptacji do tych potrzeb zabudowy istniejącej, z jednoczesnym zachowaniem walorów kulturowych i charakteru zabudowy stanowiących o tożsamości miasta,

- ochrona zachowanego układu przestrzennego obszaru wraz z istniejącymi zespołami i obiektami zabytkowymi oraz założeniami zieleni, zgodnie z kierunkami i zasadami ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania przestrzeni Rynku zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi,
- ochrona osi widokowych, związanych z zabytkowym centrum Głogowa, poprzez uściślenie zasad kształtowania zagospodarowania terenów istotnych dla utrzymania tych osi, w szczególności zasad ich zabudowy, oraz całkowite podporządkowanie tych zasad ww. ochronie w postaci ograniczenia lub zakazu lokalizacji zabudowy kubaturowej na niektórych terenach, wyrażonego m.in. odpowiednio ukształtowanymi liniami zabudowy, sformułowanego w opracowanych dla tych terenów planach miejscowych; Sporządzenie planu miejscowego dla takiego terenu musi być poprzedzone opracowaniem specjalistycznej analizy widokowej poprzez niezależny ośrodek (zespół) naukowo-badawczy.

Strefa CENTRALNA "C" - "CO" Osiedla

- uzupełnienie istniejącego zagospodarowania nową zabudową, zróżnicowaną co do intensywności, funkcji i formy, ze szczególnym uwzględnieniem lokalizacji zabudowy wynikającej z potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, z wykluczeniem lokalizacji obiektów o gabarytach naruszających panoramę miasta,
- precyzowanie zasad kształtowania zespołów i obiektów nowej zabudowy, szczególnie usługowej lub przemysłowej, w trosce o ochronę panoramy miasta,
- ochrona osi widokowych, związanych z zabytkowym centrum Głogowa - zapis analogiczny do zapisu w strefie "CS",
- ochrona elementów krajobrazu kulturowego miasta, wartościowych układów przestrzennych, zabytków i starodrzewia, a także zespołów zieleni urządzonej, zgodnie z odpowiednimi kierunkami i zasadami ochrony tych wartości.

Strefa CENTRALNA "C" - "CP" Peryferia i przemysł

- uzupełnienie istniejącego zagospodarowania nową zabudową, zróżnicowaną co do intensywności i formy, ze szczególnym uwzględnieniem lokalizacji zabudowy wynikającej z potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, z wykluczeniem lokalizacji obiektów o gabarytach naruszających panoramę miasta.

Strefa ROLNO-OSADNICZA - "R"

- uzupełnianie istniejącego zagospodarowania nową zabudową, zróżnicowaną co do intensywności i formy, ze szczególnym uwzględnieniem lokalizacji zabudowy wynikającej z potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, z wykluczeniem lokalizacji obiektów o gabarytach naruszających panoramę wsi lub przysiółków,
- ochrona punktów i osi widokowych, związanych z zachowanymi obiektami lub zespołami zabytkowymi, poprzez uściślenie zasad kształtowania zagospodarowania terenów istotnych dla utrzymania tych punktów lub osi, w szczególności zasad ich zabudowy, oraz

- całkowite podporządkowanie tych zasad ww. ochronie w postaci ograniczenia lub zakazu lokalizacji zabudowy kubaturowej na niektórych terenach, wyrażonego m.in. odpowiednio ukształtowanymi liniami zabudowy, sformułowanego w opracowanych dla tych terenów planach miejscowych,
- ochrona elementów krajobrazu kulturowego miejscowości, wartościowych układów przestrzennych, zabytków i starodrzewia, a także zespołów zieleni urządzonej, zgodnie z odpowiednimi kierunkami i zasadami ochrony tych wartości,
 - wykorzystanie historycznych zespołów dworskich do celów turystyki i rekreacji, zgodnie z odpowiednimi kierunkami i zasadami ochrony tych zespołów,
 - porządkowanie otoczenia historycznych zespołów dworskich i parkowych wraz z uzupełnianiem ich terenami zieleni urządzonej lub urządzeniami turystyki, sportu lub rekreacji niemożliwymi do zrealizowania w obrębie chronionych zespołu,
 - ochrona - w miarę możliwości - zachowanych stawów i oczek wodnych wraz z ich otoczeniem jako atrakcyjnych enklaw dla potrzeb turystyki pieszej i rowerowej oraz uwzględnienie ich przy planowaniu i opisywaniu szlaków tej turystyki.

Strefa LEŚNA - "L"

- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie ze stosownymi regulacjami przepisów prawa miejscowego, zgodnie z odpowiednimi kierunkami i zasadami ochrony wartości kulturowych i przyrodniczych.

Rozdział 2 części IV Studium: ZAGOSPODAROWANIE I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

We wstępie do rozdziału 2 części IV *Studium* odwołuje się do opracowania pt. "STUDIUM WARTOŚCI KULTUROWYCH I OCHRONY KRAJOBRAZU WRAZ Z WYTYCZNYMI KONSERWATORSKIMI DO MIEJSCOWEGO PLANU OGÓLNEGO I ZAGOSPODAROWANIA GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI" autorstwa zespołu pod kierownictwem Jana MALCZEWSKIEGO.

W Studium wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej oraz wskazania w jaki sposób (wytyczne, wymagania, zalecenia) powinno być kształtowane zagospodarowanie przestrzenne w ich granicach:

Strefa pełnej ochrony konserwatorskiej

Przyjęte kierunki działania to:

- Zachować istniejące rozplanowanie miasta z czasów jego lokacji z blokami zabudowy przyrynkowej i ulicznej, z istniejącym układem ulic i placów, w tym zachowanie dawnych ogrodów mieszczańskich w narożach, pierwotnej struktury miejskiej oraz układu łańcuchowego pól (w postaci dróg dojazdowych do nich);
- Utrzymać istniejącą zabudowę pierzei rynkowych i ulicznych;
- Utrzymać istniejące podziały na parcele w blokach przyrynkowych i ulicznych;
- Utrzymać zabytkową zabudowę miasta;
- Dostosować nowe obiekty uzupełniające, na parcelach obecnie niezabudowanych, architekturą do istniejących;

- Zachować pozostałości dawnego założenia parkowego, tj. park zw. Grabina oraz zielen pomiędzy nim a dawnym pałacem;
- Utrzymać funkcję mieszkalną centrum Głogowa poprzez wprowadzenie nowej i przeprowadzenie modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej;
- Rewaloryzacja zespołu dworsko-parkowego w Przewrotnem, Budach Głogowskich, Wysokiej Głogowskiej, dworu w Rudnej Małej oraz zabytkowego zespołu budynku szkoły rolniczej i towarzyszącego mu kompleksu zieleni w Miłocinie.

Strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych

Przyjęte kierunki działania to:

- Zachowanie istniejących elementów o wartościach kulturowych i dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji.
- Należy zachować historyczne rozplanowanie terenu odnośnie przebiegu ulic, placów i terenów zielonych.
- Wolne działki należy zabudowywać obiektami handlowo-mieszkaniowymi skalą, bryłą i wystrojem nawiązującymi do tradycyjnej zabudowy.
- Zachować zabytkowy obiekt dawnego zespołu klasztorowego dopuszczając lokalizację nowej zabudowy z zachowaniem ekspozycji zabytkowego obiektu (po opracowaniu analizy widokowej).
- Nie wprowadzać nowych rodzajów działalności na zdewastowanym z konserwatorskiego punktu widzenia obszarze przylegającym do założenia dworskiego w Przewrotnem od strony północnej, które mogłyby być szkodliwe dla otoczenia
- Zabezpieczyć obszar związany ciągiem widokowym na kaplice św. Huberta przed zabudową mieszkaniową lub też usługową, która spowodowałaby praktycznie likwidację ostatniego od tej strony ciągu widokowego na w/w kaplicę.
- Wszystkie obiekty objęte ochroną konserwatorską należy utrzymać w dotychczasowej formie z możliwością prowadzenia prac modernizacyjnych w celu podniesienia standardu.
- Należy zachować i chronić obecnie istniejącą rzeźbę terenu oraz zieleni.

Strefa ekspozycji widokowej zabytkowych zespołów zabudowy

Przyjęte kierunki działania to:

- Zakaz wnoszenia obiektów kubaturowych, mogących zniszczyć ekspozycję zespołów zabytkowych,
- Eksponowanie zespołu dworsko-parkowego w Przewrotnem,
- Eksponowanie zespołu dworsko-parkowego w Budach Głogowskich,
- Eksponowanie zabytkowego zespołu w Wysokiej Głogowskiej,
- Teren wokół dworu w Rudnej Małej nie zabudowywać i wprowadzić zieleni,
- Eksponowanie kaplicy św. Huberta w Miłocinie, zabezpieczyć perspektywę i ciągi widokowe zakazem zabudowy,
- Eksponowanie zabytkowego zespołu budynków szkoły rolniczej.

Strefa ochrony krajobrazu

Przyjęte kierunki działania to:

- Nie lokalizowanie na obszarze strefy obiektów o dużej kubaturze, funkcji szkodliwej dla środowiska i dysharmonizujących z tradycyjną zabudową i naturalnym otoczeniem,
- Lokalizowanie nowej zabudowy na historycznie zagospodarowanym terenie i dostosowanie jej do tradycyjnych rozwiązań architektonicznych w mieście, jak i okolicy,
- Zachowanie naturalnej rzeźby terenu z ukształtowanymi jarami, wąwozami, w których często płyną ciekły wodne oraz naturalne zadrzewienie wąwozów wzdłuż i cieków wodnych,
- Chronić współczesną zabudowę przed przekształceniami oraz wykorzystać pod działalność turystyczno - wypoczynkową,
- Zachować układ przestrzenny zabudowy wsi, układ ulic i układ działek siedliskowych.

Strefa obserwacji archeologicznej

Przyjęte kierunki działania to:

- Prowadzenie wszelkiej działalności inwestycyjnej pod nadzorem archeologiczno - konserwatorskim,
- Wykonywanie badań sondażowych lub nadzorów archeologicznych.

V.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Głogów Małopolski**V.2.1 Historia i opis układu przestrzennego Głogowa Małopolskiego oraz pozostałych miejscowości gminy**

Głogów Małopolski zwany do początków ostatniej ćwierci XVIII w. Głowowem to miasto posiadające stary, pochodzący jeszcze z ostatniej ćwierci XVI stulecia renesansowy, czytelny do chwili obecnej układ przestrzenny. Obecna zabudowę przyrynkową Głogowa Małopolskiego tworzą niewielkie, murowane budynki o jednej kondygnacji pochodzące w większości z XIX i początków XX w. Stanowią one charakterystyczny rys dla architektury małych miasteczek funkcjonujących na terenie Galicji w ciągu XIX i na początku XX stulecia. Głogowski zespół staromiejski konstituuje kilka zasadniczych elementów, do których zaliczyć trzeba przede wszystkim: rozplanowanie przestrzenne wraz z funkcjonującym do dzisiaj wczesnonowożytnym układem komunikacyjnym, zabytkową zabudowę przyrynkową i wewnątrzrynkową (ratusz) oraz obiekty tzw. małej architektury w postaci kolumny Matki Boskiej, figury św. Floriana i pomnika króla Jana III Sobieskiego.

Jedną z największych wartości zespołu starego miasta jest układ urbanistyczny pochodzący z końca trzeciej ćwierci XVI w. uważany w specjalistycznej literaturze przedmiotu za pierwszą w Rzeczypospolitej realizację renesansowego założenia miejskiego. Charakterystycznymi cechami tego układu przestrzennego są: centralnie usytuowany kwadratowy rynek z ratuszem w środku i cztery ulice krzyżowe wychodzące ze środka pierzei rynkowych. Nowatorskim w polskich warunkach było wytyczenie czterech placów przy

narożach rynku, na których miały powstać ważne z punktu widzenia społeczno-gospodarczego budynki (kościół, szpital, browar i dwór). Wspomniane place miały być połączone ze sobą ulicami zatylnymi, których narys powtarzał kwadratowy kształt rynku. Ważnym elementem całego rozplanowania miasta było wymierzenie czterech ulic skośnych w stosunku do głównych arterii krzyżowych. W zamierzeniu Krzysztofa Głowy miały być one zasiedlone przez mieszczan lecz, na skutek braku chętnych osadników zostały przeznaczone przez wdowę po kasztelanie połanieckim na ogrody obywateli miasta Głogowa. Po 1570 r. wymierzono rynek i wytyczono cztery ulice tzw. krzyżowe, które wychodziły ze środka pierzei rynkowych. Były to ulice Stykowska (obecnie Sikorskiego), Rzeszowska, Wysocka (obecnie Mickiewiczza) i Zabajowska (obecnie 3 Maja). Powstająca w pierwszych kilkudziesięciu latach po lokacji miasta zabudowa czterech głównych ulic była niska, przeważnie parterowa i drewniana. Do chwili obecnej na ulicach tych dominuje właśnie taki typ zabudowy z tą różnicą, że budynki drewniane zostały prawie całkowicie zastąpione przez murowane. Zmiana ta miała miejsce stosunkowo wcześniej i datowana jest na pierwszą połowę XIX w. W pierwszym półwieczu istnienia miasta powstawała stopniowo zabudowa ulic Rzeszowskiej, Stykowskiej i Wysockiej. Najpóźniej, bo dopiero po 1624 r. stopniowo wznoszono domy przy ulicy Zabajowskiej, która uważana była przez ówczesnych mieszkańców za mniej dogodną do zabudowy. Decydowało o tym ukształtowanie częściowo podmokłego tutaj terenu, opadającego w kierunku zachodnim i bliskość obwarowań miejskich (brama Zabajowska znajdowała się zaledwie 53 metry od zachodniej pierzei rynku). Zabudowa murowana najwcześniej pojawiła się przy ulicach Rzeszowskiej i Stykowskiej. Jak przekonuje plan katastralny Głogowa z 1849 r. niemal 90 % budynków stojących przy wspomnianych ulicach było już wówczas obiektami murowanymi. Zupełnie inaczej wyglądała w tym okresie zabudowa ulic Wysockiej i Zabajowskiej, gdzie dominowały budynki drewniane. Cechą charakterystyczną zabudowy miejskiej Głogowa była znaczna koncentracja. Odnosi się to przede wszystkim do zabudowy przyrynkowej i czterech głównych ulic wylotowych (krzyżowych).

Spośród wspomnianych czterech ulic głównych najszerszą i jedną z najdłuższych była ulica Rzeszowska. Jest to jedyna z głównych ulic miasta, która zachowała do dzisiaj swoją historyczną nazwę. W 1787 r. miała ona szerokość 5,6 i długość 227 metrów licząc od krawędzi placu rynkowego do bramy Rzeszowskiej. Ulica ta podobnie jak pozostałe trzy ulice krzyżowe pierwotnie posiadała gęstą zabudowę drewnianą. Jeszcze w pierwszej połowie XIX stulecia rozpoczął się proces stopniowej wymiany budynków drewnianych na murowane. Uległ on przyspieszeniu po wielkim pożarze Głogowa w 1846 r. W połowie XIX w. akcja modernizacji zabudowy była już w większości zakończona. W 1849 r. we wschodniej pierzei ulicy Rzeszowskiej w odległości około 70-85 metrów od rynku stały tylko dwa budynki drewniane oznaczone numerami 79 i 80. Dominowała zabudowa niska, zwarta i przeważnie parterowa. W większości budynki były ulokowane na podłużnych działkach zwróconych do ulicy krótszymi bokami. Wyjątkiem była posesja wzniesiona na planie wydłużonego prostokąta przylegająca do budynku stojącego przy rynku oraz jeden dom we wschodniej pierzei ulicy w pobliżu miejsca, gdzie wcześniej usytuowana była brama Rzeszowska. Zachowana zabudowa ulicy posiada typowy charakter dla małych miasteczek galicyjskich mimo, że większość budynków została pozbawiona detalu architektonicznego i jest remontowana w sposób nie odpowiadający wymogom konserwatorskim.

Drugą po ulicy Rzeszowskiej pod względem swojego prestiżu była ulica Stykowska (obecnie Sikorskiego) wychodząca ze środka pierzei północnej w kierunku północnym. W 1787 r. miała ona szerokość 4 i długość 193 metrów licząc od krawędzi rynku do Bramy Stykowskiej stojącej kilkadziesiąt metrów na północ od koryta rzeczki Szlachciny. Drewniana zabudowa istniejąca przy tej ulicy zaczęła być zastępowana przez murowaną już w pierwszej połowie XIX w. Przepuszczalnie proces ten odbywał się równoległe do przekształceń zachodzących w tym czasie przy ulicy Rzeszowskiej lub był tylko nieznacznie opóźniony. W 1849 r. przy ulicy Stykowskiej znajdowało się 8 budynków drewnianych i 27 domów murowanych. Pierwotnie istniejąca tu drewniana zabudowa była zwrócona krótszymi bokami do ulicy. Do chwili obecnej zachowały się tylko trzy parterowe budynki drewniane. Dwa z nich stoją po zachodniej stronie (nr 27 i 33), a jeden po zachodniej stronie ulicy (nr 36).

Najdłuższą ulicą Głogowa była ulica Wysocka (obecnie Mickiewicza) mierząca w 1787 r. 235 metrów licząc od krawędzi wschodniej pierzei rynkowej do Bramy Wysockiej. Jej szerokość wynosiła wówczas niespełna 3,8 metra. Na wspomnianej ulicy zachowała się najdłużej tradycyjna, drewniana zabudowa. Do połowy XIX w. tworzyły ją niewielkie gabarytowo, parterowe domki zwrócone szczytowo do ulicy. W 1849 r. zaledwie 5 budynków (4 w północnej pierzei i 1 w południowej pierzei) było w trakcie prac budowlanych, których efektem miało być przekształcenie istniejących domostw z drewnianych na murowane. Obecnie cała zabudowa ulicy jest murowana i z wyjątkiem dwóch budynków wzniesionych po II wojnie światowej - parterowa (nr 1 w północnej pierzei-remiza OSP i nr 34 w południowej pierzei).

Spośród czterech głównych ulic krzyżowych Głogowa najbardziej nietypową była ulica Zabajowska (obecnie 3 Maja). W pierwszych wiekach istnienia miasta na jej wyjątkowość wpływał przede wszystkim fakt niekorzystnego ukształtowania terenu w tym rejonie i wynikającego stąd bliskiego położenia fortyfikacji miejskich. W 1787 r. odcinek tej ulicy mierzony od krawędzi zachodniej pierzei rynkowej do Bramy Zabajowskiej liczył zaledwie 53 metry przy standardowej szerokości prawie 3,8 metra. Jak przekonuje mapa Friedricha von Miega wykonana w latach 1779-1783 większa część zabudowy ulicy położona była za Bramą Zabajowską, dochodząc w pobliże rzeczki Rogoźnicy. Taki zasięg zabudowy ulicy Zabajowskiej nie uległ zmianie do połowy XIX w. Trzeba podkreślić, że zabudowa ulicy Zabajowskiej nie była jednolita. Jeżeli przed bramą już w pierwszej połowie XIX w. zaczęły pojawiać się większe pod względem rozmiarów budynki murowane, to na zachód od niej dominowała wówczas zabudowa drewniana. Można powiedzieć, że ta część zabudowy była bliźniaczo podobna do zabudowy ulicy Wysockiej. Tworzyło ją 32 budynki drewniane oraz 2 domy murowane położone w północnej pierzei. Po pożarze w 1890 r. w wyniku którego spłonęła większość drewnianych budynków stojąca przy ulicy, zaczęła powstawać nowa murowana zabudowa. Obecnie istniejąca zabudowa ulicy jest całkowicie murowana i pochodzi w większości z przełomu XIX i XX w.

Zabudowa przyrynkowa dość jednolita architektonicznie jeszcze w drugiej ćwierci XX w. zaczęła stopniowo ulegać istotnym przekształceniom w czasach PRL. Część budynków została w tym okresie nadbudowana o jedną kondygnację, przy czym dolne ich partie uległy znaczącym modyfikacjom. Pozostałe budynki również poddano daleko idącym przekształceniom polegającym na zubożeniu wystroju elewacji, zmianie wielkości otworów

okiennych lub ich likwidacji. W drugiej połowie XX w. powstało także przy głównym placu rynkowym kilka zupełnie nowych budynków, których forma, wielkość rzutu i kubatury w żaden sposób nie nawiązywały do lokalnej tradycji architektonicznej i historycznych uwarunkowań rozwoju architektury małomiasteczkowej. Efektem opisanych wyżej zmian jest współcześnie istniejąca zabudowa pierzei rynkowych, którą można scharakteryzować jako bardzo zróżnicowaną.

Spośród całej zabudowy głogowskiej płyty rynkowej wybitniejsze wartości architektoniczne i artystyczne oraz historyczne posiada tylko kilka obiektów. Bez wątpienia zaliczyć do nich trzeba ratusz, który stanowi dominantę przestrzenną zabudowy rynkowej. Budynek ratusza usytuowany centralnie na przecięciu osi N-S i E-W zamyka uliczne osie widokowe.

W obrębie płyty rynkowej znajdują się również obiekty małej architektury stanowiące historyczne elementy jego wnętrza architektoniczno-krajobrazowego, będąc jednocześnie subdominantami widokowymi placu rynkowego. Zaliczyć tu trzeba figury Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej i św. Floriana, które powstały około połowy XVIII stulecia, w okresie gdy dziedziczką miasta była Urszula Lubomirska.

W zabudowie przyrynkowej Głogowa Małopolskiego wyróżniają się zabytkowe obiekty użyteczności publicznej. Stanowią one pozytywne subdominanty w zabytkowym wnętrzu urbanistyczno-architektonicznym placu rynkowego.

Do tego rodzaju obiektów zaliczyć trzeba budynek stojący w pierzei zachodniej, oznaczony numerem 58 (niegdysiejsza siedziba Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”).

Kolejną subdominantą wnętrza rynkowego, zlokalizowaną w pierzei północnej jest piętrowa kamienica mieszczańska (Rynek 23) wzniesiona na planie prostokąta pod koniec pierwszej połowy XIX w. Pierwotny wystrój elewacji wraz z boniowaniem, opaskami okiennymi i gzymsami zachował się w stanie nienaruszonym do chwili obecnej. Na początku XXI w. dokonano całościowego remontu kamienicy, będącej obecnie siedzibą Banku Spółdzielczego w Głogowie Małopolskim.

Spośród zabudowy przyrynkowej Głogowa Małopolskiego na szczególną uwagę i ochronę zasługują z pewnością dwa budynki istniejące w pierzei północnej, których wygląd i charakter w sposób wyraźny odbiega od typowej zabudowy przyrynkowej miasta Głogowa. Pierwszy z nich (Rynek 14) to piętrowa kamienica mieszczańska powstała w początkach XIX w. Budynek ten, pierwotnie parterowy, wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta o układzie dwuosiowym z sienią przelotową w osi zachodniej posiada dwuprzęsłowy arkadowy podcień. W 2 ćw. XIX w. nadbudowano trzysosiowe piętro.

Drugim bardzo interesującym budynkiem jest parterowy dom (Rynek 24) wzniesiony jeszcze w końcu XVIII stulecia. Do czasu generalnego remontu, który miał miejsce w siódmej i ósmej dekadzie XX w. budynek ten został pozbawiony prawie całkowicie cech klasycystycznych. M.in. zlikwidowano wówczas portyk kolumnowy istniejący od strony wschodniej, zmieniając gruntownie elewacje oraz pokrycie i kształt dachu (zmiana układu kalenic oraz blacha zamiast dachówki). Co ciekawe, obok opisanego wyżej budynku, który został zdegradowany pod względem swoich wartości architektonicznych stoi opisana wyżej dwupiętrowa kamienica mieszczańska (Rynek 23) z zachowanym wystrojem elewacji.

Do najstarszych budynków wchodzących w skład zabudowy przyrynkowej należy dawny szpital dla ubogich (Rynek 25), wzniesiony z fundacji Urszuli Lubomirskiej w 1769 r.

W latach 1876-1879 na miejscu starego drewnianego kościoła parafialnego będącą już trzecią z kolei budowlą drewnianą za północno-wschodnim narożem placu rynkowego wzniesiono nową murowaną świątynię. Nowy kościół p.w. Św. Piotra i Pawła, a od 1905 r. pod pierwotnym wezwaniem Trójcy Świętej, powstał na rzucie krzyża lacińskiego z dwiema wysokimi wieżami w fasadzie, będącymi dominantami w zewnętrznych panoramach miasta.

W 1726 r. Jan Kazimierz Lubomirski, ówczesny właściciel Głowowa rozpoczął budowę kompleksu pałacowego usytuowanego w widłach potoku Szlachcina i rzeczki Rogoźnicy w północno-zachodniej części miasta. Pałac zwany jeszcze w połowie XIX w. zamkiem (Schloss) założono na planie na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu. W 1794 r. władze austriackie zajęły dobra głogowskie na rzecz skarbu państwa za zaległe podatki. Od 1812 roku w pałacu stacjonował szwadron kawalerii, a zabudowania przebudowano na koszary. Pałac pełnił funkcję koszarową do 1905 roku. W 1914 r. w czasie walk frontowych, pożar strawił część pałacu. Po zakończeniu I wojny światowej budynki zostały przebudowane i zaadaptowane na tkalnię. Ok. 1960 r. budynki zostały gruntownie przebudowane na zakłady włókiennicze „Technitex”.

W 1776 roku Urszula Lubomirska ufundowała klasztor o.o. Misjonarzy. Został on wzniesiony na północ od założenia pałacowego. Do dzisiaj zachowała się jedynie zachodnia część klasztoru w postaci piętrowego murowanego budynku.

W pierwszym półwieczu swojego istnienia Głowów był miastem otwartym pozbawionym jakichkolwiek budowli i urządzeń obronnych. Było to skutkiem świadomego wyboru założyciela miasta Krzysztofa Głowy, który projektował całe założenie w okresie tzw. pauzy strategicznej w drugiej połowie XVI w., kiedy nie zagrażały Rzeczypospolitej większe niebezpieczeństwa. Jednak na skutek niezwykle niszczącego najazdu Tatarów budżackich, który w czerwcu 1624 r. objął większość dóbr rzeszowskich, ich właściciel Mikołaj Spytek Ligęza będący dziedzicem klucza głogowskiego, podjął decyzję o obwarowaniu Głowowa. Stworzony od podstaw system obronny Głowowa realizowano stopniowo po 1624 r. Podobnie jak w Rzeszowie podstawowym jego komponentem były ziemne wały na których wystawiono parkany. U wylotu ulic „krzyżowych” zbudowano natomiast bramy miejskie, które otrzymały nazwy pochodzące od ulic, których broniły (Rzeszowska, Stykowska, Wysocka i Zabajowska). Brak informacji o formie, wysokości i budulcu wspomnianych bram ale można przypuszczać, że miały one formę czworobocznej baszty bramnej. Pomiar miasta Głowowa przeprowadzony we wrześniu 1787 r. potwierdza istnienie wszystkich czterech bram. Bramy te zostały rozebrane przed 1831 r., najpewniej w pierwszych dekadach XIX w. Linia wałów otaczała miasto dookoła i dostosowana była do warunków terenowych. Obwałowania miały kształt owalnego wieloboku o dłuższych bokach od strony zachodniej. Najkrótszy odcinek wałów istniał w północno-zachodniej części miasta, gdzie usypano je przy czterech zbiornikach wodnych utworzonych na potoku Szlachcina. Na wspomnianym odcinku od bramy Stykowskiej do Zabajowskiej wały były usytuowane w najbliższej odległości od placu rynkowego. Taki ich przebieg zdeterminowany był przede wszystkim ukształtowaniem terenu i przepływającą tu potokiem Szlachcina. Parametry wałów głogowskich zbliżone musiały być do obwałowań wsi Świncza (obecnie Świlcza) wzniesionych w tym samym czasie, których wysokość wynosiła 4 łokcie (około 2 metrów) na polecenie M.S. Ligęzy.

Badania terenowe oraz analiza map katastralnych wskazuje na istnienie w obwodzie fortyfikacji ziemnych dzieł flankujących. Mogły być to basteje, lub raczej bastiony w systemie holenderskim. Nic nie wskazuje na istnienie kompletnego obwodu bastionowego w obwarowaniach Głogowa. Najprawdopodobniej fortyfikacje miejskie łączyły w sobie różne elementy obronne, których układ podporządkowany był warunkom terenowym. Bastiony mogły wzmacniać obronę w niewralgicznych miejscach, przede wszystkim w sąsiedztwie bram miejskich. Za pomocą systemu bastionowego bronione mogły być też wybrane fronty - przede wszystkim słabiej bronione za pomocą naturalnych przeszkód. Byłyby to fronty płd.-wsch. i płn.-wsch. Ślady istnienia bastionów (terenowe lub kartograficzne) znajdują się: na zachód od bramy rzeszowskiej, u wylotu ul. Sienkiewicza, w rejonie bramy Wysockiej (wylot ul. Mickiewicza), w płn.-wsch. narożniku obwarowań. Innymi elementami były baszty, o istnieniu których donoszą teksty źródłowe. Ślady terenowe (oraz mapa katastralna) wskazują na zastosowanie zatok oraz kleszczowych i pilastych załamów obwodu obronnego.

Na zewnątrz wałów znajdowały się fosy, w większości wypełnione wodą pochodzącą z potoku Szlachcina (ob. Szlachcianka) o głębokości co najmniej 3 łokci (około 1,5 metra).

Dziełem zapobiegliwego kasztelana sandomierskiego były zapewne zbiorniki wodne stworzone od strony północno-zachodniej na rzece Rogoźnica. W zamysle Ligęzy miały one utrudniać dostęp do miasta i były integralną częścią miejscowego systemu obronnego.

System ten był utrzymywany w dobrym stanie przez Lubomirskich przez całe XVIII stulecie. W 1712 r. w aktach miejskich odnotowano w południowo-wschodnim sektorze miasta istnienie bramy Rzeszowskiej, baszty i parkanów. W drugiej ćwierci XVIII stulecia dochodziło już jednak do sporadycznych przypadków zagospodarowywania wewnętrznych stoków wałów przez mieszczan. Na przełomie XVIII i XIX stulecia na skutek znaczących przemian w sposobie prowadzenia działań militarnych i modernizacji techniki wojennej, rozpoczął się postępujący stopniowo nieodwracalny proces dezintegracji i destrukcji dawnego systemu obronnego miasta.

Z dawnego układu obwarowań zachowały się pozostałości wałów i fos. Najbardziej czytelne pozostałości obwałowania znajdują się na północ od zespołu kościoła parafialnego oraz zabudowy ul. Larymowicza (część wsch. frontu północnego), wzdłuż ulicy Wałowej oraz na płn. i płd. od ul. Krzysztofa Głowy, gdzie czytelna jest także dawna fosa (front płn.-wsch.), w płd. części przebiegającej dnem d. fosy ul. Sitarskiej (front płd.-wsch. część płn.), na wsch. od bramy Rzeszowskiej przy ul. Topolowej (front płd.-wsch. część płd.). Ślady obronnego układu wodnego czytelne są wzdłuż frontu płn., płn.-zach. (ślady po stawach na rzece Szlachcinie, najbardziej widoczne po zach. stronie ul. Fabrycznej) i wzdłuż frontu płd.-wsch. (na wsch. od bramy Rzeszowskiej przy ul. Topolowej oraz pomiędzy ul. Sienkiewicza a ul. Sitarską (ślady po stawach)).

Ziemie obecnej gminy Głogów w okresie XII do połowy XIV w. należały do księstwa sandomierskiego, później do dóbr królewskich. Duża część miejscowości powstała w XVI w. w ramach akcji kolonizacyjnej Puszczy Sandomierskiej. Tereny obecnej gminy w XVI w. należały do dóbr głogowskich, których właścicielem był Krzysztof Głowa, założyciel Głogowa Małopolskiego bądź stanowiły własność królewską i wchodziły w skład tzw. starostwa bratkowickiego.

Budy Głogowskie to dawna wieś puszczańska, która powstała w wyniku karczunku leśnego na przełomie XVI i XVII wieku. Niegdyś była własnością królewską i należała do "starostwa bratkowickiego". Po 1772 Budy przeszły na własność władz austriackich. W I ćw. XIX w. wieś została zakupiona przez Holzera – mieszczanina rzeszowskiego. Po I wojnie światowej majątek dworski zakupiony został przez rodzinę Malinowskich. Zabudowania Bud Głogowskich ciągną się wzdłuż wiejskiej drogi na przestrzeni kilku kilometrów. W środkowej części wsi zlokalizowane jest dawne założenie dworsko-parkowe i wybudowany w XX w. na terenie wydzielonym z zespołu dworskiego - kościół parafialny. W tutejszym krajobrazie dominują piaszczyste wyniosłości i podmokłe obniżenia. Niekiedy spotyka się piaszczyste wały wydmowe.

Nie jest znana dokładna data powstania wsi Hucisko. Jest to stara puszczańska osada przemysłowa, która powstała w XVII wieku przy hucie szkła. Hucisko było własnością królewską, należało do „starostwa bratkowickiego”. Jego mieszkańcy zajmowali się nie tylko hutnictwem, ale także wypalaniem węgla drzewnego, rolnictwem i bartnictwem. Co najmniej od połowy XIX w. jako właściciele wsi występowali Politalscy.

Nie wiadomo dokładnie kiedy powstała wieś Lipie. Niektórzy badacze podają, że prawdopodobnie istniała już w XVI w., a jej właścicielem w 1570 r. był Krzysztof Głowa i że należała do dóbr głogowskich. Inni autorzy jej czas powstania sytuują w wieku XVII i że jako wieś królewska wchodziła w skład tzw. starostwa bratkowickiego. Od połowy XIX w. właścicielami Lipia byli Dolińscy. Lipie zalegały złoża piasków i żwirów, które były przemysłowo eksploatowane jako cenny materiał budowlany. Obecnie po wybranym kruszywie pozostały wyrobiska wypełnione wodą, które zasadniczo zmieniły krajobraz tej okolicy.

Miłocin jako osada powstał zapewne w I połowie XVII w. Miłocinem nazywano też miejscowy las, który wymieniany jest w źródłach już w XVI w. Początkowo Miłocin zwany też Miłocinkiem był przysiółkiem wsi Staromieście. W XVII i XVIII w. osada w Miłocinie należała do dóbr rzeszowskich Lubomirskich. Pod koniec XVIII w. Miłocin i Staromieście zostały wydzierżawione Ignacemu Skrzyńskiemu. W połowie XIX w. dziedzicami majątku w Miłocinie byli Bobrowniccy. Prawdopodobnie już na początku XVIII w. z inicjatywy Lubomirskich wybudowany został w Miłocinie drewniany pałacyk myśliwski (niezachowany). W latach 1741-1746 Jerzy Ignacy Lubomirski wznosił kaplicę myśliwską pw. Św. Huberta jako wotum za powrót do zdrowia po wypadku.

Pogwizdów Nowy początkowo występował jako przysiółek Rudnej Wielkiej. Przysiółek ten istniał już w latach 70. XVIII w. Właścicielami wsi od XIX w. do II wojny światowej byli Dąmbscy – właściciele Rudnej Wielkiej. W latach 1913-1914 rozpoczęły się starania o wydzielenie przysiółka w celu utworzenia samodzielnej wsi. I wojna światowa przerwała te dążenia i dopiero w 1927r. Pogwizdów stał się samodzielną wsią i otrzymał nazwę Pogwizdów Nowy.

Przewrotne to stara wieś lasowiacka, która założona została prawdopodobnie ok. 1553 r. przez Jordana, kasztelana krakowskiego, dzierżawcę królewskiej wsi Zgłobień. Z całą pewnością wiadomo, iż istniała w roku 1554, bowiem w tym czasie była już we wsi parafia. Wieś wchodziła w skład dóbr królewskich, w XVIII wieku należała do dóbr starostwa bratkowickiego. Po rozbiorach austriackie władze sprzedały wieś w prywatne posiadanie. Od co najmniej połowy XIX w. właścicielami wsi byli Politalscy. Ostatnim właścicielem

tutejszego majątku był Stanisław Politalski. U schyłku XIX wieku Przewrotne liczyło 284 gospodarstwa. Znajdowały się tu dwa folwarki, cegielnia i gorzelnia, a mieszkańcy wsi trudnili się rękodzielami różnych wyrobów z drewna. W 1906 roku założono szkołę koszykarską. Przewrotne to duża wieś. Jej zabudowania ulokowały się wzdłuż obniżenia doliny potoku Młynówka i rozciągają się na przestrzeni 6 km.

Nie wiadomo, kiedy powstała Rogoźnica. Prawdopodobnie w 1570 r. jej właścicielem był Krzysztof Głowa. Należała najpierw do dóbr głogowskich, następnie wraz z nimi została zakupiona przez Mikołaja Spytka Ligezę, a potem przez długi okres była w rękach Lubomirskich. Rząd austriacki przejął miejscowość za zaległe podatki i w 1802 r. wieś została sprzedana hrabiemu Filipowi Schwert von Spork. W następnych latach XIX w. dziedziczyli ją potomkowie hrabiego.

Podobnie jak w przypadku Rogoźnicy nie jest znana data powstania Rudnej Małej. Istniała na pewno przed 1570 r. i należała do Krzysztofa Głowy. Należała do dóbr głogowskich i jej historia jest podobna do innych wsi tych dóbr. Droga kupna stała się własnością Mikołaja Spytka Ligezy, a następnie poprzez dziedziczenie przeszła w ręce Lubomirskich i pozostawała ich własnością do końca XVIII w. Przejęta przez rząd austriacki została następnie zakupiona przez hrabiego Filipa Schwert von Spork dowódcę szwadronu kawalerii stacjonującego w Głogowie. Potem przeszła w ręce jego spadkobierców. Od nich to część tej posiadłości - Retyradę nabył Józef Dąbski, który tutaj przybył z Kujaw. Najślynniejszym przedstawicielem tegoż rodu był Stanisław Dąbski, poseł na sejm galicyjski i senator II Rzeczypospolitej. Zmarł on w roku 1941, a wtedy Retyradę i Rudną Małą w spadku otrzymał Stefan Dąbski, który zarządzał nią do reformy rolnej w 1944 roku.

Styków położony jest wśród pozostałości Puszczy Sandomierskiej. Wieś założona została w tym samym czasie co Głogów (w 1570 r.) przez Krzysztofa Głowę. Należała do dóbr głogowskich. Około 1590 r. zakupiona została przez Mikołaja Spytka Ligezę. Następnie była w posiadaniu Lubomirskich. Przejęty przez rząd austriacki, podobnie jak inne dobra głogowskie został w 1802 r. zakupiony przez hrabiego Filipa Schwert von Spork. W 1855 r. jako właściciele występują spadkobiercy hrabiego, a w 1909 r. Gabriela Jędrzejowicz.

Brak dokumentów, kiedy dokładnie datuje się powstanie Woli Cichej. Przypuszcza się, że jest starsza od Głogowa. Historia właścicieli miejscowości jest podobna do historii Stykowa (kolejno Ligeza, Lubomirscy, rząd austriacki, Filip Schwert von Spork i jego spadkobiercy).

Wysoka Głogowska to rozległa wieś położona wzdłuż płytkiej doliny potoku Suwarka. Po zachodniej stronie doliny ciągnie się kompleks Lasów Głogowskich. Została zapewne założona w początkach XV w. Około 1443 r. wieś wchodziła w skład dóbr Jana Rzeszowskiego. Wieś nie należała nigdy do dóbr głogowskich. W XIX w. jako właściciele wsi figurowała rodzina Bieniaszewskich.

Zabajka jest miejscowością o stosunkowo młodej metryce. Prawdopodobnie została założona dopiero w XVIII w. W XIX w. należała do rodziny Holzerów.

V.2.2. Krajobraz kulturowy

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje krajobraz kulturowy w sposób następujący: „krajobraz kulturowy to przestrzeń,

historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze”.

Gmina Głogów Małopolski położona jest na terenie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, który zajmuje środkową część Kotliny Sandomierskiej. Obszar gminy jest krainą rolniczo-leśną.

Na krajobraz Płaskowyżu składają się szerokie piaszczyste wysoczyzny z rozległymi obszarami lasów i terenami rolniczymi. Na malowniczą rzeźbę terenu składają się ciągnące się w kierunkach północ-południe piaszczyste wydmy. Najlepiej zachowane wydmy występują obecnie na terenach leśnych. Najwyższe wzniesienie znajduje się pomiędzy Zabajką i Budami Głogowskimi (236 m n.p.m.) Urozmaiceniem krajobrazu są również dolinki rzeczne Szlachcianki, Mrowli, Czarnej i ich dopływów. Do charakterystycznych elementów krajobrazu gminy należą lasy, które zajmują około 33% jej powierzchni. Większe, zwarte obszary lasów znajdują się wschodniej i zachodniej oraz centralnej części gminy. W drzewostanie dominuje sosna z domieszką dębu, graba, jodły, brzozy, olszy, świerka. W lasach otaczających Głogów można odnaleźć wiele pomnikowych okazów drzew takich jak wiekowe dęby i lipy. Rozległe lasy otaczające Głogów urozmaicają również niewielkie stawy. Największy kompleks stawów znajduje się w Głogowie.

Ze względu na dużą wartość krajobrazową i przyrodniczą część obszaru gminy objęta została różnymi formami ochrony wartości krajobrazowych i przyrodniczych. W 1996 r. powołano w otaczających Głogów lasach rezerwat "Bór", mający za zadanie chronić i zachować ekosystem naturalnych lasów dawnej Puszczy Sandomierskiej. Na terenie rezerwatu zostały wytyczone dwie ścieżki przyrodniczo-edukacyjne. Przez teren rezerwatu prowadzą także szlaki turystyczne. Znaczną część obszaru gminy objęte zostały obszarami chronionego krajobrazu. Są to Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu i Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Ważnymi częściami składowymi krajobrazu kulturowego są miejskie i wiejskie założenia urbanistyczne i ruralistyczne. Takie układy powstawały najczęściej w wyniku działalności planistycznej uwzględniającej zastane elementy ukształtowania terenu, sieci wodnej itp. i rozwijały dalej w oparciu o to pierwotne rozplanowanie.

Takim elementem krajobrazu kulturowego gminy o dużych wartościach zabytkowych jest układ urbanistyczny wraz z zabytkową małomiasteczkową zabudową miasta Głogów Małopolski, który jest wyjątkowym przykładem XVI-wiecznego, renesansowego, czytelnego do chwili obecnej układu przestrzennego. Pomimo niekorzystnych przemian w zabudowie miasta, Głogów Małopolski nadal pozostaje pozytywnym składnikiem krajobrazu kulturowego, który w dużym stopniu decyduje o pozytywnej ocenie i znaczeniu wartości krajobrazu kulturowego całej gminy.

Istotnymi elementami krajobrazu kulturowego gminy nadal pozostają (choć zostały w dużym stopniu przekształcone) zespoły dworskie oraz dworsko-folwarczne w Budach Głogowskich, Przewrotnem i Wysokiej Głogowskiej wraz z pozostałościami parków.

Podobnie zespoły kościelne, choć zachowane do dziś na terenie gminy obiekty sakralne są stosunkowo „młode” stanowią ważny składnik krajobrazu kulturowego.

V.2.3. Zabytki nieruchomości z wyszczególnieniem obiektów o istotnej wartości i znaczeniu **Architektura sakralna**

Na obszarze gminy Głogów Małopolski znajdują się cztery kościoły parafialne. Za wyjątkiem głogowskiej świątyni pozostałe są obiektami stosunkowo skromnymi. Wszystkie kościoły z terenu gminy są obiektami dość „młodymi”, zasadniczo o lokalnych wartościach zabytkowych. Są to XIX-wieczne kościoły w Głogowie Małopolskim i Przewrotnem oraz pochodzące z 1 połowy XX w. - w Budach Głogowskich i Wysokiej Głogowskiej. Poza tym w Głogowie zachowały się pozostałości dawnego założenia klasztornego oo. Misjonarzy, jednak zachowany do dziś budynek jest obecnie własnością prywatną i pełni funkcje mieszkalne. Najcenniejszym sakralnym obiektem zabytkowym na terenie gminy jest kaplica pw. św. Huberta w Miłocinie.

Kościół parafialny w Głogowie Małopolskim

W 1879 r. rozebrano drewniany kościół parafialny i położono na jego miejscu kamień węgielny pod nową świątynię. Obecna świątynia - murowana - została wzniesiona w na przełomie lat 70 i 80. XIX w r., a konsekrowano ją w 1905 r. Konsekracji dokonał bp Karol Fischer, sufragan przemyski. Jest to kościół jednonawowy, zbudowany na planie krzyża łacińskiego, z prezbiterium i ramionami transeptu zamkniętymi trójbocznie, z dwiema wysokimi trój kondygnacyjnymi wieżami w fasadzie, będącymi dominantami w panoramie miasta. Wnętrze kościoła składa się z jednej nawy, dwóch kaplic bocznych i dwóch zakrystii.

Pozostałości dawnego założenia klasztornego zachowały się w Głogowie Małopolskim, usytuowane na północ od dawnego założenia pałacowego. W 1776 roku Urszula Lubomirska ufundowała klasztor Księży Misjonarzy ze Zgromadzenia św. Wincentego a Paulo. Klasztor składał się z trzech budynków o różnej wielkości. Na północ od nich znajdował się ogród. Po kasacie klasztoru przez władze austriackie, budynek został w 1782 r. zaadaptowany na koszary. W 1803 roku budynki spłonęły. Pomimo odbudowy w 1 ćw. XIX i na początku XX wieku zespół nigdy już nie powrócił do dawnej świetności. Do dzisiaj zachowała się jedynie zachodnia część klasztoru – piętrowy murowany budynek z wysokim czterospadowym dachem, posiadający skromną dekorację architektoniczną w postaci boniowanych pilastrów i profilowanego gzymsu podokapowego.

Kościół parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP w Budach Głogowskich

Wedle informacji zamieszczonych na stronie internetowej Diecezji Rzeszowskiej „Pierwszy pomysł wybudowania kościoła w Budach Głogowskich związany jest z osobą K. Holzera - właściciela Bud pod koniec XIX w. Chcąc, aby w Budach był kościół, przeznaczył na ten cel miejsce i materiał. Mieszkańcy mieli dać robociznę. Pomysłu tego nie udało się jednak zrealizować. (...) Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 r. rozparcelowano majątek dworski. Wówczas mieszkańcy Bud Walenty Grzywacz, Karol Litwin i Jan Kogut wraz z innymi zaczęli ubiegać się o parcelę na kościół. Po długich staraniach otrzymano na własność parafii 1 hektar ziemi w parku dworskim (...) Z dawnego spichlerza dworskiego zrobiono kaplicę. Dnia 25.07.1946 r. Urząd Wojewódzki w Rzeszowie zatwierdził plan kościoła, który zaprojektował inż. Fryderyk Linder z Jarosławia (...) Kościół zaczęto

budować w miejscu, gdzie stała tymczasowa kaplica. W 1948 r. położono kamień węgielny pod kościół. Budowę nadzorował ks. A. Ziobro i przedstawiciel mieszkańców Walenty Grzywacz. W murach kościoła zostawiono część starych murów spichlerza. W 1951 r. ukończono budowę, ale bez wieży, gdyż zabrakło materiału i funduszy. Powoli sprawiano szaty i naczynia liturgiczne. Ze składek wiernych postawiono wielki ołtarz. W ostatnią niedzielę listopada 1962 r. bp Stanisław Jakiel konsekrował ołtarz i kościół. Obecnie kościół został w znacznym stopniu przekształcony poprzez dokonaną w ostatnim czasie rozbudowę. Jego styl przed rozbudową określić można jako eklektyczny.

Kościół parafialny w Wysokiej Głogowskiej p.w. MB Różańcowej

„Inicjatywę utworzenia odrębnej placówki duszpasterskiej podjął proboszcz Zaczernia ks. Kazimierz Zawalkiewicz, który w 1912 r. postarał się o zatwierdzenie planu budowy pierwszego kościoła. (...) Właściciel dworu Jan Bieniaszewski darował 1,5 morga gruntów pod kościół”. Kościół wybudowano w 1913 r. W 1928 r. w Wysokiej Głogowskiej dekretem bpa Anatola Nowaka została erygowana parafia. W 1933 r. przystąpiono do budowy nowego murowanego kościoła, która trwała do 1937 r. W tym też roku rozebrano drewniany kościół wzniesiony w konstrukcji szachulcowej. W 1936 r. dach nowego kościoła pokryto dachówką. Drenwo na konstrukcję dachu ofiarował hrabia Alfred Potocki z Łańcuta. Przed 1939 r. wybudowano wieżę, a dach wieży dopiero w latach 1944-1945. Kościół konsekrowano w 1969 r.

Kościół parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego w Przewrotnem wybudowano w latach 1818-1823 (konsekrowany w 1859 r. przez bpa Ksawerego Wierzchalskiego). Jest to budynek klasycystyczny, trójnawowy, trójprzęsłowy z jednoprzęsłowym prezbiterium prosto zamkniętym prezbiterium. Charakterystyczna jest elewacja frontowa (zachodnia) kościoła z wieżą dołem wtopioną w bryłę kościoła, górą na planie kwadratu. Elewacja frontowa zaakcentowana lizenami w wielkim porządku. W otoczeniu świątyni znajdują się: murowana parawanowa trójarkadowa dzwonnica, murowane ogrodzenie z bramkami, starodrzew, oraz murowana kaplica Politalskich. Nieopodal na terenie nowego cmentarza zwanego także „Górnym” znajduje się murowana kaplica grobowa rodziny Politalskich z 1 połowy XIX wieku. Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Antoniego złożony z kościoła, dzwonnicy z XIX w., kaplicy grobowej Politalskich z 2 poł. XIX w. i ogrodzenia z 1 połowy XIX w. objęty jest ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków województwa podkarpackiego nr A-1047 z dnia 20.09.1979 roku.

Kaplica pw. św. Huberta w Miłocinie

Kaplica ufundowana została w latach 1741-1746 przez Jerzego Ignacego Lubomirskiego. Zbudowana została pod kierunkiem Karola Henryka Wiedemanna. Barokowa kaplica wybudowana jest na planie krzyża greckiego nałożonego na ośmiobok, zwieńczona jest ośmioboczną kopułą z latarnią. Kaplica nawiązuje w rzucie i w formie do kościołów Sakramentek i Czerniakowskiego w Warszawie oraz kościoła w Chęcinach Starych. W XIX w. była mocno zniszczona. Od 1969 r. do końca XX wieku pełniła funkcję kościoła parafialnego w Miłocinie, obecnie, po wybudowaniu nowego kościoła, funkcjonuje jako

kaplica cmentarna. Została wpisana do rejestru zabytków decyzją nr A-80 z dnia 11.12.1967 roku. Jest to bezsprzecznie najcenniejszy zabytkowy obiekt na terenie gminy Głogów Małopolski.

Budownictwo rezydencjonalne i zabytkowe założenia zieleni

Zabytki rezydencjonalne na terenie miasta i gminy Głogów Małopolski nie są wprawdzie szczególnie liczne, ale stanowią ważny dokument historii miejscowości, zazwyczaj nadal istotny element układów ruralistycznych, niekiedy są interesującymi przykładami XIX-wiecznej architektury (dwór w Przewrotnem). W zasadzie wszystkie istniejące obecnie na tym obszarze zespoły dworsko-parkowe zachowały się w stanie niekompletnym, różny jest też ich stan techniczny. W zasobie zabytków rezydencjonalnych gminy Głogów Małopolski wyróżnić możemy następujące obiekty: pozostałości zespołu pałacowego w Głogowie Małopolskim, pozostałości zespołu dworskiego w Budach Głogowskich, zespół dworski w Przewrotnem oraz zespół dworski w Wysokiej Głogowskiej. Natomiast pozostałości zespołu pałacowego w Rudnej Małej w zasadzie utraciły wartości zabytkowe.

Początki zespołu pałacowego w Głogowie Małopolskim sięgają 1726 r. kiedy to Jan Kazimierz Lubomirski, ówczesny właściciel Głowowa, rozpoczął budowę kompleksu pałacowego usytuowanego w widłach potoku Szlachcina i rzeczki Rogoźnicy w północno-zachodniej części miasta. Pałac zwany jeszcze w połowie XIX w. zamkiem (Schloss) założono na planie na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu. Zamek był budowlą murowaną. Zasadnicza, centralna część skrzydła głównego (południowego) była piętrowa. Części boczne oraz oficyny – parterowe. Na przecięciu głównej osi założenia z osią prostopadłą, wewnątrz dziedzińca, istniała pokaźna kwadratowa budowla o nieznanym przeznaczeniu. Pomiedzy pałacem a miastem znajdowało się założenie ogrodowe z częścią kwiatową i geometrycznym parkiem z główną aleją na osi. Na zachód od pałacu, na osi prostopadłej do głównej osi założenia znajdował się prostokątny warzywnik. Jak przekonuje o tym mapa Friedricha von Miega wykonana w latach 1779-1783 na południe od zespołu pałacowego znajdowało się pięć zbiorników wodnych założonych na potoku Szlachcina jeszcze w czasach M.S. Ligęzy. Wchodziły one w skład systemu obronnego Głowowa. Na zachód od parku znajdował się folwark dworski założony na planie prostokąta, z kilkoma budynkami różnej wielkości rozmieszczonymi na obwodzie. Z folwarkiem od strony północnej sąsiadowały trzy dużej wielkości stawy utworzone na rzece Rogoźnicy. W latach 1740-1750 przy wspomnianych stawach, po ich zachodniej stronie, Urszula Lubomirska założyła romantyczny ogród (zwany też Retyradą, choć założenie o tej samej nazwie znajdowało się na pewno na obszarze wsi Rudna). Był to park leśny z układem alei spacerowych i do konnej jazdy oraz nie określonymi bliżej pawilonami, altanami i innymi romantycznymi budynkami. Na mapie katastralnej z 1849 roku obszar ten nosi nazwę Grabnik.

W 1794 r. władze austriackie zajęły dobra głogowskie na rzecz skarbu państwa za zaległe podatki. Od 1812 roku w pałacu stacjonuje szwadron kawalerii, a zabudowania przebudowano na koszary. Pałac pełnił funkcję koszarową do 1905 roku. W 1914 r. w czasie walk frontowych, pożar strawił część pałacu. Po zakończeniu I wojny światowej budynki

zostały przebudowane i zaadaptowane na tkalnię. Ok. 1960 r. budynki zostały gruntownie przebudowane na zakłady włókiennicze „Technitex”.

Początki obecnego założenia podworskiego w Budach Głogowskich sięgają XVIII w., kiedy to istniał tu folwark założony i administrowany przez Lubomirskich. W 1819 r. Jan Holzer zakupił go od władz austriackich i z jego inicjatywy w 1 połowie XIX w. wybudowany został klasycystyczny dwór. Na terenie dawnego folwarku Holzer założył gorzelnię i browar. W połowie XIX w. w skład założenia dworskiego wchodziły następujące budynki (widoczne na mapie katastralnej z 1849 r.): dwór, oficyna, stajnia cugowa, spichlerz, stodoła i prawdopodobnie gajówka. Po I wojnie światowej majątek w Budach zakupili Józefa i Franciszek Malinowscy, którzy byli właścicielami zespołu dworskiego do 1944 r. Z dawnego zespołu dworskiego w Budach Głogowskich do dziś zachował się budynek dawnych stajni cugowych z połowy XIX wieku, zaadaptowany po II wojnie światowej na szkołę podstawową. Obecnie, po wybudowaniu w latach 90. XX w., nowej szkoły budynek stajni stoi nieużytkowany, w bardzo złym stanie technicznym. Z dawnych zabudowań gorzelni zachował się jeden budynek – obecnie mocno przebudowany i przekształcony. W 1945 r. dawny spichlerz dworski przekształcono na kaplicę. W murach kościoła pozostawiono prawdopodobnie część starych murów spichlerza.

W bezpośrednim sąsiedztwie obejścia szkoły znajduje się park z pierwszej połowy XIX wieku, wchodzący niegdyś w skład zespołu dworskiego, z zachowanym starodrzewem w postaci lip drobnolistnych i klonów zwyczajnych. Na obrzeżu terenu należącego do szkoły znajduje się znakomicie zachowana aleja grabowa. Zarówno pozostałości parku, jak i budynek dawnych stajni cugowych objęte są wpisem do rejestru nr A-1257 z dnia 10.05.1993 roku. Z dawnego założenia zachowały się ponadto dwa stawy, nie objęte wpisem do rejestru.

W Przewrotnem już w XVIII w. funkcjonował dwór (być może myśliwski). Okoliczne lasy do końca XVIII w. były królewskimi łowiskami administrowanymi przez Lubomirskich. Zachowany do dziś klasycystyczny dwór wzniesiony został około 1832 r.. zapewne na zrabie wcześniejszej budowli, dla rodziny Politalskich. Z dawnego zespołu dworskiego w Przewrotnem zachował się murowany dwór, wybudowany około 1832 roku otoczony dobrze zachowanym parkiem krajobrazowym z XIX wieku z aleją grabową i stawem w części południowej, przy drodze wjazdowej do założenia. Na terenie parku znajduje się także betonowa lodowana z 1935 r., kamienna figura NMP z XIX wieku, kamienna figura św. Antoniego Padewskiego z 1922 roku. Dwór z parkiem wpisano do rejestru zabytków decyzją nr A-903 z dnia 29.04.1975 roku.

Pomimo swego nie najlepszego stanu technicznego zespół dworski w Przewrotnem jest dominantą przestrzenną wsi, a niewiele przekształceń w obrębie parku i w samym budynku dworu daje wciąż możliwość kompleksowej rewaloryzacji całego zespołu.

Zespołowi dworskiemu towarzyszył zespół folwarczny, posadowiony przy północnej granicy parku. Jest on obecnie w stanie szczątkowym, dawna drewniana służbówka jest nieużytkowana a jej stan techniczny pogarsza się, dawna stodoła również jest w złym stanie technicznym. Teren północnej części dawnego folwarku został całkowicie zdegradowany poprzez usytuowanie tam cegielni.

Z dawnego zespołu dworskiego w Wysokiej Głogowskiej zachował się klasycystyczny dwór z połowy XIX wieku usytuowany w parku krajobrazowym z początku XIX wieku. Po II wojnie światowej dwór funkcjonował jako szkoła podstawowa, obecnie, po adaptacji i wtórnych podziałach wewnątrz, znajdują się w nim mieszkania dla nauczycieli. Park natomiast został zdegradowany poprzez usytuowanie w nim budynku nowej szkoły. Wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy założenia zachowały się dwurzędowe szpalery grabowe oraz staw w pobliżu szpalery zachodniego. Pomimo przekształceń założenie to pozostaje wciąż bardzo atrakcyjne, dzięki ciekawej ekspozycji z drogi i stanowi ważny element w przestrzeni wsi. Zarówno dwór jak i park dworski wpisane są do rejestru zabytków województwa podkarpackiego wpisem nr A-979 z dnia 04.10.1976 roku.

Z dawnego, powstałego w 1740 roku zespołu pałacowego w Rudnej Małej zwanego "Retyradą" pozostały zaledwie szczątki. Pałac już w XIX wieku zmienił użytkowanie i funkcjonował jako gorzelnia, od dziesiątków lat stoi nieużytkowany, a jego degradacja posunęła się lawinowo w latach dziewięćdziesiątych XX wieku. Również park zachował się w formie szczątkowej, liczący pierwotnie ok. 30 ha powierzchni pozostał obecnie ok. dwuhektarowym reliktem z dwoma stawami, praktycznie bez starodrzewia, bez istniejących dawniej reliktyw fosi i cieków wodnych. Zarówno park jak i pałac wpisane zostały do rejestru zabytków województwa podkarpackiego wpisem nr A-1229 z dnia 09.04.1991 roku. Ze względu na stan techniczny obiektu dawny pałac został wykreślony z rejestru w 2004 roku. Folwark usytuowany na północ od pałacu nie zachował się. Park w zasadzie utracił swoje cechy zabytkowe, choć nadal pozostaje w rejestrze zabytków. Starodrzew został w ciągu ostatnich 15 lat przetrzebiony, pozostało tylko kilka starszych (ok. 80-letnich) olch czarnych i jedna wierzba zwyczajna, z dawnego układu zachowały się jedynie dwa stawy. Całość została zaaranżowana na nowo, w dosyć krzykliwej i przekłamanej formie, jako element uatrakcyjniający lokal gastronomiczny.

Budynki użyteczności publicznej

Pierwszy drewniany ratusz w Głogowie został wystawiony na miejscu obecnie istniejącego około 1636 r. przez ówczesnego właściciela dóbr głogowskich Mikołaja Spytka Ligęzę, kasztelana sandomierskiego. Obecny ratusz został zbudowany w połowie XVIII w. przez Urszulę z Branickich Lubomirską. Był to budynek wzniesiony na planie prostokąta zbliżonym do kwadratu, murowany o dwóch kondygnacjach z drewnianą wieżą zegarową. Teraźniejszą formę ratusz otrzymał po przebudowach i remontach, które miały miejsce w latach 1822, 1929, 1950-1952 oraz ostatnio na przełomie XX i XXI w. Obecnie ratusz głogowski pełni pierwotną swoją funkcję, będąc siedzibą władz miejskich i miejscowej gminy.

Do tego rodzaju obiektów, funkcjonujących niegdyś jako obiekt użyteczności publicznej zaliczyć należy budynek stojący w pierzei zachodniej, oznaczony numerem 58 Usytuowany w pierzei zachodniej głogowskiego Rynku budynek nr 58. Jest to budynek murowany, dwukondygnacyjny na planie prostokąta. Został on wzniesiony w drugiej połowie XIX w. na miejscu starszego również murowanego budynku, który powstał po pożarze Głogowa w 1846 r. W 1906 r. obiekt został zakupiony przez Państwowe Towarzystwo

Zaliczkowe w Głogowie, a w 1919 r. przez Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. W tym okresie budynek posiadał 3-osiową elewację z boniowaniem w części dolnej i bogatym zdobieniem sztukateriami w części górnej. Oś centralną wieńczył segmentowy szczyt pod którym znajdował się balkon. Prace remontowe przeprowadzone w 1967 r. zmieniły całkowicie dotychczasowy charakter budynku, zubażając jego wystrój. Obecnie w dolnej części budynku funkcjonuje Urząd Pocztowy. Ostatnia przebudowa z lat 2004-05 przywróciła częściowo dawną dekorację elewacji.

Do najstarszych budynków wchodzących w skład zabudowy przyrynkowej należy dawny szpital dla ubogich (Rynek 25), wzniesiony z fundacji Urszuli Lubomirskiej w 1769 r. Budynek murowany o jednej kondygnacji usytuowany jest w północno-wschodnim narożu rynku. Pomimo kilkakrotnych przebudów i remontów budynek zachował w dużej mierze pierwotną surowość formy, w tym także charakterystyczne szkarpy w narożach. Typowym elementem dla wielu domów przyrynkowych, a obecnym w opisywanym obiekcie, jest wgłębiona wnęka pełniąca rolę zewnętrznego przedsionka do wnętrza budynku, mieszcząca schody. Obecnie w budynku znajduje się dom parafialny „Pod Krzyżem” oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wśród zabytkowych obiektów użyteczności publicznej wymienić też należy dawne szkoły w: Lipiu (z 1911 r.) w Pogwizdowie Starym z 1910 r., Rudnej Małej z lat 20. XX w., Stykowie z pocz. XX w., Wysokiej Głogowskiej z lat 20. XX w.

Budownictwo mieszkalne

Pierwotna zabudowa miejska składająca się z domów drewnianych, ustawionych szczytowo do ulic, najprawdopodobniej zaopatrzonych w podcienia, nie zachowała się. Hipotezę o istnieniu podcieni potwierdza mapa katastralna oraz dokument pomiaru miasta Głogowa z 1787 r. podający ówczesną szerokość głównych ulic, która wynosiła jedynie 3,8 m (ul. Stykowska, Zabajowska, Wysocka) oraz 5,6 m (ul. Rzeszowska). Dzisiejsza murowana zabudowa małomiasteczkowa powstawała od 1 połowy XIX w. Pierwotnie były to nadal domy ustawione szczytowo do ulic, ale po pożarze z 1846 r. stopniowo zmieniono układ zabudowy na kalenicowy. Proces wymiany domów drewnianych na murowane zakończył się w początku XX w. Wtedy też modernizowano starsze budynki niejednokrotnie nadając elewacjom frontowym bogatszy wystrój architektoniczny. Domy głogowskie były w tym okresie parterowe, o znacznej szerokości w głąb działek. Na osi budynków znajdowała się przejazdowa sień, po obu jej stronach przebiegały amfiladowo pomieszczenia mieszkalne. Izby frontowe przeznaczano w części domów na pomieszczenia sklepowe. Izby mieszkalne znajdowały się w głębi budynków. Pomieszczenia od strony podwórza posiadały doświetlenie oknami. Izby środkowe były ciemne lub doświetlone pośrednio poprzez wewnętrzne okna w ścianach działowych. W związku z wtórnymi podziałami własnościowymi z czasem budynki dzielono na dwie części wzdłuż sieni przejazdowej. W takim wypadku najczęściej budowano drugą sień przy granicy przy ścianie granicznej od strony budynku sąsiedniego lub od strony sieni istniejącej. Bramy wjazdowe do sieni posiadały nadproża łukowe. Skrzydła bram wykonane były z desek drewnianych ułożonych skośnie lub w romby. Otwory okienne były prostokątne, z reguły zdwojone. Kwatery okienne miały najczęściej podział na sześć- lub ośmiokwaterowe. Elewacje frontowe miały ramowy podział za pomocą płaskich lizen lub pilastrów zaopatrzonych w profilowane głowice, znajdujące się w linii również profilowanego

gzysmu podokapowego lub poniżej gzysmu. W czasie modernizacji prowadzonych od końca XIX w. część domów uzyskała ścianki kolankowe, zaopatrzone w małe prostokątne okienka doświetlające przestrzeń strychową. Profilowany gzysm podokapowy wieńczył wtedy ściankę kolankową, a w poziomie stropu pozostawał uboższy gzysm pośredni. Otwory okienne z reguły podkreślone były profilowanymi opaskami często zaopatrzonymi w klucze na osi otworów okiennych. Pilastry posiadały często dekorację w postaci płycin obramowanych profilowanymi opaskami lub za pomocą boniowania.

Największe zmiany w wyglądzie zewnętrznym budynków niosły ze sobą przebudowy i modernizacje wykonywane od lat 40-tych XX wieku. Zmieniano wtedy wielkość, ilość i rozmieszczenie otworów w elewacjach, zachowując najczęściej ich pierwotny ramowy podział. W miejsce dotychczas istniejących, najczęściej zdwojonych, okien pojawiały się pojedyncze okna tzw. „weneckie”, zabudowywano sienie przejazdowe a pomniejszone otwory wejściowe zaopatrywano w proste, drewniane drzwi. Zmianom tym towarzyszyło najczęściej drastyczne pozbywanie się detalu architektonicznego. Ten niekorzystny proces ma miejsce do dziś, choć jego największe nasilenie przypadło na lata 60-te i 70-te XX w. Obecnie największym zagrożeniem dla zabytkowej zabudowy są wykonywane termomodernizacje, polegające w większości na obłożeniu ścian zewnętrznych styropianem, po wcześniejszym skuciu detalu, jeśli taki się jeszcze zachował, a następnie pokryciu okładziny tykiem akrylowym, najczęściej poziomorowkowanym tzw. kornikiem. Te działania, w połączeniu z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej na współczesną i wymianą pokrycia dachowego, sprawiają, że budynki tracą prawie zupełnie cechy zabytkowe. Oryginalna pozostaje jedynie skala zabudowy i sposób usytuowania budynków na działce.

Budownictwo drewniane

Charakteryzując najstarsze zachowane budownictwo ludowe na terenie gminy Głogów Małopolski można stwierdzić, że podstawowym typem budynku mieszkalnego była tu chałupa jednotraktowa, w której pod jednym dachem mieściła się część mieszkalna oraz część gospodarcza (komora) a także, bardzo sporadycznie - szczególnie w starszych obiektach – stajnia. Inny stosunkowo częsty typ chałupy jaki jeszcze występuje na tym terenie to również jednotrakt o układzie kuchnia-sień-izba, a także jego interesująca odmiana z wąskim, wydzielonym z sieni przejściem z kuchni do izby (np. Przewrotne-Studzieniec nr 315). W niektórych budynkach zachowały się jeszcze interesujące urządzenia ogniowe. Występowanie chałup jednotraktowych odnotowano na całym obszarze gminy, co więcej można powiedzieć, że inne rozwiązanie przestrzenne jest tutaj prawie zupełnie nieznane.

Niewielkie stodoły, w typie szerokofrontowe, konstrukcji zrębowej (np. Lipie 156) prawie zawsze stały oddzielnie - w chwili obecnej nie stwierdzono już innego rozwiązania. Należy podkreślić, że typ zagród wielobudynkowych dominuje na całym omawianym obszarze.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego XX w. a także tuż po II wojnie światowej budynki mieszkalne charakteryzowały się już niejednokrotnie bardziej rozbudowanym programem przestrzennym – obok typowych chałup jednotraktowych, posiadających tradycyjnie obok izby mieszkalnej i kuchni pomieszczenia gospodarcze a czasami nawet inwentarskie wznoszono także w bogatszych zagrodach półtoratraktowe domy mieszkalne – obecnie zupełnie sporadycznie zachowanych. Powszechną „modą” było

w tym czasie stosowanie dekoracyjnych obramień okiennych – od prostych, dekoracyjnie wyrzynanych desek poczynając po niejednokrotnie pracochłonne, fantazyjne, snycerskie opracowanie powierzchni obramień (np. Rudna Mała nr 362). Dekoracja wkracza także na szalunek budynku, a w szczególności na dostawiany do ściany frontowej przeszklony ganek, którego duże powierzchnie okienne zamykano w silnie rozczłonkowanych, wielokwaterowych obramieniach. Tę malowniczą mozaikę geometrycznych form dopełniało stosowanie w poszczególnych kwaterach różnokolorowego, dekoracyjnego szkła. Wydaje się również, że występujące obecnie kontrastowe malowanie szalunku w jednym kolorze (np. zielonym) a listew zakrywających spoiny tegoż w innym (najczęściej białym) było już w tym czasie powszechnie stosowane.

Wysokie dachy czterospadowe już w zasadzie nie występują. W większości zniknęły wraz z wymianą słomianego przekrycia połąci i przyjęły kształt znacznie niższych, dwuspadowych, technicznie prostszych, pokrytych dachówką a później eternitem i blachą. Można wskazać jedynie pojedyncze przypadki domów z dachem czterospadowym, przy czym dwa z nich, w złym stanie technicznym, kryje jeszcze strzecha (Wola Cicha nr 55).

Dawną formę, tzw. dachy naczółkowe, zachowały w zasadzie jedynie budynki późniejsze, tj. te wzniesione w 2 ćw. XX w.

Odnotowano również zupełnie odosobniony przypadek budynku posiadającego wzdłuż jednego dłuższego i jednego krótszego boku podcienia na słupach (z pewnością wynik późniejszej przebudowy - element niezmiernie rzadko występujący na tym terenie).

V.2.4. Zabytki ruchome

Większość zabytkowych obiektów ruchomych znajduje się w kościołach parafialnych w Głogowie Małopolskim, Przewrotnem i Wysokiej Głogowskiej. Wyposażenie tych kościołów reprezentuje w większości sztukę baroku oraz przełomu XIX/XX w.

Na wyposażenie to składają się przede wszystkim ołtarze w: Głogowie Małopolskim główny – barokowy i neobarokowy z k. XVIII w. i k. XIX w.; Wysokiej Głogowskiej (główny z k. XVIII w.), Przewrotnego (główny i dwa boczne, z 1 ćw. XIX w.), a także: barokowa, drewniana XVII-wieczna chrzcielnica w Głogowie Małopolskim z motywem anioła trzymającego czaszę; późnobarokowa ambona, chrzcielnica i ławki w kościele w Przewrotnem.

Cztery neostylowe ołtarze boczne w głogowskim kościele pochodzą z wieku XIX (część z nich wykonał Antoni Rarogiewicz z Przeworska). Są to dwa neoromańskie ołtarze – jeden pw. Św. Antoniego, drugi pw. Św. Kryspina i św. Kryspiniana oraz dwa neorenesansowe z pocz. XX w. – ołtarz pw. Objawienia Serca Pana Jezusa i ołtarz pw. Matki Bożej.

Wśród dzieł malarstwa należy przede wszystkim wymienić obrazy w kościele i na plebanii w Głogowie Małopolskim – renesansowy, o niderlandzkich cechach stylowych obraz Zwiastowanie, zapewne z końca XVI w. malowany temperą na desce; obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z połowy XVII w. (barok ludowy); neorenesansowy obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z 1896 r. autorstwa M. Kłeczka; obraz przedstawiający Objawienie Św. Małgorzata z 1903 r., namalowany przez Juliana Malarewicza ze Lwowa.

Wśród wyposażenia kościoła w Głogowie Małopolskim uwagę zwracają też dzieła rzeźbiarskie - barokowa rzeźba św. Sebastiana z 2 połowy XVIII w. w ołtarzu bocznym p.w. Świętych Krzypina i Krzypiniana; barokowa rzeźba Chrystusa Ukrzyżowanego z 2 połowy XVIII w. oraz neogotycka rzeźba Chrystusa Ukrzyżowanego z 2 połowy XIX w.

Największą wartość artystyczną na terenie gminy i miasta Głogów Małopolski posiada polichromia dekorująca kaplicę pw. św. Huberta w Miłocinie. Obiekt wybudowany przez nadwornego architekta Lubomirskich Karola Henryka Wiedemanna w latach 40. XVIII w. Malowidła wnętrza wykonano w 1745 r. Utrzymane w konwencji późnobarokowego malarstwa iluzjonistycznego wykonanego techniką al fresco. Ściany ozdobione dekoracją architektoniczną, kratką regencyjną oraz elementami floralnymi. Głównym akcentem jest iluzjonistyczny ołtarz na ścianie na wprost wejścia, z wykonanym w tej samej technice obrazem „Wizja św. Huberta”. W kopule, wydzielonej gzymsem od partii ścian, przedstawiono Apoteozę Trójcy Świętej w otoczeniu aniołów. Pod względem stylistycznym miłocińskie polichromie można łączyć z relikami malowideł w kościele reformatów w Rzeszowie lub polichromią w nawie bocznej przed kaplicą św. Franciszka u bernardynów leżajskich. Jacek Kawałek w swoim artykule (J. Kawałek, Malarstwo /w:/ Dzieje Rzeszowa Tom I pod red. Feliksa Kiryka, Rzeszów 1994) wymienia dwie hipotezy dotyczące prawdopodobnego autorstwa polichromii. Przytacza hipotezę K. Majewskiego, że jej autorami byli Krzysztof i Tomasz Kędzierscy z Rzeszowa oraz Antoni Szulc z Warszawy oraz hipotezę F. Kotuli, iż wykonawcą malowideł był Tomasz Mendyk ze Stykowa. W rejestrze zabytków ruchomych znajdują się elementy wyposażenia i wystroju kościoła parafialnego pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Budach Głogowskich. Interesujące są również ludowo-barokowe nastawy ołtarzowe w dwóch kaplicach przydrożnych w Stykowie. Ważnym dla miasta i gminy jest także zespół zabytkowych nagrobków na cmentarzu parafialnym w Głogowie Małopolskim. Nekropolia założona zap. w I ćw. XIX w. posiada na swoim terenie wiele interesujących przykładów sztuki nagrobnej o zróżnicowanych, typowych dla przełomu XIX/XX w., formach: figuralne-z rzeźbą Matki Boskiej, Chrystusa z krzyżem, kobiety; w formie krzyża na kamiennym kopcu, stelli zakończonej krzyżem, architektonicznej, czy też obelisku. Zachowało się wiele sygnowanych nagrobków głównie z warsztatów rzeszowskich (w większości z warsztatu T. Janika ale też J. Czuby, K. Mitasińskiego). Pojawiają się również dalsze importy: z Tarnowa (R. Podgórski), Krakowa (K. Mularski) a nawet z Pragi (O. Sandtner). W zasobie zabytków ruchomych wymienić też należy obiekty zabytkowe znajdujące się na starym cmentarzu w Przewrotnem, wśród, których wyróżnia się kapliczka – latarnia zmarłych, zbudowana zapewne w poł. XVII w., jak również szereg XIX i XX – wiecznych nagrobków.

Na terenie miasta i gminy znajduje się wiele interesujących kapliczek przydrożnych: z krzyżem w Budach Głogowskich (1919 r., wyk. J. Kulesza w Krakowie); figuralnych w Głogowie Małopolskim: przy ul. 3 Maja z figurą św. Jana Nepomucena (k. XIX w.), dwie w Rynku z rzeźbą Matki Boskiej (I poł. XVIII w.) oraz z rzeźbą św. Floriana (I poł. XVIII w.), w Przewrotnem ze św. Antonim Padewskim (1922 r.), Rogoźnicy z Matką Boską (1923 r., wyk. T. Janik z Rzeszowa), Rudnej Małej z Chrystusem (1911 r.)

V.2.5. Zabytki archeologiczne

Informacje, dzięki którym możemy zrekonstruować pradziej gminy Głogów Małopolski pochodzą przede wszystkim z tzw. badań powierzchniowych Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) oraz z nielicznych badań wykopaliskowych. Mimo to, pozostaje nadal wiele nierozstrzygniętych kwestii. Podkreślić również należy, że nie wszystkie z przedstawionych niżej stanowisk archeologicznych mają taką samą wartość poznawczą. Na obszarze opisywanej tu gminy zarejestrowano zarówno stanowiska, które były zasiedlone długoczasowo przez przedstawicieli nie tylko jednej kultury (są to tzw. stanowiska wielokulturowe), ale również mniejsze osady i pojedyncze znaleziska (ślady osadnictwa oraz punkty osadnicze). Poza tym zarejestrowano także grodzisko oraz kilka cmentarzysk. Przedstawiona niżej sytuacja osadnicza wyraźnie uwidacznia luki w bazie źródłowej, co widać przede wszystkim w dysproporcji ilości stanowisk z poszczególnych okresów chronologicznych. Wiąże się to zapewne z określonymi preferencjami osadniczymi poszczególnych kultur, jednak wydaje się, że sytuacja ta odzwierciedla przede wszystkim braki, które wynikają m.in. z niedostępności wielu obszarów na terenie gminy (tereny zabudowane, ogródki działkowe, lasy itp.).

Obszar gminy Głogów Małopolski mieści się w obrębie 8 niepełnych „arkuszy” AZP. Penetrowany był podczas badań powierzchniowo-poszukiwawczych w latach 70. oraz 80. XX w. Zarejestrowano tutaj w sumie 100 stanowisk archeologicznych (ANEKS nr 2). Zwrócić w tym miejscu należy również uwagę, że część stanowisk znana jest wyłącznie z informacji jakie można znaleźć w literaturze lub w zbiorach archiwalnych placówek archeologicznych. Są to stanowiska odkryte podczas penetracji terenowych przeprowadzonych jeszcze przed właściwą akcją Archeologicznego Zdjęcia Polski, czyli przede wszystkim w latach 50. – 60. XX w. Niektóre spośród tych stanowisk nie zostały pozytywnie zweryfikowane podczas właściwej akcji AZP lub nie posiadają dokładnej lokalizacji (odpowiednia adnotacja na ten temat widnieje w tabelce, w rubryce „Uwagi”). Bez dokładnej lokalizacji pozostaje z całą pewnością kilka stanowisk. Są to: Budy Głogowskie stan. 2 (l.p.: 1), Głogów Małopolski stan. 2 (l.p.: 38), oraz 2 stanowiska w Wysokiej Głogowskiej (stan. 1-2; l.p.: 92-93). Numeracja w obrębie miejscowości a także w obrębie samych arkuszy AZP jest podawana zgodnie z dokumentacją konserwatorską (karty KESA).

Wśród zadokumentowanych stanowisk większość można bliżej datować przede wszystkim na podstawie występowania charakterystycznej ceramiki lub narzędzi krzemiennych. Są również i takie, które tylko ogólnie można łączyć z okresem pradziejów (posiadają adnotację: pradziej; jest to 7 stanowisk). Stanowiska określone chronologicznie pozwalają podzielić archeologię interesującego nas obszaru na poszczególne okresy.

Pierwszym i najstarszym odcinkiem w dziejach człowieka jest epoka kamienia, którą rozpoczyna okres zwany „paleolitem”. Niestety nie posiadamy informacji aby z obszaru gminy Głogów Małopolski pochodziły jakiegokolwiek zabytki z tego czasu. Najwcześniejsze artefakty pochodzą dopiero z następnego okresu zwanego „mezolitem”. Na stanowisku w Budach Głogowskich (stan. 37; l.p.: 24) zarejestrowano wyroby krzemienne, które można łączyć właśnie z tym okresem. Są to jedyne tak datowane materiały zabytkowe z obszaru gminy Głogów Małopolski.

Z dużym prawdopodobieństwem większość stanowisk, które posiadają bardzo ogólne określenie chronologiczne „epoka kamienia”, należy łączyć z okresem paleolitu lub mezolitu. Niestety pozyskane w ich obrębie materiały zabytkowe, ze względu na swój charakter nie mogą być pomocne w ustalaniu dokładniejszej chronologii. Zabytki te to przede wszystkim: odłupki, wióry a także narzędzia krzemienne jak np. drapacze, skrobacze odkryte w obrębie miejscowości: Budy Głogowskie stan. 20-21, 33 (l.p.: 7; 8; 20) oraz Budy Głogowskie-Rękawek stan. 5 (l.p.: 29), a także kamienne jak np. tłuk oraz rozcieracz zarejestrowane na obszarze miejscowości: Przewrotne stan. 2 (l.p.: 60) jak również Zabajka stan. 1 (l.p.: 98).

W okresie neolitu (najmłodsza faza epoki kamienia, pocz. ok. VI tys. p.n.e.), interesujący nas obszar podporządkowała sobie ludność osiadła. Dokonał się wtedy ogromny skok cywilizacyjny określany niekiedy mianem „rewolucji neolitycznej”. Wiązał się on głównie z tym, iż ludność opanowała umiejętność uprawy roli a także hodowli zwierząt. Na dużą skalę zastosowano także ekstensywne rolnictwo wypaleniskowe. Wtedy też po raz pierwszy zaczęto wykonywać naczynia z gliny, które wypalano w ogniskach.

Z obszaru gminy Głogów Małopolski znanych jest kilka stanowisk datowanych tylko ogólnie na okres neolitu, gdyż materiały jakimi dysponujemy nie pozwalają pewnie łączyć ich z żadną konkretną kulturą neolityczną. Są to m.in.: fragment siekierki z krzemienia świeciechowskiego z obszaru stan. 2 w Budach Głogowskich (l.p.: 1), fragment zastępca z krzemienia wołyńskiego ze stan. 8 w miejscowości Budy Głogowskie-Zacinki (l.p.: 34), toporek kamienny ze stan. 2 w Lipiu (l.p.: 51), siekierka krzemieniowa ze stan. 1 w Wysokiej Głogowskiej (l.p.: 92) oraz krzemienne dłuto ze stan. 2 również w Wysokiej Głogowskiej (l.p.: 93).

W epoce brązu nastąpił kolejny ważny moment w dziejach człowieka. Pojawiły się wówczas, a także upowszechniły przedmioty wykonane z brązu. Natomiast w ogólnym zakresie kultury i życia codziennego kontynuowano osiągnięcia neolitu, szczególnie w zakresie produkcji żywności. Na obszarze gminy Głogów Małopolski zarejestrowano tylko jedno stanowisko, które bardzo ogólnie, można datować na epokę brązu (stan. 6 w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek; l.p.: 30). Również kilka stanowisk posiada niezbyt precyzyjną chronologię w ramach wczesnej epoki brązu. Jest to 8 stanowisk, wśród których zwraca uwagę stan. 7 w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek, gdzie odkryto płaszcz krzemienne (l.p.: 31). Dysponujemy również informacjami na temat stanowisk, które można pewnie łączyć z konkretną kulturą w ramach epoki brązu, a mianowicie z kulturą mierzanowicką.

Kultura mierzanowicka rozwijała się we wczesnej epoce brązu (początek ok. 2300 do 1600 p.n.e.). Jej gospodarkę charakteryzowało efektywne rolnictwo z bardzo dużym znaczeniem pasterstwa. Zabytki typowe dla tej kultury to przedmioty wykonane z brązu lub miedzi ale też z krzemienia. Z obszaru gminy Głogów Małopolski znane jest tylko jedno stanowisko pewnie łączone z opisywaną tu jednostką kulturową. Jest to stan. 1 w Rudnej Małej (l.p.: 77), w obrębie którego odkryto siekierkę miedzianą.

Kolejnym etapem w ramach epoki brązu był jej starszy okres. Rozwijała się wówczas kultura trzciniecka (początek ok. 1600 do ok. 1400 p.n.e.). Z obszaru gminy Głogów Małopolski znane są tylko dwa stanowiska łączone z tą jednostką kulturową. Są one zlokalizowane w miejscowości Wysoka Głogowska (stan. 4-5; l.p.: 95-96).

W młodszej oraz późnej epoce brązu nastąpił rozwój kolejnej jednostki kulturowej a mianowicie kultury łużyckiej. Wraz z jej nastaniem wyraźnie widoczna jest intensyfikacja osadnictwa z epoki brązu na terenie Polski. Ten proces nie posiada jednak swojego odbicia na obszarze gminy Głogów Małopolski. W młodszej a także późnej epoce brązu oraz we wczesnej epoce żelaza, Polskę południowo-wschodnią zasiedlała ludność wiązana z jednostką kulturową, określaną mianem tarnobrzeskiej kultury łużyckiej (do niedawna nazywana grupą tarnobrzeską). Okres jej istnienia przypadał zarówno na okres epoki brązu jak i na wczesną epokę żelaza (od 1300/1200 do ok. 400 p.n.e.). Charakterystyczne było dla niej grzebanie swoich zmarłych na dużych, płaskich cmentarzyskach po wcześniejszym skremowaniu zwłok (tzw. pola popielnicowe). Inwentarze zabytków tarnobrzeskiej kultury łużyckiej to głównie naczynia w typie garnków, waz oraz kubków, o chropowaconych powierzchniach, zdobionych ornamentyką plastyczną, a także przedmioty brązowe (narzędzia, broń, ozdoby), później również żelazne (w okresie halsztackim). Z interesującego nas obszaru znanych jest tylko kilka stanowisk pewnie wiązanych z tą jednostką kulturową (m.in. stan. 31 w Budach Głogowskich – l.p.: 18; stan. 16 w miejscowości Budy Głogowskie-Zacinki – l.p.: 35; stan. 2 w Lipiu – l.p.: 51). Zabytki należące do tej kultury, jakie udało się pozyskać to m.in.: bransoleta brązowa ze stan. 1 w Budach Głogowskich (l.p.: 1) oraz fragmenty tzw. talerzy „placków” ze stan. 3 w Lipiu (l.p.: 52). Na obszarze opisywanej tu gminy zarejestrowano również prawdopodobne cmentarzyska przynależne tarnobrzeskiej kulturze łużyckiej zlokalizowane w następujących miejscowościach: Budy Głogowskie stan. 1, 3 (l.p.: 27, 28) oraz Lipie stan. 1 (l.p.: 50). Podkreślić jednak należy, że badania wykopaliskowe nie do końca potwierdziły funkcje cmentarne tych stanowisk (o czym niżej). W tym miejscu zwrócić trzeba także uwagę na to, iż prawdopodobnie część stanowisk z określeniem chronologicznym „epoka brązu” należy odnosić do tarnobrzeskiej kultury łużyckiej. Pewność w tej kwestii mogą przynieść jednak wyłącznie badania wykopaliskowe.

Prace tego typu przeprowadzone zostały na domniemanym cmentarzysku w miejscowości Lipie stan. 1 (l.p.: 50) przez G. Leńczyka w 1947 roku. Badacz ten zarejestrował wówczas fragmenty ceramiki łużyckiej, które jego zdaniem były dowodem na odkrycie reliktyw cmentarzyska tej kultury. Nie można jednak całkowicie bezkrytycznie przyjmować tej hipotezy dopóki nie zostanie ona zweryfikowana. W tym miejscu należy również dodać, iż stanowisko to w 1971 r. zostało wpisane do rejestru zabytków (pod nr A-679).

Badania wykopaliskowe zrealizowane zostały również na innym cmentarzysku, w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek stan. 1 (l.p.: 27). Przeprowadzili je K. Moskwa oraz Z. Kapera w 1964 roku. Podczas tych prac stwierdzono znaczne zniszczenie i zniekształcenie wydmy, na której zlokalizowane było stanowisko. Było to rezultatem działalności wiatru, rozkopania przez miejscową ludność, wywożenia piasku dla potrzeb budowlanych a także karczunku lasu rosnącego tu do pierwszej wojny światowej. Pozyskano wówczas drobne fragmenty naczyń, wióry i odłupki krzemienne, a nawet drobne, najpewniej przepalone kości. Badania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych, ponieważ pokazują obraz zniszczonego stanowiska. Tym samym postulując bardziej skuteczną ochronę podobnych obiektów. Stanowisko to, ze względu na wysoką wartość poznawczą, zostało w 1969 r. wpisane do rejestru zabytków (pod nr A-484).

Trzecie domniemane cmentarzysko jest także zlokalizowane w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek stan. 3 (l.p.: 28). Niestety nie przeprowadzono tam prac wykopaliskowych. Jedyne informacje jakie posiadamy na jego temat zostały pozyskane podczas badań powierzchniowych, gdzie poza fragmentami ceramiki tarnobrzesckiej kultury lużyckiej odkryto również przepalone kości (prawdopodobnie ludzkie).

Kolejna fala osadnictwa, jaka widoczna jest na interesującym nas obszarze związana jest z okresem rzymskim. W ciągu czterech pierwszych wieków n.e. teren Polski południowo-wschodniej zasiedlała ludność jednostki zwanej kulturą przeworską. Charakterystyczne dla niej zabytki to przede wszystkim naczynia lepiące ręcznie, przeszłiki gliniane, ciężarki tkackie, narzędzia oraz ozdoby (przede wszystkim zapinki). To właśnie z kulturą przeworską identyfikuje się szereg stanowisk z obszaru gminy Głogów Małopolski, które były zlokalizowane przede wszystkim na terenie dzisiejszej miejscowości Rudna Mała (stanowiska nr: 2; 4-8, l.p.: 78; 80- 84). Zabytki jakie zostały odkryte na wymienionych stanowiskach to w większości fragmenty naczyń, przeszłiki oraz polepa. Należy również podkreślić, iż jedno ze stanowisk, a mianowicie stan. 8 w Rudnej Małej, zostało wpisane do rejestru zabytków (pod nr A-851). Poza stanowiskami w Rudnej Małej dysponujemy również informacjami na temat jednego stanowiska w Budach Głogowskich (stan. 23; l.p.: 10), gdzie odkryto fragment wylewu naczynia zasobowego tzw. Krausengefäße, który pozwala nam na określenie dokładniejszej chronologii. Naczynia tego typu były bardzo charakterystyczne dla późnego okresu rzymskiego (od 1 poł. III w. do 1 poł. IV w.).

W okresie od 2 poł. IV w. n.e. do końca wieku V, miały miejsce znaczne ruchy ludnościowe, określane mianem „wędrowki ludów”. Na skutek tych przemieszczeń napłynęła ze wschodu na ziemie dzisiejszej Polski ludność słowiańska. Miało to miejsce na początku VI w. Na ten czas datuje się początek wczesnego średniowiecza, który trwał do połowy wieku XIII. Charakterystyczne dla tego okresu zabytki to przede wszystkim naczynia garnekowe lepiące ręcznie (później również obtaczane), zdobione linią falistą, znakami garncarskimi na dnach, przeszłiki gliniane, ciężarki tkackie oraz narzędzia żelazne (nożyce, noże, sierpy), broń (topory). Z obszaru gminy Głogów Małopolski 6 stanowisk można jedynie ogólnie łączyć z okresem średniowiecza. Są one zlokalizowane w następujących miejscowościach: Budy Głogowskie stan. 10, 19-20 (l.p.: 3; 6; 7), Budy Głogowskie-Rękawek stan. 6, 17-18 (l.p.: 30; 36-37). Z kolei już pewniej można określić chronologię 9 stanowisk, które z całą pewnością funkcjonowały w okresie wczesnego średniowiecza. Są to: stan. 23-24 w Budach Głogowskich (l.p.: 10-11), stan. 11 w miejscowości Budy Głogowskie-Kmiecie (l.p.: 25), stan. 9 w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek (l.p.: 32), stan. 5 w Lipiu (l.p.: 54), stan. 1-2 w Pogwizdowie (l.p.: 57; 58), stan. 7 w Przewrotnem (l.p.: 65) oraz stan. 3 w Rudnej Małej (l.p.: 79).

Wśród stanowisk łączonych chronologicznie z okresem średniowiecza najbardziej interesujące są stanowiska zlokalizowane w Budach Głogowskich (stan. 36-37; l.p.: 23-24) oraz stan. 11 w miejscowości Budy Głogowskie-Kmiecie (l.p.: 25). Są to: grodzisko (stan. 36; l.p.: 23) prawdopodobnie z pozostałościami podgrodzia (stan. 37; l.p.: 24). Teren samego grodziska został częściowo uszkodzony podczas II wojny światowej, ponieważ ukrywała się tam miejscowa ludność. Podczas prac wykopaliskowych na grodzisku (stan. 36; l.p.: 23), przeprowadzonych w latach 90. XX, uzyskano szczegółowe dane odnoszące się m.in. do chronologii pradziejowego osadnictwa. Przy okazji wspomnianych wyżej badań założono

również wykopy archeologiczne na pobliskiej osadzie (stan. 11; l.p.: 25). Podczas dwóch sezonów badawczych na obszarze grodziska, spenetrowano powierzchnię 225 m² odkrywając przy tym 11 obiektów, w tym, co najmniej 4 chaty tzw. półziemianki. Poza tym zarejestrowano 1273 fragmenty ceramiki oraz 3 prawie kompletne naczynia, jak również 1 nóż żelazny, 3 krzemienie, 2 fragmenty stopionego szkła, 1 grudkę żużla oraz węgielki drzewne, polepę i śladowe ilości kości. Pozyskana ceramika tworzy stosunkowo jednorodny zespół. Zaledwie 2 fragmenty z nowożytnego wkopu datowane są na wiek XVII, pozostałe prezentują okres wczesnego średniowiecza. Wśród fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych właściwie nie występują naczynia wyłącznie lepione ręcznie. Przeważają naczynia obtaczane, w większości przypadków na całej ich powierzchni. Spora część pokrywana była również ornamentem. Poza tym w przypadku dwóch egzemplarzy na dnach widoczne były znaki garncarskie. Większość fragmentów pochodzi z form garnekowatych, charakterystycznych dla tego okresu czasu. Dzięki przeprowadzonym w latach 1994-1995 weryfikacyjnym badaniom powierzchniowym i wykopaliskowym, na stanowisku nr 23 i 25 potwierdzono funkcjonowanie zespołu osadowo-grodowego z okresu wczesnego średniowiecza. W oparciu o rozproszony materiał powierzchniowy, wielkość osady (stan. 11; l.p.: 25) szacowana jest na około 5 ha. Założone na terenie osady wykopy archeologiczne ujawniły pozostałości 10 obiektów ziemnych, które na podstawie pozyskanego materiału ceramicznego można określić jako stosunkowo jednolite chronologicznie (X-XI wiek). Wśród nich rozpoznano pozostałości 4 chat tzw. półziemianek, o kwadratowym lub prostokątnym zarysie w rzucie poziomym. Ich rozmiary były bardzo różne, a same obiekty były znacznie zagłębione w podłoże (około 50-100 cm). W obrębie chat widoczne były zarysy dołków posłupowych a także ślady wejścia, w postaci wąskiego korytarzyka. W niektórych obiektach zachowały się dodatkowo pozostałości urządzeń grzewczych – ślady ognisk i kamienny piec. Zwrócić należy również uwagę na odkrycie istnienia zwyczaju składania tzw. „ofiary zakładzinowej”. Pozostałe odkryte obiekty ziemne to m.in. ślady ognisk, większych jam gospodarczych oraz niewielkich zagłębień. Osada ta bez wątplenia związana była swego czasu ze znajdującym się w pobliżu grodziskiem. Badania zrealizowane na majdanie i na wale grodziska pozwalają datować gród na ten sam czas, co opisywaną wyżej osadę. Odkryty tu niezbyt liczny materiał zabytkowy, a przede wszystkim brak obiektów ziemnych umożliwia postawienie hipotezy, iż obiekt grodowy nie był zamieszkiwany i użytkowany stale, ale pełnił funkcję „refugium”, w obrębie którego ludność pobliskiej osady znajdowała schronienie w sytuacji zagrożenia. Podkreślić w tym miejscu również należy, iż ze względu na wysoką wartość poznawczą obszar grodziska a także opisywana wyżej osada w 1994 r. zostały wpisane do rejestru zabytków (grodzisko - pod nr A – 2/Ar; osada – pod nr A-3/Ar).

W okresie późnego średniowiecza (2 poł. XIII w. – XV w.), na obszarze gminy Głogów Małopolski istniało szereg stanowisk archeologicznych. Są one zlokalizowane w obrębie następujących miejscowości: Budy Głogowskie stan. 26, 32 (l.p.: 13, 19), Pogwizdów stan. 1 (l.p.: 55), Przewrotne stan. 5, 8, 10, 13 (l.p.: 63; 66; 68; 70), Przewrotne-Selwy stan. 16-17 (l.p.: 72-73), Przewrotne-Zamłynie stan. 18 (l.p.:76) oraz Rudna Mała stan. 6 (l.p.: 82). Zabytki pozyskane na wymienionych stanowiskach to przede wszystkim ceramika (garnki, misy, a także dzbany).

Znacznym przyrostem stanowisk obserwowany jest wyraźnie w okresie nowożytnym szczególnie na terenie miejscowości Budy Głogowskie stan. 15, 19, 27-29 (l.p.: 5-6, 14-16),

wraz z przysiółkami takimi jak Kmiecie stan. 12 (l.p.: 26) i Rękawek stan. 5-6 (l.p.: 29-30). Poza tym na obszarze Huciska stan. 1, 3 (l.p.: 46, 48), Pogwizdowa stan. 1 (l.p.: 55) oraz Przewrotnego stan. 5, 8-9, 12-13, 15 (l.p.: 63, 66-67, 69-70, 71) wraz z przysiółkami Studzieniec stan. 11 (l.p.: 74) i Zamłynie stan. 18 (l.p.: 76), a także Stykowa-Annopol stan. 4 (l.p.: 87), Stykowa-Bugaj stan. 6 (l.p.: 88) i Zabajki-Przymiarki stan. 2 (l.p. 100). Z tym okresem czasu łączonych jest 25 stanowisk datowanych na XV-XVI, XVI-XVII oraz XVII-XVIII wiek. Z samego miasta Głogowa znamy 3 stanowiska archeologiczne, które chronologicznie związane są z okresem nowożytnym (stan. 7-9; l.p.: 41- 43). Podczas badań powierzchniowych odkryto na nich fragmenty glinianych naczyń (uchwyty pokryw jak również nóżki naczyń).

Spośród 100 stanowisk zarejestrowanych na obszarze gminy Głogów Małopolski zaledwie 5 zostało wpisanych do rejestru zabytków (o czym wzmiankowano już wyżej). Są to: Budy Głogowskie stan. 36 (l.p.: 23); Budy Głogowskie-Kmiecie stan. 11 (l.p.: 25), Budy Głogowskie-Rękawek stan. 1 (l.p.: 27), Lipie stan. 1 (l.p.: 50) oraz Rudna Mała stan. 8 (l.p.: 84).

V.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

V.3.1. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony

Charakteryzując zasób zabytków gminy Głogów Małopolski, a w szczególności tych objętych najwyższymi formami ochrony prawnej stwierdzić należy, że nie występują na tym terenie zabytki wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, nie ma także obiektów, które byłyby uznane przez Prezydenta RP za Pomnik Historii.

Park kulturowy

Park kulturowy jest to formą ochrony zabytków, wprowadzoną *Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* z dnia 23 lipca 2003 r. Park kulturowy powołuje Rada Gminy (lub rady gmin, jeśli obszar parku znajduje się na terenie kilku gmin) mocą uchwały, po wcześniejszym zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Utworzenie parku kulturowego ma na celu ochronę krajobrazu kulturowego oraz zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Aktualnie na terenie gminy Głogów Małopolski nie została zastosowana taka forma ochrony.

Rejestr zabytków

Rejestr zabytków na terenie województwa podkarpackiego prowadzi Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą w Przemyślu. W strukturze Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków wyodrębniono trzy delegatury. Dla terenu gminy Głogów Małopolski właściwą jest Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków Delegatura w Rzeszowie.

Wpis do rejestru odbywa się na mocy decyzji Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wydanej z urzędu lub na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub posiadacza wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

51

nieruchomy. W tym samym trybie do rejestru może być też wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru oraz nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.

Na omawianym terenie wg stanu na dzień 01.04.2017 r. wpisem do rejestru zabytków nieruchomych objęte są następujące obiekty:

Miasto Głogów Małopolski:

Decyzja nr A-392 z 31.07.1971 r.

Układ urbanistyczny wraz zabudową miasteczka Głogów Młp., w skład którego wchodzi:

1. Układ urbanistyczny dawnego renesansowego miasta – teren o zwartej zabudowie wokół prostokątnego (zbliżonego do kwadratu) Rynku, wychodzących z niego ulic tzw. „krzyżowych” stanowiących osie miasta. Ochrona obejmuje zespół w granicach ulic: Polna, B. Prusa (d. 22 Lipca), Ogrodowa, Towarowa, d. Kolejowa, Parkowa oraz granice d. zespołu pałacowego;
2. Założenie pałacowe z oficynami z 1727 r., remont. i przebud. w latach 1829-35, 1918 i po 1960;
3. Kaplica cmentarna p.w. Matki Boskiej Śnieżnej z 1831 r.;
4. Kaplica tzw. mała na cmentarzu z lat po 1766, przebud. k. XIX w.;
5. Zabudowa miasteczka – wartościowe zespołowo domy w Rynku oraz przy ul. Larymowicza, Krzysztofa Głowy, Sienkiewicza, Rzeszowskiej (d. Obrońców Stalingradu), 3-go Maja (d. 1-go Maja), 11 Listopada (d. Tkaczowa), Sikorskiego (d. Świerczewskiego), Kościelnej (d. Waryńskiego).

Decyzja nr A-85 z 10.05.2004 r.

Kościół parafialny p.w. Trójcy Przenajświętszej, wzniesiony w latach 1876-1879 oraz filary bramy wjazdowej przy kościele parafialnym, z końca XIX w.

Decyzja nr A-1278 z 15.07.1995 r.

Zespół cmentarza rzymsko-katolickiego, w skład którego wchodzi:

1. Kaplica cmentarna p.w. Matki Boskiej Śnieżnej z 1831 r.;
2. Kapliczka ze studnią w środku wzniesiona w XVIII w. (po 1766 r.), przebudowana w końcu XIX w.
3. Brama cmentarna zbudowana w 1905 r.
4. Nagrobki z XIX i pocz. XX w.

Decyzja nr A-1250 z 18.03.1992 r.

Ratusz Rynek 1, wzniesiony ok. poł. XVIII w., przebudowany 1822, 1908/9, 1926-29, 1950

Decyzja nr A-1161 z 06.06.1986 r.

Dom Rynek 8, zbudowany ok.1855 r.

Decyzja nr A-1163 z 20.06.1986 r.

Dom Rynek 60, zbudowany w 1 poł. XIX w.

Decyzja nr A-1164 z 20.06.1986 r.

Dom Rynek 61, zbudowany XIX/XX w.

Decyzja nr 1174 z 09.09.1987 r.

Dom przy ul. Sienkiewicza 6, wzniesiony po. 1898 r.

Decyzja nr A-1179 z 29.12.1987 r.

Dom przy ul. 3 Maja 21 (d. 1 Maja 23), wzniesiony w pocz. XX w.

Gmina Głogów Małopolski

Decyzja nr A-1257 z 10.05.1993 r.

Pozostałości zespołu dworskiego w Budach Głogowskich, w skład którego wchodzi:

1. Budynek d. stajni cugowych, wzniesiony przed 1849 r.
2. Założenie parkowe z 1 poł. XIX w.

Decyzja nr A-80 z 11.12.1967 r.

Kaplica myśliwska pw. św. Huberta w Milocinie, wzniesiona w 1745 r.

Decyzja nr A-903 z 29.04.1975 r.

Dawny dwór wraz z parkiem w Przewrotnem, zespół składa się z:

1. Dawnego dworu wzniesionego przed 1823 r.
2. Parku krajobrazowego z podjazdem i stawami z XIX w.

Decyzja nr A-1047 z 20.09.1979 r.

Zespół kościelny w Przewrotnem, w skład którego wchodzi:

1. Kościół parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego wzniesiony w l. 1818-1823,
2. Dzwonnica, XIX w.
2. Kaplica grobowa Politalskich w ogrodzeniu kościelnym, zbudowana w poł. XIX w.
3. Ogrodzenie kościelne z poł. XIX w.

Decyzja nr A-1056 z 06.02.1980 r.

Kapliczka – latarnia zmarłych na starym cmentarzu w Przewrotnem, zbudowana zapewne w poł. XVII w.

Decyzja nr A-104 z 28.10.2004 r.

Kaplica grobowa rodziny Politalskich na cmentarzu „Górnym” (nowym) w Przewrotnem, wzniesiona w 1931 r.

Decyzja nr A-1229 z 09.04.1991 r.

Park zwany Retyradą w Rudnej Małej, ze starodrzewem i dwoma stawami. Pozostałość d. założenia pałacyku letniego z ok. 1740 r., przebudowanego na folwark, następnie gorzelnię. **Budynek pałacyku** zrujnowany, **wykreślony z rejestru zabytków** decyzją Ministra Kultury z dn. 20.12.2004 r.

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

53

Decyzja nr A-979 z 04.10.1976 r.

Park podworski w Wysokiej Głogowskiej, w skład zespołu objętego ochroną wchodzi:

1. **Park ze stawem i warzywnikami** z pocz. XIX w.
2. **Dwór** z pocz. XIX w., ob. mieszkania prywatne

Decyzje o wpisie do rejestru zabytków stanowisk archeologicznych:

Decyzja nr A-2/Ar z 12.12.1994r. – **Budy Głogowskie-Kmiecie - Grodzisko wczesnośredniowieczne**

Decyzja nr A-3/Ar z 12.12.1994 r. – **Budy Głogowskie – Kmiecie – Obozowisko mezolityczne, osada wczesnośredniowieczna**

Decyzja nr A-484 z 08.09.1969 r. – **Budy Głogowskie – Rękawek – cmentarzysko**

Decyzja nr A-679 z 22.12.1971 r. – **Lipie – cmentarzysko z epoki brązu (zniszczone)**

Decyzja nr A-851 z 12.03.1980 r. – **Rudna Mała – stanowisko kultury przeworskiej (zniszczone)**

Ochrona ustalona w planach zagospodarowania przestrzennego

Według stanu obecnego brak jest obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Głogów Małopolski.

Uchwalone dwa plany miejscowe, obejmujące obiekty oraz obszary zabytkowe, w swoich zapisach nie w pełni zapewniają ochronę tych obiektów. Plany te (nr 3/99 dot. terenu nowego cmentarza po wschodniej stronie ul. 3 Maja w Głogowie Młp. oraz nr 3/2001 dot. terenu budownictwa mieszkaniowego i usług oraz komunikacji w Głogowie Młp. w rejonie ulic B. Prusa, Sienkiewicza i Topolowej) wymagają uzupełnienia zapisów.

V.3.2. Zabytki ruchome objęte prawnymi formami ochrony

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela zabytku. W przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia, lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę wojewódzki konserwator zabytków może wpisać zabytek ruchomy do rejestru zabytków z urzędu. Do rejestru nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego.

Na omawianym terenie wg stanu na dzień 01.04.2017 r. wpisem do rejestru zabytków ruchomych objęte są następujące obiekty:

Decyzja nr B-338 z 24.02.2010 r.

Wyposażenie i wystrój zespołu kościoła parafialnego w Głogowie Małopolskim

Ponadto w dwóch przypadkach zabytki ruchome zostały też objęte ochroną w ramach wpisu do rejestru zabytków nieruchomych. Są to:

- **polichromia kaplicy w Milocinie** w ramach wpisu do rejestru zabytków nieruchomych **decyzją nr A-80 z dn. 11.XII.1967 r. kaplicy pw. św. Huberta w Milocinie**
- **nagrobki** w ramach wpisu do rejestru zabytków nieruchomych **decyzją nr A – 1278 z dn. 15.07.1995 r. cmentarza parafialnego rzymsko-katolickiego w Głogowie Małopolskim.**

Pozostałe zabytki ruchome nie wpisane do rejestru zabytków znajdują się głównie w kościołach parafialnych w Przewrotnem, Wysokiej Głogowskiej a także jako wyposażenie kaplic oraz figury w przydrożnych kapliczkach.

V.4. Zabytki nieruchome gminy Głogów Małopolski w Gminnej Ewidencji Zabytków

Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków należy do obowiązków gminy. Ewidencję tę prowadzi się w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (Art.22.p.4 Ustawy o ochronie zabytków).

Wpis zabytków nieruchomych do gminnej ewidencji zabytków jest podstawą do objęcia tych zabytków ochroną w formie zapisu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w mpzp w „decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego” (Art.19. p.1 i 1a Ustawy o ochronie zabytków).

Ewidencja zabytków jest też podstawą do sporządzania programu opieki nad zabytkami, a ustalenia tego programu uwzględnia się zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i w mpzp.

Wykaz obiektów objętych gminną ewidencją zabytków na terenie miasta i gminy Głogów Małopolski dołączony został do niniejszego opracowania w formie załącznika (ANEKS nr 1), natomiast wskazania aktualizacji GEZ ujęto w rozdziale VII.2. niniejszego *Programu*.

VI. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

Mocne strony:

- Dobre skomunikowanie poprzez położenie przy ruchliwej drodze prowadzącej z Warszawy do Rzeszowa, a równocześnie istnienie obwodnicy miasta wyprowadzającej tranzytowy ruch kołowy z centrum zabytkowego miasteczka;
- Istnienie obiektów i zespołów obiektów o znacznych (ponadregionalnych) wartościach architektonicznych, historycznych, artystycznych oraz o cennych walorach krajobrazowych (np. zespoły sakralne, zespoły rezydencjonalne);
- Istnienie na terenie miasta renesansowego układu urbanistycznego – o ponadregionalnej wartości historycznej
- Atrakcyjne ukształtowanie terenu, sąsiedztwo obszarów leśnych, czyste środowisko, obszary chronionego krajobrazu;
- Działanie na terenie gminy aktywnych kapel ludowych i zespołów obrzędowych kultywujących dawne lokalne tradycje.

Słabe strony:

- Istnienie nieużytkowanych albo niszczących obiektów zabytkowych stanowiących pozostałości zespołów dworsko-parkowych (Przewrotne);
- Wykonywanie części remontów zabytkowych obiektów bez poszanowania substancji zabytkowej;
- Brak wystarczających nakładów na ochronę zabytków i prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych oraz na kulturę;
- Brak rozpoznawalnego lokalnego produktu turystycznego;
- Mała skuteczność w przedmiocie ściągania kapitałów zewnętrznych, wynikająca z ograniczonych możliwości finansowych (własnych);

Szanse - czynniki pozytywnego oddziaływania na środowisko kulturowe:

- Położenie w promieniu kilkunastu kilometrów od miasta bardzo dużej ilości interesujących obiektów o dużych walorach poznawczych, zróżnicowanie terenu oraz jego walory krajobrazowe, a także kameralność miasta o zapleczu noclegowo-gastronomicznym może być szansą na rozwój turystyki rowerowej;
- Uwzględnianie problemów ochrony dziedzictwa kulturowego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy;
- Sukcesywne realizowanie przez gminę wskazanych w ww strategiach zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami (np. wykonanie prac remontowo-konserwatorskich Kaplicy pw. św. Huberta w Miłocinie, kościoła pw. św. Antoniego w Przewrotnem, zabytkowych obiektów w historycznym centrum miasta);
- Możliwość finansowania prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych ze środków finansowych pochodzących z różnych źródeł: państwowe, samorządowe, prywatne, wyznaniowe, środki UE i in.;

- Korzystne warunki dla rozwoju turystyki z wszechstronnym wykorzystaniem zasobu i wartości dziedzictwa oraz krajobrazu kulturowego i naturalnego;
- Urządzanie miejsc wypoczynkowych oraz wyznaczenie ścieżek spacerowych, dydaktyczno-rekreacyjnych, rowerowych i możliwość rozwoju turystyki,

Zagrożenia - czynniki negatywnego oddziaływania na środowisko kulturowe:

- istniejąca obwodnica (wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta) nie połączona z umiejętną próbą przyciągnięcia turysty do miasta może skutkować zmniejszeniem się liczby odwiedzających miasto
- realizacja dużej części prac remontowo-konserwatorskich zabytkowej małomiasteczkowej zabudowy Głogowa Małopolskiego w sposób powodujący utratę cech identyfikujących tę zabudowę jako historyczną, przy użyciu współczesnych materiałów nie korespondujących z zabytkowym charakterem budynków;
- niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków;
- braki w edukacji kulturowej i niedostateczna świadomość wartości zasobów kulturowych;
- konkurencja pobliskiego dużego ośrodka miejskiego tj. Rzeszowa w obsłudze ruchu turystycznego, a także w imprezach kulturalnych.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Wymienione w tym rozdziale zadania są działaniami, których realizacja przewidziana jest na okres wieloletni. Możliwość ich realizacji zależy od możliwości i środków wygospodarowanych przez gminę.

VII.1. Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego, układu urbanistycznego miasta i układów ruralistycznych na obszarze gminy

VII.1.1. Uwzględnianie zaleceń odnoszących się do wyznaczonych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* stref ochrony konserwatorskiej oraz wskazanych zasad ochrony przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Strefy ochrony konserwatorskiej zawarte w *Studium uwarunkowań* należy zaktualizować w związku z dokonanymi zmianami w krajobrazie kulturowym miasta i gminy w sposób następujący:

„strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmuje obszary szczególnie wartościowe pod względem historycznym, o dobrze zachowanej jednorodnej strukturze układu przestrzennego i związanego z nim integralnie terenu i krajobrazu wraz z obiektami zabytkowymi. Obejmuje teren całego miasta lokacyjnego, którego układ urbanistyczny wraz z zabudową ulic został wpisany do rejestru zabytków-nr rej. A-392 z dnia 31 lipca 1971r.

Na terenie gminy strefą tą objęte są następujące obszary:

- dla zespołu dworsko-parkowego w Przewrotnem – pozostawić bez zmian,
- dla zespołu dworsko-parkowego w Budach Głogowskich – pozostawić bez zmian,
- dla zespołu dworsko-parkowego w Wysokiej Głogowskiej – pozostawić bez zmian,
- dla dworu w Rudnej Małej – usunąć ze względu na dokonane niekorzystne przekształcenia, które spowodowały utratę wartości zabytkowych
- dla zabytkowego zespołu budynku szkoły rolniczej w Miłocinie i towarzyszącego mu kompleksu z domami nauczyciela, spichlerzem, oborą, stodołą, ogrodem szkolnym i parkiem leśnym - usunąć ze względu na zmiany administracyjne.

Każdy projekt architektoniczny dotyczący obiektu istniejącego, lub mającego powstać wymaga uprzedniego uzyskania wytycznych konserwatorskich, a następnie uzgodnienia decyzji przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

„strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje tereny usytuowane w sąsiedztwie układu urbanistycznego, o zachowanym historycznym rozplanowaniu, o wartościach kulturowych, która częściowo uległa likwidacji lub zniekształceniu, a znajdujące się w terenie obiekty współczesne nadają mu zróżnicowany charakter. Strefa obejmuje następujące układy przestrzenne miasta;”

- teren dawnego zespołu klasztorowego, z którego do chwili obecnej zachowało się skrzydło zachodnie - pozostawić bez zmian,
- teren wschodniej części ulicy Mickiewicza (do skrzyżowania z ulicą B. Prusa) - pozostawić bez zmian,
- teren po stronie północnej pierzei ulicy Krzywej i Polnej z przemieszaną zabudową zabytkową, tradycyjną i nową – pozostawić bez zmian.

W przypadku gminy strefą tą objęto:

- obszar przylegający do założenia dworsko-parkowego w Przewrotnem od strony północnej – pozostawić bez zmian
- obszar związany ciągiem widokowym na kaplicę św. Huberta od trasy Rzeszów-Głogów, między tą trasą a samą kapliczką – pozostawić bez zmian

W strefie tej obowiązuje wymóg zachowania istniejących elementów o wartościach kulturowych i dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji. Wszystkie działania inwestycyjne w tej strefie powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

„strefa ekspozycji obiektów zabytkowych, obejmuje tereny stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych, a także pozostałości po dawnych niwach ogrodowych mieszczan głogowskich, będących istotnym składnikiem zabytkowego układu urbanistycznego. Jest to:

- teren po wschodniej stronie kolei, stanowi ekspozycję miasta od zachodu z planowanej obwodnicy – po wybudowaniu obwodnicy i ekranów akustycznych teren stracił znaczenie jako strefa ekspozycji,
- teren dawnych ogrodów mieszczzańskich w południowo-zachodniej części miasta – pozostawić bez zmian,
- teren dawnych ogrodów mieszczzańskich w południowo-wschodniej części miasta – pozostawić bez zmian,
- teren na północ od budynku weterynarii, stanowiący ekspozycję kościoła i zabudowy miejskiej z ulicy B. Prusa – pozostawić bez zmian,
- teren po południowej stronie ul. Polnej, stanowiący ekspozycję, sylwety miejskiej Głogowa od strony wschodniej. – pozostawić bez zmian.

W przypadku gminy strefa ma na celu eksponowanie zabytkowych zespołów dworsko-parkowych oraz najcenniejszego obiektu z terenu gminy Głogów Małopolski tj. kaplicy św. Huberta w Miłocinie – pozostawić bez zmian.

„Strefa ochrony krajobrazu kulturowego, obejmuje obszary bezpośrednio związane z układem historycznym, znajdujące się w jego otoczeniu. Dla miasta wyznaczono strefy obejmujące tereny krajobrazu kulturowego utworzonego integralnie z interesującym krajobrazem stanowiącym pozostałość po d. Puszczy Sandomierskiej.

W gminie strefa obejmuje następujące już prawnie chronione obszary, lub też obszary, które w najbliższym czasie znajdą się na tej liście.

VII.1.2. Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy dziedzictwa kulturowego, a w szczególności:

- obiektów zabytkowych - zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i wszystkich obiektów zabytkowych ujętych w zaktualizowanej Gminnej Ewidencji Zabytków,
- zapisów dotyczących ochrony zabytków zawartych w niniejszym *Programie Opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski*

VII.1.3. Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym i działalności inwestycyjnej na terenie gminy zasad ochrony historycznych układów planistycznych oraz zasad ochrony krajobrazu kulturowego, w tym w szczególności dążenie do zachowania w niezmienionej formie historycznych panoram, osi widokowych, form terenu, zabytkowych kompozycji zieleni, cmentarzy itp.

VII.1.4. Weryfikacja dotychczas uchwalonych (lub przygotowanych do uchwalenia) MPZP pod kątem wymogów ochrony zabytków, w szczególności uwzględnienie w nich obiektów znajdujących się w zweryfikowanej i zaktualizowanej GEZ. Zaleca się wprowadzenie w stosunku do obiektów z obu tych grup bardziej precyzyjnych, zindywidualizowanych zapisów, uwzględniających specyfikę ich bryły, form architektonicznych i kontekstu przestrzennego. Dotyczy to w szczególności MPZP:

- Nr 3/99 terenu projektowanego nowego cmentarza po wschodniej stronie ul. 3 Maja (naprzeciw cmentarza zabytkowego). Plan należy uzupełnić o zapis dotyczący zabytkowego budynku dawnej rzeźni, ujętej w GEZ, znajdującego się w obszarze „U”. Istniejący zapis o konieczności „zachowania przepisów szczególnych odnoszących się do strefy cmentarza i przepisów o ochronie dóbr kultury” należy uzupełnić o zalecenia określające sposób i zakres rewitalizacji budynku d. rzeźni.
- Nr 3/2001 terenu budownictwa mieszkaniowego i usług oraz komunikacji w Głogowie Młp. w rejonie ulic B. Prusa, Sienkiewicza i Topolowej. Obszar „Uk, Zp” obejmujący teren dawnego cmentarza żydowskiego oraz fortyfikacji miejskich – reliktyw dzieła flankującego, być może bastionu (ujętego w GEZ). Teren ten przeznaczony jest pod usługi kultury i wypoczynku, zieleni parkową i leśną urządzoną, ścieżki piesze i rowerowe, ekspozycję pozostałości dawnego cmentarza żydowskiego. W ustępie dotyczącym przeznaczeniu terenu należy dodać: „...ekspozycję pozostałości cmentarza żydowskiego **oraz reliktyw fortyfikacji miejskich**”.

VII.1.5. Konsekwentna, kompleksowa realizacja programu rewaloryzacji starego miasta w Głogowie, ze szczególnym uwzględnieniem następujących wytycznych:

- a) w zakresie ochrony i konserwacji zabytkowych zasobów kulturowych oraz ich restauracji:
- zachowanie historycznego nowożytnego rozplanowania miasta – rynku z siecią uliczną, z zachowanymi w istniejących ulicach kierunkami dróg,
 - ochrona konserwatorska zabudowy zabytkowej oraz zabudowy o cechach regionalnych,
 - zachowanie ukształtowania terenu wynikającego z pozostałości po dawnych ziemnych obwarowaniach, zabezpieczenie, uczynienie i wyeksponowanie dawnych obwałowań miejskich oraz ewentualnych odkrytych reliktyw.
- b) w zakresie zachowania zabytkowego krajobrazu kulturowego:
- zachowanie kompozycyjnych wartości zespołu wnętrza architektoniczno-krajobrazowych. Zachowanie historycznie ukształtowanych kompozycji wnętrza urbanistycznych: Rynek oraz ulice: Rzeszowska, 3 Maja, Sikorskiego, Mickiewicza, Kościelna, Krzysztofa Głowy, Larymowicza, Sienkiewicza, 11 Listopada. Wszystkie te wnętrza wymagają przeprowadzenia sukcesywnych zabiegów polegających na

częściowej rekompozycji, rewitalizacji oraz docelowego usunięcia wtórnych elementów dysharmonizujących.

- Powstrzymanie procesu degradacji zabytkowej substancji zabudowy małomiasteczkowej Głogowa. Bezwzględne przestrzeganie ustawowego wymogu uzyskiwania konserwatorskiego pozwolenia na prowadzenie prac remontowo-budowlanych w budynkach objętych ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków (indywidualnego oraz „zespołowego”) oraz objętych ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wymóg ten dotyczy także remontów i „termorenowacji” elewacji w/w budynków.
- Ochrona ekspozycji charakterystycznych układów kompozycyjnych wewnątrz urbanistycznych oraz sylwety miasta poprzez zachowanie kierunków, ciągów i punktów widokowych.

c) przystosowanie zespołu staromiejskiego do współczesnego funkcjonowania jako ośrodka usługowego miasta i gminy Głogów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad istotnych dla ochrony środowiska kulturowego:

- sanacja i modernizacja sieci uzbrojenia – wymiana sieci napowietrznych na podziemne,
- uporządkowanie działek na zapleczu zabudowy,
- przestrzeganie wskazanych zasad w stosunku do nowej, uzupełniającej zabudowy dotyczących bryły, formy, kształtu i pokrycia dachów, materiałów i wystroju architektonicznego,
- przestrzeganie wskazanych zasad dotyczących umieszczania reklam, m. in. konieczność podporządkowania reklam istniejącemu wystrojowi architektonicznemu budynków (zakaz przesłaniania detali zdobniczych), preferowanie stosowania tablic reklamowych zawieszanych na stylizowanych wspornikach;

d) rewaloryzacja pierzei rynkowych zgodnie z wytycznymi odnoszącymi się przede wszystkim do gabarytów pierzei, kształtowania bryły i elewacji budynków (kompozycji, podziałów, wystroju, stolarki), formy i pokrycia dachów zgodnie z wnioskami konserwatorskimi zawartymi w *Studium urbanistycznym rynku w Głogowie Małopolskim*, tj. m.in.:

- utrzymanie obecnego gabarytu budynków oraz kąta nachylenia połaci dachowych,
- przekształcenie elewacji budynków dysharmonizujących,
- przywrócenie historycznego detalu,
- stosowanie pokrycia dachowego z tradycyjnych materiałów,
- stosowanie się do wskazanych zasad umieszczania reklam,
- w razie ewentualnych remontów elewacji frontowych budynków przyrynkowych stosowanie się do szczegółowych wytycznych zawartych w ww. *Studium*

VII.1.6. W dalszej perspektywie w historycznym centrum miasta należy dążyć do wymiany lub przebudowy istniejącej dysharmonizującej zabudowy na dostosowaną gabarytami, bryłą podziałami elewacji i jakością architektury, m.in.:

- budynek Rynek 51 w zachodnim narożniku Rynku i ul. Rzeszowskiej – wskazana korekta elewacji w postaci wprowadzenia podziałów poziomych np. prostego gzymsu międzykondygnacyjnego – budynek stanowi obecnie niekorzystny element wśród w większości parterowej zabudowy;
- budynek Rynek 52 (handlowo-usługowy) – wskazana korekta elewacji w postaci zmniejszenia otworów okiennych, co nada elewacji rytm i odpowiednie proporcje przeszkleń w stosunku do powierzchni muru (taka redukcja przeszkleń korzystna byłaby również ze względów termoizolacyjnych).

VII.1.7. Dbalność o zachowanie nieprzekształconych pierzei ulic. W przypadku całkowitego zniszczenia obiektu zabytkowego i wprowadzania nowej zabudowy, zadbać (np. poprzez ustalenia mpzp lub decyzji o warunkach zabudowy) o odbudowę, która odtworzy bryłę, gabaryty, linię zabudowy

W przypadkach niezabudowanych działek w zwartych pierzejach ulic – wskazane jest wprowadzenie nowej zabudowy jako uzupełnienia układu zwartej zabudowy miejskiej o gabarytach zabudowy sąsiadującej, a także podobnych rozwiązaniach kompozycyjnych i materiałowych, lecz równocześnie powinny być to realizacje odróżnialne od istniejącej zabudowy zabytkowej, nie będące stylizacją budynków zabytkowych; z jednej strony dostosowane skalą do zabytkowego wnętrza urbanistycznego, ale wyraźnie „czytelne” jako współczesne. Dotyczy to m.in. następujących działek:

- ul. 3 Maja – działka pomiędzy nr 2 i 6 oraz 24 i 28;
- ul. Rzeszowska – działka pomiędzy numerami 28 i 32 oraz 37 a 41;
- działka w północno-wschodnim narożniku skrzyżowania ul. Topolowej i Rzeszowskiej;
- działka w północno-wschodnim narożniku skrzyżowania ul. Targowej i Rzeszowskiej;

VII.1.8. Opracowanie oraz realizacja projektu zagospodarowania płyty rynku uwzględniającego: uczytelnienie kompozycji, historyczne elementy rozplanowania, funkcję, małą architekturę, nawierzchnię placu, oświetlenie, korektę zieleni itp.

VII.1.9. Opracowany projekt zagospodarowania płyty rynku winien uwzględniać wytyczne i wnioski konserwatorskie dotyczące płyty rynku zawarte w *Studium urbanistycznym rynku w Głogowie Małopolskim* – w części tekstowej i graficznej. Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- integrację obecnych kwartałów rynkowych i scalenie ich w jedną, zorganizowaną przestrzeń,
- dalsze ograniczenie ilości zieleni wysokiej,
- likwidacja napowietrznych sieci energetycznych.

VII.1.10. Realizacja i stosowanie się do wytycznych i postulatów konserwatorskich określonych w *Studium historyczno-urbanistycznym Głogowa Małopolskiego* ze szczególnym

uwzględnieniem zaleceń odnoszących się do wyznaczonych w ww. opracowaniu stref ochrony konserwatorskiej oraz uwzględnianie wskazanych w ww. *Studium* zasad ochrony przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- przestrzeganie zasad pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej w granicach terenu miasta lokacyjnego, tj. rynek wraz z blokami zabudowy, zabudową głównych ciągów ulicznych i pozostałych ulic miejskich oraz częściowo teren podworski – w granicach wskazanych w części graficznej opracowania;
- zagwarantowanie ochrony zachowanych elementów zabytkowych w odniesieniu do następujących obszarów: tereny otaczające zabudowane centrum miasta – wzdłuż jego dawnych granic zewnętrznych;
- przestrzeganie zasad ochrony dziedzictwa archeologicznego, zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie zabytków oraz wytycznych dotyczących ochrony relikwów zabytków archeologicznych w północno-wschodnim obrzeżu miasta lokacyjnego i strefy obserwacji archeologicznej wyznaczonej dla całego obszaru miasta w granicach dawnych obwarowań;
- respektowanie i egzekwowanie ochrony ekspozycji starego miasta w Głogowie, oraz przestrzeganie wytycznych dla wyznaczonych stref ochrony ekspozycji;
- ochrona wartości krajobrazowych - zachowanie walorów krajobrazu naturalnego, zwłaszcza terenów leśnych położonych w zachodniej części miasta, cmentarza rzym.-kat. i terenu po cmentarzu żydowskim oraz parku miejskiego.

VII.1.11. W zakresie ustalania kierunków rozwoju zabudowy mieszkaniowej położonej na terenie układów ruralistycznych dążyć należy do utrzymania historycznych układów działek.

VII.1.12. Nawiązywanie w nowych realizacjach do lokalnych tradycji kształtowania zabudowy i stosowanych materiałów - poszanowanie i kultywowanie we współczesnych realizacjach lokalnych tradycji budowlanych.

VII.2 Priorytet: Opieka nad zabytkami nieruchomymi, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i zespołów obiektów charakterystycznych dla gminy

VII.2.1. Działania władz samorządowych związane z wpisaniem do rejestru zabytków ważnych dla dziedzictwa kulturowego gminy obiektów powinny polegać na:

- a) zebraniu stosownej dokumentacji, opracowaniu karty ewidencyjnej obiektu i złożeniu wniosku do WKZ o wpis do rejestru zabytków (osobno dla każdego obiektu; sukcesywnie, poczynając od obiektów najbardziej zagrożonych z uwagi na stan zachowania lub zamierzenia inwestycyjne) - w przypadku obiektów stanowiących własność gminy;
- b) prowadzeniu działań zachęcających właścicieli do występowania do WKZ o dokonanie wpisu do rejestru zabytków, np. sfinansowanie kosztów uzyskania wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów niezbędnych przy składaniu wniosków o dokonanie wpisu, podjęcie decyzji o finansowym wspieraniu remontów obiektów wpisanych do rejestru zabytków (np. poprzez system ulg podatkowych czy refundowanie określonej procentowo części

kosztów remontu, jeśli sposób jego przeprowadzenia zyskał akceptację WKZ) itp.

- w przypadku obiektów znajdujących się w posiadaniu innych niż gmina podmiotów (w tym osób prywatnych);

- Głogów Małopolski – dom, Rynek 23
- Głogów Małopolski – dom, Rynek 25
- Głogów Małopolski – dom, Rynek 32
- Głogów Małopolski – dom, Rynek 48

c) w obu ww. przypadkach gmina może również we własnym zakresie objąć ochroną wytypowane obiekty, wprowadzając precyzyjne, szczegółowe zapisy w mpzp zgodnie z wytycznymi WKZ.

VII.2.2. Prowadzenie prac remontowych przy obiektach zabytkowych stanowiących własność władz samorządowych zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi. W pierwszej kolejności należy wykonać prace remontowe i konserwatorskie przy obiektach znajdujących się w złym stanie, a prezentujących znaczne wartości zabytkowe lub historyczne i walory architektoniczne.

VII.2.3. Wspieranie działań zmierzających do powstrzymania procesu niszczenia oraz działań ratunkowych w stosunku do obiektów zabytkowych o dużych walorach architektonicznych lub historycznych lub ważnych ze względu na usytuowanie w historycznym centrum miasta, nie będących własnością gminy, nieużytkowanych bądź znajdujących się w złym stanie technicznym, np.:

- Głogów, dom, ul. 11 Listopada 2,
- Głogów – domy - ul. 3-go Maja 12, 14, 26, 28,
- Głogów – domy, ul. Rzeszowska 1, 7, 12, 14, 18, 25,
- Przewrotne - zespół dworsko-parkowy,
- Pogwizdów Nowy - budynek młyna parowego.

VII.2.4. Egzekwowanie kanonu zasad i zakresu dopuszczalnych działań przy prowadzeniu wszelkich prac remontowych i budowlanych przy obiektach zabytkowych:

- wpisanych do rejestru zabytków;
- znajdujących się w GEZ;

w tym m.in.: wymóg uzgadniania remontów i ewentualnych zmian z WKZ, poszanowanie dla wszelkiej substancji zabytkowej obiektu, stosowania metod odwracalnych, stosowania materiałów naturalnych względnie identycznych z zastosowanymi pierwotnie (zwłaszcza w odniesieniu do cokołów, ścian zewnętrznych, detalu architektonicznego, pokryć dachowych, elementów dekoracyjnych na zewnątrz i wewnątrz budynku), zachowania pierwotnych (lub zbliżonych do pierwotnych) gabarytów i bryły, zachowanie (lub powrót do) historycznego, bezpośredniego otoczenia budynku.

VII.2.5. Przestrzeganie podstawowych wymogów estetyki w stosunku do zabytkowych obiektów i zespołów obiektów ze szczególnym uwzględnieniem zasad konserwatorskich

dotyczących umieszczania reklam, kolorystyki elewacji, nowych materiałów używanych do cokołów oraz poprzez działania niskonakładowe jak: bieżąca konserwacja, uporządkowanie obejścia, urządzenie zieleni, wymiana nieestetycznych współczesnych ogrodzeń. Problem dotyczy zwłaszcza obiektów zabytkowych zlokalizowanych w Głogowie Małopolskim - w Rynku i ulicach na obszarze wpisu do rejestru układu urbanistycznego. Rażą zwłaszcza negatywne przykłady stosowania współczesnych, bardzo różnorodnych płytek do licowania cokołów, podmurówek domów, np. w domach przy ulicach Larymowicza 17, Mickiewicza 31 i 47, Sikorskiego 5. Takich realizacji w przyszłości należy unikać.

VII.2.6. W trakcie remontów generalnych domów (zwłaszcza zlokalizowanych na obszarze wpisanym do rejestru jako układ urbanistyczny) dążyć należy do powrotu do pierwotnej, charakterystycznej dla Głogowa, kompozycji elewacji frontowych, tj. sieni przelotowej w skrajnej osi i dwóch otworów okiennych (w przypadku domów wąskofrontowych) oraz sieni przelotowej pośrodku i czterech otworów po jej bokach (w przypadku domów szerokofrontowych) z dowolną dyspozycją przestrzenną wnętrza w przypadku obiektów nie wpisanych do rejestru.

VII.2.7. W trakcie prac remontowych zabytkowych obiektów zadbać należy o zachowanie zabytkowej stolarki okiennej i drzwiowej, a w przypadku konieczności jej wymiany na nową dokonywać jej rekonstrukcji. Nie należy stosować stolarki o zmienionych podziałach, profilach, materiale (wymiana stolarki drewnianej na plastikową). Zadbać o utrzymanie nielicznie już zachowanej na terenie miasta zabytkowej stolarki okiennej i drzwiowej (np. domy w Rynku nr 12 i 17, dom przy ul. Mickiewicza 26 – stolarka drzwiowa, domy przy ul. Sikorskiego 8 i 10 – stolarka okienna).

VII.2.8. Działania w zakresie otoczenia kościoła w Wysokiej Głogowskiej

- wskazana redukcja istniejących nasadzeń iglastych,
- wskazane wprowadzenie tradycyjnej zieleni wysokiej – drzew liściastych (lipy, dęby, klony), np. w postaci:
 - „strażników” dwóch egzemplarzy po obu stronach wejścia głównego do kościoła, w stosownej od niego odległości lub alei na osi wejścia głównego do kościoła (6-10 egzemplarzy) - te dwa powyższe rozwiązania podkreśliłyby osiowość założenia „ramując” główne wejście do świątyni,
 - albo szpaleru drzew liściastych – wzdłuż granic działki – jako forma wydzielenia zespołu kościelnego z zabudowy wsi
 - albo pojedynczego drzewa (lub kilku drzew) jako formy upamiętnienia ważnych dla parafii (narodu) dat, rocznic itp. (np. „pomnikowy” dąb).

VII.2.9. Działania w zakresie zachowanych zabytkowych założeń zieleni:

- rewitalizacja parku w Głogowie Małopolskim – przeprowadzać bieżące prace pielęgnacyjne;
- rozważyć możliwość wykorzystania systemu stawów stanowiących pozostałość założenia pałacowego do celów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- park dworski w Wysokiej Głogowskiej – oczyszczenie i ewentualne pogłębienie (usunięcie osadów) stawu; wskazane usunięcie ogrodzenia stawu i zagospodarowanie terenu wokół

niego, np. poprzez zaprojektowanie zwirowej ścieżki spacerowej dookoła z ewentualnym placykiem i ławkami, szpecący budynek gospodarczy w północnej części parku – wyburzenie budynku lub korekta jego bryły poprzez zaprojektowanie dachu stromeego, dwuspadowego oraz poprawa estetyki elewacji; ewentualnie przysłonięcie go drewnianym parkanem z pnączami (od strony północnej, wschodniej i zachodniej).

VII.2.10. Wspieranie prac konserwatorskich zabytkowych kapliczek kubaturowych. Zwracanie uwagi w trakcie wykonywania remontów zabytkowych kapliczek na zachowanie lub przywracanie ich pierwotnej, tradycyjnej bryły, formy, stylu, materiałów, pokrycia dachowego, wystroju i detalu architektonicznego itp. - pomocne mogą być fotografie archiwalne ze zbiorów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków - Delegatury w Rzeszowie.

- kaplica pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Hucisku,
- kaplica obok domu nr 50 w Stykowie,
- kaplica pw. Matki Boskiej Różańcowej w Stykowie

VII.2.11. W przypadku prac renowacyjnych zabytkowych kaplic kubaturowych zwrócić należy uwagę na dostosowanie stolarki do specyfiki obiektu, tzn. zapewnić szczelności stolarki w celu odpowiedniej wentylacji.

VII.2.12. Zapewnić należy stosowne otoczenie zabytkowych kaplic, kapliczek i krzyży przydrożnych poprzez zaaranżowanie tzw. asysty drzew w postaci dwóch lub czterech drzew liściastych (lipy, dęby). Dążyć też należy do wymiany istniejących nasadzeń drzew iglastych (najczęściej żywotników) obcych w tradycji naszego krajobrazu kulturowego na nasadzenia liściaste.

VII.2.13. Teren dawnego kirkutu w Głogowie Małopolskim – wskazane umieszczenie tablicy informacyjnej upamiętniającej historię miejsca.

VII.2.14. Zamieszczenie na stronie internetowej gminy Głogów Małopolski aktualnych informacji dla właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych na temat możliwości pozyskania środków finansowych z zakresu ochrony zabytków (m.in. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, WFOŚiGW) na zabezpieczenie i remont tych obiektów.

VII.2.15. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków:

Dokonanie aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków:

Za zgodą WUOZ Delegatura w Rzeszowie wprowadzić do GEZ następujące obiekty:

- Głogów Małopolski – dom, Rynek 55
- Głogów Małopolski – dom, ul. Sikorskiego 19
- Głogów Małopolski – dom, ul. Sikorskiego 28
- Głogów Małopolski – dom, ul. Sikorskiego 29

- Głogów Małopolski – dom, ul. Sikorskiego 31
- Głogów Małopolski – dom, ul. Sikorskiego 33
- Głogów – teren dawnego cmentarza żydowskiego
- Hucisko – kapliczka słupowa (usytuowana przed wjazdem do miejscowości, od strony Przewrotnego)
- Rudna Mała – dawna karczma, ob. dom nr 17

Za zgodą WUOZ Delegatura w Rzeszowie wykreślić z GEZ obiekty nieistniejące oraz przekształcone, które utraciły wartości zabytkowe. Należą do nich następujące obiekty:

- Budy Głogowskie – dom nr 2
- Głogów Małopolski – dom, ul. Sienkiewicza 16
- Głogów Małopolski – dom, ul. Larymowicza 24
- Lipie – stodoła nr 156
- Pogwizdów Nowy – posterunek kolejowy nr 323/1
- Rogoźnica - dom nr 162
- Rogoźnica – karczma nr 131a
- Wola Cicha – dom nr 55
- Wola Cicha – dom nr 99
- Wysoka Głogowska – leśniczówka
- Wysoka Głogowska – dom nr 166
- Wysoka Głogowska – dom nr 548

Prowadzenie monitoringu dotyczącego stanu zachowania obiektów zabytkowych, prowadzonych prac remontowych i konserwatorskich oraz bieżące wprowadzanie danych do komputerowej bazy GEZ;

VII.2.16. Rozważenie możliwości utworzenia Gminnego Funduszu Odnowy Zabytków, który dofinansowywałby prace konserwatorskie podejmowane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością gminy. Sugeruje się dofinansowywanie (refundowanie) kosztów tylko tych prac, które zyskają akceptację WUOZ Delegatura w Rzeszowie.

VII.2.17. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami m.in. poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania konserwatorsko-remontowe przy obiektach zabytkowych.

VII.3. Priorytet: Opieka nad zabytkami ruchomymi

VII.3.1. Podjęcie działań zmierzających do objęcia ochroną polegającą na wpisie do rejestru zabytków ruchomych:

- wyposażenia kościoła parafialnego w Wysokiej Głogowskiej
- najcenniejszych nagrobków znajdujących się na cmentarzach w Głogowie Małopolskim i Przewrotnem,

- figury św. Antoniego w zespole dworskim w Przewrotnem,
- kapliczki z figurą Chrystusa w Rudnej Małej (1911 r.)

VII.3.2. Wpieranie prac konserwatorskich, szczególnie przy zabytkowym wyposażeniu kościoła parafialnego w Wysokiej Głogowskiej (wyposażenie kościoła parafialnego w Przewrotnem i w Głogowie Małopolskim nie wymaga nakładów ponieważ w ostatnim czasie zostały wykonane prace konserwatorskie przy ołtarzach oraz wykonano nową polichromię.)

VII.3.3. Wspieranie prac przy zabytkowych nagrobkach cmentarzy w Głogowie Małopolskim oraz Przewrotnem.

VII.3.4. Podjęcie działań w zakresie ochrony zabytkowego wyposażenia kapliczek przydrożnych drogą wymiany oryginałów na kopie oraz umieszczanie zabytków w zbiorach publicznych (państwowych i kościelnych)

VII.3.5. Podjęcie współpracy z Muzeum Etnograficznym im. Franciszka Kotuli w Rzeszowie w celu lepszego zagospodarowania Izby Pamięci poświęconej Franciszkowi Kotuli.

VII.3.6. Wspieranie prac konserwatorskich przy zabytkowych kapliczkach. Zwracanie uwagi w trakcie wykonywania remontów zabytkowych kapliczek na zachowanie lub przywracanie ich pierwotnej, tradycyjnej bryły, formy, stylu, materiałów, pokrycia dachowego, kolorystyki, wystroju i detalu architektonicznego itp. - pomocne mogą być fotografie archiwalne ze zbiorów Urzędu Ochrony Zabytków - Delegatury w Rzeszowie.

VII.4. Priorytet: Opieka nad zabytkami archeologicznymi

VII.4.1. Kompleksowo problem rozwoju historycznego i powstawania zespołu urbanistycznego interesującego nas miasta i gminy, jak też sposób ochrony wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej, ujęty został w studium opracowanym przez zespół: J. Malczewski, M. Kuś, I. Kunysz, R. Kwolek, T. Malczewska (Studium wartości kulturowych i ochrony krajobrazu wraz z wytycznymi konserwatorskimi do miejscowego planu ogólnego i zagospodarowania gminy Głogów Małopolski, Rzeszów 1994), w którym strefę „OW” – obserwacji archeologicznej, wyznaczono dla obszaru wydm w lesie w Budach Głogowskich, a także dla fragmentu terenu znajdującego się na południe od założenia dworsko-parkowego w tej miejscowości.

Jak wynika z przedstawionych wyżej informacji (ujętych także w opracowaniu wymienionych wyżej autorów) wiele kwestii dotyczących osadnictwa przede wszystkim samego miasta Głogowa nie jest do końca jasnych. Wiele informacji wymaga weryfikacji m.in. archeologicznej. Należy tu podkreślić, że w niektórych sytuacjach pewne wyjaśnienia można uzyskać tylko dzięki wspomnianym badaniom wykopaliskowym.

VII.4.2. Uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny zwracać uwagę właścicielom terenów, na których znajdują się stanowiska archeologiczne, a przede wszystkim przyszłym inwestorom, na obowiązki wynikające z ustawowej ochrony zabytków archeologicznych oraz konieczność uzyskania zezwoleń na przeprowadzenie prac w strefie obserwacji archeologicznej i w rejonie oznaczonych stanowisk archeologicznych. W razie potwierdzenia w wyniku badań archeologicznych w miejscu prowadzonej inwestycji cennych obiektów archeologicznych, może zaistnieć konieczność przemianowania tej strefy w części

lub w całości w strefę ścisłej ochrony relikwów archeologicznych, co może w konsekwencji pociągnąć za sobą na części tego obszaru zakaz wszelkiej działalności budowlanej. Biorąc pod uwagę powyższe proponuje się minimum inwestowania na tym terenie. Z tego też względu postuluje się nadzór archeologiczny wszelkich prac ziemnych prowadzonych na wymienionych wyżej obszarach a o planowanych tego typu działaniach należy powiadomić Urząd Ochrony Zabytków Delegatura w Rzeszowie.

VII.4.3. Wśród stanowisk archeologicznych, jakie zarejestrowane zostały na obszarze gminy Głogów Małopolski pięć stanowisk zostało wpisanych do rejestru zabytków (Budy Głogowskie stan. 36 – l.p.: 23; Budy Głogowskie-Kmiecie stan. 11 – l.p.: 25; Budy Głogowskie-Rękawek stan. – l.p.: 27; Lipie stan. 1 – l.p.: 50; Rudna Mała stan. 8 – l.p.: 84).

Zwrócić należy uwagę, że część stanowisk pradziejowych z obszaru gminy Głogów Małopolski narażona jest na różnego rodzaju zagrożenia m.in. postępującą zabudowę miejską (jak rozbudowa osiedli mieszkaniowych a także budowa domów jednorodzinnych czy działalność przemysłowa). Niektóre z prezentowanych w niniejszym opracowaniu stanowisk już nie istnieją. Zostały zniszczone wskutek wspomnianej już rozbudowy mieszkaniowej (m.in. zlokalizowane w Głogowie Małopolskim stan. 5 oraz 3 – l.p.: 40 oraz 45) lub w następstwie wybierania piasku (np. stan. 1 w miejscowości Lipie – l.p.: 50). Poza tym kilka stanowisk jest sukcesywnie niszczone, co powoduje, że są obecnie zachowane w szczątkowej formie (np. stan. 1 w Budach Głogowskich-Rękawek – l.p.: 27). Obecnie najbardziej zagrożone są stanowiska znajdujące się na terenach sąsiadujących z osiedlami mieszkaniowymi w Głogowie Małopolskim (np. stan. 7-9 – l.p.: 41-43), a także stanowiska zlokalizowane w bezpośredniej bliskości zabudowań w Budach Głogowskich, Lipiu, Przewrotnem oraz Rudnej Małej. Zwrócić należy przede wszystkim uwagę na stanowiska wpisane do rejestru zabytków. Niestety ich ochrona budzi wielkie zastrzeżenia. Jak już wyżej wspomniano stan. 1 w Lipiu (l.p.: 50) uległo zniszczeniu. Kolejne stanowisko zlokalizowane w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek stan. 1 (l.p.: 27) jest stale niszczone, a jego stan jest katastrofalny. Poza tym stan. 11 w Budach Głogowskich-Kmiecie (l.p.: 25) zagrożone jest wybieraniem piasku, a stan. 8 w Rudnej Małej jest niszczone przez żwirownię.

VII.4.4. W przypadku pojedynczych śladów osadnictwa, w momencie prowadzenia w ich rejonie jakichkolwiek prac ziemnych, należy zapewnić nadzór archeologiczny nad tymi pracami. W przypadku stanowisk rozległych, z bardzo licznym materiałem powierzchniowym (co świadczy o postępującej jego degradacji) służba konserwatorska, powinna wpisywać je do rejestru zabytków. W przypadku stanowisk zagrożonych czynnikami naturalnymi (erozja, głęboka orka) należy typować je w pierwszej kolejności do badań wykopaliskowych. Szczególną jednak ochronę konserwatorską należy zastosować do stanowisk narażonych na zniszczenie przez inwestycyjną działalność człowieka. W tych przypadkach, już na etapie wykonywania projektów, odpowiednie służby i inwestorzy powinny zwrócić się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wydanie opinii. Wojewódzki Konserwator Zabytków może nakazać zmianę lokalizacji, wcześniejsze przeprowadzenie badań wykopaliskowych lub tylko nadzór archeologiczny w trakcie trwania prac ziemnych. Podkreślić należy, że koszty tych badań pokrywają poszczególni inwestorzy.

Na szczególną uwagę zasługują stanowiska charakteryzujące się dużą oceną wartości poznawczej. Należą do nich przede wszystkim stanowiska wielokulturowe jak np. stan. 6 w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek (l.p.: 30), Budy Głogowskie-Zacinki stan. 18 (l.p.: 37), Pogwizdów stan. 1 (l.p.: 55), Rudna Mała stan. 6 (l.p.: 62), a także cmentarzyska w miejscowości Budy Głogowskie-Rękawek (stan. 1, 3 ; l.p.: 27-28) oraz zespoły osadnicze takie jak grodzisko wraz z podgrodzem w Budach Głogowskich (stan. 36-37; l.p.: 23-24) jak również osada na stan. 11 w miejscowości Budy Głogowskie-Kmiecie (stan. 11; l.p.: 25). W przypadku prowadzenia prac ziemnych na ich obszarze lub w ich okolicy należy przeprowadzić przedinwestycyjne badania wykopaliskowe.

VII.4.5. Ze względu na niewątpliwą obecność starszego osadnictwa postuluje się ścisły nadzór archeologiczno-konserwatorski również następujących obszarów:

- terenu całego miasta Głogowa Małopolskiego w granicach dawnych obwarowań, gdzie istnieje duże prawdopodobieństwo natrafienia przy pracach ziemnych na relikty zarówno wspomnianych umocnień obronnych jak i wcześniejszej zabudowy;
- założenia pałacowego Lubomirskich w Głogowie Małopolskim;
- terenu, gdzie znajdował się klasztor oraz kościół misjonarzy w Głogowie Małopolskim;
- w Budach Głogowskich, gdzie stwierdzono m.in. istnienie osady oraz grodziska wczesnośredniowiecznego a także resztki założenia dworsko-folwarcznego;
- w miejscowości: Rudna Mała, Lipie oraz Przewrotne, gdzie znajdują się skupienia stanowisk.

VII.4.6. Postuluje się ścisłą obserwację archeologiczną, połączoną z zakazem działalności budowlanej (nie dotyczy to rewaloryzacji zabytkowych reliktyw), którą odnieść należy przede wszystkim do:

- północno-wschodnich obrzeży miasta Głogowa Małopolskiego ze względu na występowanie stosunkowo dobrze czytelnego profilu umocnień obronnych.

VII.4.7. Prace ziemne na wszystkich wymienionych wyżej obszarach powinny być prowadzone bezwzględnie pod nadzorem archeologicznym. W razie odkrycia reliktyw starszego osadnictwa prace te powinny zostać bezzwłocznie przerwane a teren należy poddać gruntownym badaniom archeologicznym. Wynik tych badań zadecyduje o dalszych możliwościach inwestycyjnych tego terenu. Tego rodzaju ochrona z pewnością przyczyni się do powiększenia bazy źródłowej, a co za tym idzie stanu wiedzy na temat historycznego rozwoju miasta i gminy Głogów Małopolski. Należy w tym miejscu podkreślić, że niepowtarzalną okazją do przeprowadzenia badań archeologicznych są każde prace związane z modernizacją czy przebudową (budowa domów, małych żwirowni, prace melioracyjne, a szczególnie wielkie inwestycje – drogi, zbiorniki wodne i budowa zakładów przemysłowych).

VII.4.8. Dodatkowo postuluje się także przeprowadzenie planowych badań archeologicznych, ukierunkowanych na wyjaśnienie kwestii spornych dotyczących konkretnej problematyki. Istotne byłoby, zatem:

- przebadanie obwarowań w samym mieście Głogowie, aby uchwycić profile zarówno wału jak i fosy (a co za tym idzie być może częściowa ekspozycja odcinka wałów obronnych);
- ustalenie, gdzie dokładnie znajdował się murowany kościół Ligęzy w Głogowie Małopolskim;
- ostateczne rozstrzygnięcie niejasności w sprawie ratusza w Głogowie Małopolskim (m.in. wykonanie badań sondażowych w celu odkrycia prawdopodobnych relikwów drewnianej budowli lub śladów jego destrukcji np. spalone drewno itp.);
- przeprowadzenie, w przypadku podjęcia ewentualnych prac modernizacyjnych płyty Rynku w Głogowie Małopolskim, regularnych badań wykopaliskowych, w celu uchwycenia starszych nawarstwień kulturowych (niestety liczyć się w tym przypadku należy również z tym, że mogły one ulec zniszczeniu wskutek np. niwelacji);
- rozpoznanie wykopaliskowe założeń dworsko-folwarcznych w Budach Głogowskich oraz w Przewrotnem.

Dodatkowo należałoby także:

- podjąć weryfikację istnienia osadnictwa pradziejowego na obszarze gminy Głogów Małopolski poprzez zarówno prace wykopaliskowe jak i ponowne badania powierzchniowe (mające na celu określenie stopnia zniszczenia stanowisk odkrytych podczas wcześniejszych penetracji, jak również odkrycie ewentualnych, nowych stanowisk);
- określić formy i intensywność osadnictwa, jak również podjąć próbę rekonstrukcji życia gospodarczego i społecznego najstarszego osadnictwa;
- dokładnie rozpoznać pochodzenie elementów kulturowych, sygnalizowanych przez luźne znaleziska narzędzi krzemiennych i kamiennych.

Podkreślić należy, że cały obszar gminy Głogów Małopolski powinien być regularnie penetrowany w ramach archeologicznych akcji weryfikacyjnych. Celem takich działań będzie jak najlepsza kontrola i monitorowanie stanu zachowania poszczególnych stanowisk, jak również rozpoznanie zagrożeń, aby można było podjąć prace w celu ich jak najwłaściwszej ochrony konserwatorskiej.

VII.4.9.

Podsumowując powyższe rozważania, postuluje się zatem co następuje:

- konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach stanowisk archeologicznych objętych ochroną, określoną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- przestrzeganie zasad ochrony dziedzictwa archeologicznego, zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie zabytków oraz wytycznych dotyczących ochrony relikwów zabytków archeologicznych w północno-wschodnim obrzeżu miasta lokacyjnego i strefy obserwacji archeologicznej wyznaczonej dla całego obszaru miasta w granicach dawnych obwarowań;
- przestrzeganie zasad ochrony dziedzictwa archeologicznego oraz wytycznych dotyczących strefy obserwacji archeologicznej wyznaczonej dla obszaru w Budach Głogowskich;
- walkę z przeprowadzaniem inwestycji na terenie stanowisk archeologicznych bez nadzoru konserwatorskiego;

- monitorowanie stanu zachowania wszystkich stanowisk archeologicznych z obszaru gminy Głogów Małopolski, a szczególnie tych, które wpisane zostały do rejestru zabytków (za wyjątkiem zniszczonego stan. 1 w Lipiu);
- wszelkie zmiany dotyczące dotychczasowych stanowisk należy umieszczać bezzwłocznie na kartach AZP za pomocą odpowiednich oraz czytelnych adnotacji;
- każdy prowadzący nadzory lub inne prace archeologiczne zobowiązany jest do wykonania, po ukończeniu prac, aktualnej karty AZP dla danego stanowiska (w przypadku nie funkcjonowania takowego w ewidencji AZP, wykonanie nowej karty oraz nadanie nowej numeracji po wcześniejszym ustaleniu tego faktu z UOZ Delegatura w Rzeszowie).

Poza tym:

- finansowanie badań wykopaliskowych najcenniejszych stanowisk archeologicznych, przede wszystkim tych znajdujących się w strefie OW;
- udostępnianie danych o archeologicznych zabytkach gminy na stronie internetowej gminy wraz z mapkami oraz podstawowymi informacjami dla inwestorów planujących inwestycję na obszarach stanowisk archeologicznych;
- powyższe informacje dotyczące archeologicznej przeszłości gminy Głogów Małopolski, mogłyby również funkcjonować w wersji skróconej w formie ulotek lub folderów, które z całą pewnością przyczynią się do popularyzacji przeszłości gminy.

VII.5. Priorytet: Rozpoznanie i dokumentowanie zasobu zabytków oraz przetwarzanie informacji o zabytkach

VII.5.1. Prowadzenie stałego monitoringu i weryfikacja obiektów uwzględnionych w GEZ, najlepiej w oparciu o komputerową bazę danych.

VII.5.2. Umieszczenie listy obiektów znajdujących się w GEZ na stronie internetowej Urzędu Gminy.

VII.5.3. Zinwentaryzowanie zachowanej na terenie miasta i gminy zabytkowej stolarki drzwiowej i okiennej. Inwentaryzacja taka byłaby z jednej strony działaniem niezwykle pożądanym jako forma ochrony zabytkowych elementów architektonicznych poprzez ich dokumentowanie, z drugiej zaś mogłaby posłużyć jako wzornik dla inwestorów (przy pracach remontowych – wymiana niezabytkowej stolarki na nową w obiektach zabytkowych).

VII.5.4. Opracowanie kilku standardowych rozwiązań do remontów elewacji zabytkowych domów w Rynku oraz na pozostałym obszarze wpisanym do rejestru jako układ urbanistyczny.

VII.5.5. Dofinansowanie i zorganizowanie we współpracy z Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej dokumentacji zagrożonych zabytków budownictwa drewnianego.

VII.5.6. Używanie i stosowanie historycznych nazw miejscowych - przysiółków, historycznych nazw itp., inicjowanie nowego nazewnictwa lub zmian w istniejącym nazewnictwie promujących lokalną historię i lokalne tradycje.

VII.5.7. Wspieranie lokalnych inicjatyw zmierzających do udokumentowania, zachowania, kultywowania wartości niematerialnych (pieśni, podania, legendy, tradycje związane z ważnymi wydarzeniami rodzinnymi jak śluby czy pogrzeby, tradycje związane ze świętami, potrawy regionalne, nazwy miejscowe). Rozpropagowanie tematyki dotyczącej Listy Dziedzictwa Niematerialnego i zachęcanie stowarzyszeń lokalnych do zgłaszania lokalnych wartości niematerialnych na ww Listę (informacje, wzór wniosku dostępne na stronie internetowej www.nid.pl).

VII.6. Priorytet: Praktyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego - rozwój turystyki, działania edukacyjne, promocyjne

VII.6.1. Zintegrowanie działań promocyjnych władz miasta w zakresie turystyki z działaniami władz powiatu, np. poprzez stworzenie szlaków atrakcji turystycznych miasta i powiatu, w których miasto byłoby jednym z punktów na szlaku, a równocześnie zostało wykreowane jako centrum noclegowo-wypadowe.

VII.6.2. Opracowanie szczegółowej mapy turystycznej gminy z dokładnym oznaczeniem i opisaniem najważniejszych zabytków, tras turystycznych oraz umieszczenie jej na stronie internetowej gminy.

VII.6.3. Dokonanie wyboru najciekawszych obiektów i miejsc w mieście i gminie, opracowanie na ich bazie specjalnego szlaku dziedzictwa, oznakowanie go, opisanie poszczególnych jego elementów na towarzyszących im estetycznych, zunifikowanych w ramach szlaku tabliczkach informacyjnych, wydanie popularyzującego szlak folderu lub przewodnika, np.

- szlak o charakterze miejskiej trasy po najcenniejszych zabytkach,
- szlak zespołów dworsko-parkowych (we współpracy z ościennymi gminami)

VII.6.4. Wspieranie inicjatyw zmierzających do upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym gminy np. w postaci publikacji przewodnikowych, popularnonaukowych i albumowych.

VII.6.5. Publikowanie opracowań dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Głogowie Małopolskim

VII.6.6. Aktywne włączanie się miasta i prowadzonych przezeń instytucji kultury w coroczne obchody Europejskich Dni Dziedzictwa, pozwalające na szerokie propagowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i zapewniające organizowanym imprezom reklamę na terenie całego województwa za pośrednictwem plakatów z programem obchodów oraz regionalnych mediów.

VII.6.7. Wspieranie działań w zakresie popularyzacji akcentującej walory kulturowe i przyrodnicze turystyki pieszej i rowerowej na terenie samego miasta i gminy oraz rozwijanie towarzyszącej im infrastruktury (ścieżki rowerowe, sezonowe wypożyczalnie sprzętu, punkty widokowe, tablice informacyjne itp.);

VII.6.8. Upowszechnienie i wprowadzenie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej (m.in. konkursy wiedzy o historii i zabytkach z terenu gminy, adopcja zabytków).

VII.6.9. Upamiętnianie i utrwalanie w pamięci mieszkańców, zwłaszcza młodego pokolenia, ważnych wydarzeń historycznych, wybitnych postaci związanych z regionem itp. poprzez działalność wydawniczą (regionalia), organizowanie okazjonalnych wystaw i ekspozycji itp.

VIII. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI I ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI

Instrumentami wdrażania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Głogów Małopolski dysponują wszystkie podmioty zobowiązane do działań zapisanych w *Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Władze samorządowe mają do dyspozycji liczne instrumenty bezpośredniego i pośredniego oddziaływania, w tym:

- finansowe wspieranie określonych przedsięwzięć - możliwość ujmowania w rocznych budżetach środków finansowych na zagadnienia związane z ochroną zabytków,
- sporządzanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- inspirowanie działań niezależnych podmiotów społecznych, gospodarczych i politycznych, stymulowanie powstawania zrzeszeń publiczno-prywatnych, informowanie środowisk, opinii publicznej, władz państwowych itp.,
- stymulowanie działań właścicieli obiektów zabytkowych do ich utrzymania w należytym stanie,
- promowanie pozytywnych działań w ochronie zabytków np. przez fundowanie nagród, nagłaśnianie przez media, przyznawanie dyplomów itp.

Zakłada się, że zadania określone w Programie będą realizowane w wyniku następujących działań:

1. Wspólne działanie władz samorządowych z WKZ oraz z: właścicielami i posiadaczami obiektów, diecezjami, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami regionalnymi, ośrodkami naukowymi;
2. Działania własne władz samorządowych:
 - prawne - np. uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, powoływanie parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów, które winny być objęte ochroną;
 - finansowe - należyte utrzymanie, wykonywanie remontów i prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy oraz dotacje, system ulg finansowych, nagrody, zachęty dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych;
 - programowe - realizacja projektów i programów regionalnych,
 - inne - działania stymulujące, promocyjne, edukacyjne itp.
3. działania w ramach programów dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* Wójt gminy ma obowiązek sporządzenia co 2 lata sprawozdania z realizacji Programu, które przedstawia radzie gminy. Postuluje się, by sprawozdania te przekazywane były do wiadomości Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków - Delegatura w Rzeszowie oraz do Narodowego Instytutu Dziedzictwa - Oddział Terenowy w Rzeszowie.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY GŁOGÓW MAŁOPOLSKI

Przedstawione poniżej informacje są wskazaniem możliwości finansowania w różnorodnych obszarach działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego. Nie stanowią jednak bezpośredniego wskazania sposobów finansowania poszczególnych zadań. Ponieważ opieka i ochrona zabytków realizowana jest poprzez różnorodne działania - dotyczące zarówno sfery materialnej (np., konserwacja i renowacja zabytków, zabezpieczenia) jak i niematerialnej (np. edukacja i popularyzacja wiedzy) - system finansowania ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce złożony jest z wielu różnorodnych i niezależnych od siebie elementów. Zakłada się, że źródłem finansowania zadań wskazanych do realizacji w Programie, będą zarówno środki, które pozostają w dyspozycji lub w zasięgu władz samorządowych, jak również inne źródła (rządowe, prywatne, itp.)

Podstawowymi źródłami finansowania są:

- finanse publiczne:
 - krajowe (budżet państwa, budżety samorządów terytorialnych wszystkich szczebli, fundusze celowe)
 - zagraniczne (środki Unii Europejskiej i inne środki pomocowe)
- finanse prywatne (osób fizycznych i prawnych, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych itp.)

Zgodnie z *Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega m.in. na zapewnieniu warunków do dokumentowania zabytku, popularyzacji wiedzy o nim, a także na prowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych oraz jego zabezpieczeniu, dla utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. Finansowanie tych działań także jest obowiązkiem podmiotu posiadającego tytuł prawny do zabytku - osób fizycznych, jednostek organizacyjnych - a więc właścicieli, trwałych zarządców, użytkowników wieczystych. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej tego rodzaju tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest jej zadaniem własnym. Wsparciem w realizacji tych zadań mogą być środki publiczne przekazywane w formie dotacji celowej, udzielanej na wniosek właściciela, użytkownika lub osób przez nie upoważnionych.

IX.1. Finanse publiczne - budżet państwa i budżety samorządów terytorialnych

Dotacje na ochronę dziedzictwa kulturowego, w tym na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane, przeznaczane z budżetu państwa i budżetów samorządów lokalnych, mogą być udzielane przez:

- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) oraz innych ministrów
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda)
- Sejmik Województwa (budżet województwa)
- Rady Powiatów (budżety powiatów)

- Rady Gmin (budżety gmin)

IX.1.1. Budżet Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego dysponuje instrumentami finansującymi działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego na mocy przyjętych rozwiązań wynikających z "Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 -2020". Jednym z trzech instrumentów wdrażania przyjętych celów częściowych są Narodowe Programy Kultury, w tym Narodowy Program Kultury "Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego". Określony jest on poprzez podprogramy, priorytety i działania, które Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizuje w corocznie ogłaszanych programach. Programy te zawierają m.in. plan budżetu przeznaczony na każdy instrument, rodzaje kwalifikujących się projektów, sposobów ich naboru oraz wykaz podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie finansowe. Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (poprzednia nazwa: Programy Operacyjne) są podstawą ubiegania się o środki na zadania z zakresu kultury realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, instytucje filmowe, szkoły i uczelnie artystyczne, organizacje pozarządowe, placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół artystycznych oraz podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.

Krajowym programem wspierającym inicjatywy kulturalne jest Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 (zob.: www.mkidn.gov.pl). Corocznie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego ogłasza nabór wniosków do prowadzonych przez siebie programów. Ogłaszane decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego programy stanowią podstawę ubiegania się o środki ministra na zadania z zakresu kultury realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, instytucje filmowe, szkoły i uczelnie artystyczne, organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze. Programy określają: cele, zadania, typy projektów, alokację finansową, uprawnionych wnioskodawców, tryb naboru i wyboru wniosków, kryteria oceny, zobowiązania wnioskodawców oraz wskaźniki monitoringu. Szczegółowy opis każdego programu i priorytetu zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

IX.1.1.1. Dotacje na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Dotacje na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, realizowane są na podstawie ustaw (o ochronie zabytków, o finansach publicznych) i aktów wykonawczych do nich (rozporządzeń - np. dotacje na prace konserwatorskie i roboty budowlane). Zapisy aktów prawnych określają precyzyjnie katalog prac, które mogą być dofinansowane poprzez udzielenie dotacji celowej - są to prace zmierzające do zabezpieczenia, zachowania i utrwalania historycznej substancji zabytku.

Poważnym ograniczeniem możliwości ubiegania się o dotacje jest ustawowe zawężenie przedmiotowe do obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Zasadą ustawową udzielanych dotacji budżetowych jest współfinansowanie prac - dotacja z jednego źródła może być udzielana do wysokości 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac, co zmusza inwestorów do poszukiwania różnych źródeł finansowania. W przypadku, gdy zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową, dotacja jednego organu może być udzielona w wysokości do 100% koniecznych nakładów.

Takim wskazaniem może być również zły stan zachowania zabytku, który wymaga podjęcia prac konserwatorskich lub wyjątkowa wartość historyczna, naukowa lub artystyczna zabytku.

Ze środków budżetowych nie jest natomiast możliwe finansowanie prac modernizacyjnych czy też związanych z adaptacją obiektu do nowych funkcji, jak wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań technicznych podwyższających standard użytkowania.

IX.1.1.2. Mecenat Państwa w dziedzinie kultury

Programy związane z działalnością dotyczącą dziedzictwa kulturowego mogą być dofinansowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego poprzez dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań objętych mecenatem państwa w dziedzinie kultury. Ponieważ celem ogólnym jest stworzenie impulsu do rozwoju instytucji i regionów, finansowane są najlepsze programy instytucji kultury mających kluczowe znaczenie dla działalności kulturalnej w regionie.

IX. 2.1. Budżet Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wojewódzki Konserwator Zabytków, oprócz działań administracyjnych, realizuje ustawowo określone zadania dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, przy pomocy środków z budżetu państwa w części, której dysponentem jest Wojewoda. Udzielane przez WKZ dotacje dotyczą ściśle określonych w Ustawie o ochronie zabytków prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy zabytkach nieruchomych i ruchomych.

IX.2.1.1 Dotacje na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków udzielane są - podobnie jak dotacje Ministra Kultury - na podstawie ustaw (o ochronie zabytków, o finansach publicznych) i aktów wykonawczych do nich (rozporządzeń - np. dotacje na prace konserwatorskie i roboty budowlane...). Katalog zadań uprawniający do ubiegania się o dotacje jest ten sam, co w przypadku dotacji Ministra. W przypadku dotacji WKZ także występuje zawężenie pomocy do obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Omawiane dotacje realizowane są w cyklu danego roku budżetowego, adekwatnie do wielkości przyznanych środków finansowych. WKZ corocznie ogłasza nabór wniosków w dwóch terminach: do 29 lutego dla wniosków na prace planowane do wykonania w danym roku oraz do 30 czerwca na realizację refundacji poniesionych wcześniej nakładów.

Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane może m.in. obejmować nakłady konieczne na: sporządzanie ekspertyz technicznych i konserwatorskich; badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych; opracowanie programu konserwatorskiego, projektów budowlanych; zabezpieczanie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku, odnowienie i odtworzenie okładzin architektonicznych, tynków, okien, drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego; modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych; wykonanie izolacji przeciwwilgociowej; uzupełnienie narysów ziemnych dzieł architektury obrotowej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach architektonicznych; zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych,

wyeksponowanie oryginalnych elementów parku, wykonanie instalacji przeciwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej.

IX.3.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W szczególnych projektach możliwie jest pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Fundusz dysponuje środkami przeznaczonymi na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Środki w/w funduszy (a także Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) mogą być przeznaczone m.in. na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,

Środki wojewódzkich funduszy mogą być przeznaczone m.in. także na dofinansowywanie:

- działań związanych z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. (Program - Ochrona przyrody i krajobrazu, pkt. 2. pakt. 1))

IX.4.1. Budżet Województwa Podkarpackiego

Z budżetu Województwa Podkarpackiego mogą być udzielane dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, znajdującym się na terenie województwa podkarpackiego, posiadającym istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub naukowe oraz znajdującym się w złym stanie technicznym.

O dotację może ubiegać się każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, jeżeli posiadanie to oparte jest o tytuł prawny do zabytku wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego.

Szczegółowe kryteria oraz tryb weryfikacji i przyznawania pomocy finansowej, jak też jej realizacji określa stosowny regulamin przyjmowany w postaci Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Ponadto w ramach sprawowanego nad działalnością kulturalną mecenatu Samorząd Województwa Podkarpackiego udziela dotacji celowych dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów.

IX.5.1. Budżety samorządów lokalnych

Działając na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami organy stanowiące samorządów lokalnych, a więc Rady Powiatów, Rady Gmin, Rady Miast, mają prawo udzielania dotacji na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy

zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na swoim terenie. Zasady udzielania ww. dotacji, są określane w podjętych uchwałach, tworzących prawo lokalne.

IX.6.1. Fundusze europejskie i środki pomocowe

Znaczne środki finansowe na różnorodne działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, są możliwe do pozyskania z funduszy europejskich.

W ramach tych funduszy najważniejszym źródłem finansowania projektów kulturalnych jest obecnie Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Program podzielony jest na 10 osi priorytetowych:

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka;
2. Cyfrowe Podkarpackie;
3. Czysta energia;
4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. Infrastruktura komunikacyjna;
6. Spójność przestrzenna i społeczna
7. Regionalny rynek pracy;
8. Integracja społeczna;
9. Jakość edukacji i kompetencji w regionie;
10. Pomoc techniczna.

Możliwość pozyskania środków na projekty dotyczące szeroko rozumianej ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego została zagwarantowana m.in. w działaniu 4 *Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego*.

Beneficjentami powyższych funduszy mogą być jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.

Fundusze unijne mogą być także pozyskiwane w ramach Perspektywy finansowej 2014-2020 – Program Kreatywna Europa.

IX.2. Finanse niepubliczne - źródła prywatne

Według zapisu w *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury*: "polski model finansowania kultury zakłada, że mecenat prywatny jest uzupełnieniem, a nie alternatywą dla publicznego finansowania kultury. Łączenie środków publicznych z prywatnymi jest swoistym docelowym elementem systemu." W praktyce jednak, szczególnie dotyczącej utrzymania, rewaloryzacji i konserwacji zabytków nieruchomych znajdujących się w rękach osób prywatnych lub osób prawnych (szczególnie przedsiębiorstw), finansowanie w znacznej mierze odbywa się w oparciu o własne środki. Wielkość niepublicznych źródeł finansowania - zarówno osób fizycznych jak i osób prawnych, w tym przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych itp. - przeznaczanych na ten cel jest z pewnością znaczna, lecz trudna do oszacowania.

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

80

X. ANEKSY

X.1. ANEKS nr 1 - Wykaz obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta i gminy Głogów Małopolski*

*Aktualizacja z dnia 09.05.2017 roku. **Następujące obiekty zostały wyłączone z Gminnej Ewidencji Zabytków:**

1. Drewniany budynek mieszkalny usytuowany na dz. nr ew. 276 w Milocinie – skreślenie obiektu z GEZ pismem z dn. 20.12.2013 r. L.dz. UOZ-Rz-4-5140.41.2013
2. Budynek mieszkalny usytuowany na dz. nr ew. 167, położonej na ul. 3-go Maja 4 w Głogowie Mfp. – skreślenie obiektu z GEZ Zarządzeniem Nr 0050.60.2016 Burmistrza Głogowa Małopolskiego z dn. 05.05.2016 r., po uprzedniej akceptacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków – pismo z dn. 16.03.2016 r L.dz. UOZ-Rz-5140.20.2016
3. Budynek mieszkalny usytuowany na dz. nr ew.232, położonej na ul. Sikorskiego 13 w Głogowie Mfp. – skreślenie obiektu z GEZ Zarządzeniem Nr 0050.99.2016 Burmistrza Głogowa Małopolskiego z dn. 01.09.2016 r., po uprzedniej akceptacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków – pismo z dn. 24.08.2016 r. L.dz. UOZ-Rz-4.5140.47.2016
4. Budynek mieszkalny usytuowany na dz. nr ew. 346 w Woli Cichej - skreślenie obiektu z GEZ Zarządzeniem Nr 0050.51.2017 Burmistrza Głogowa Małopolskiego z dn. 05.04.2017 r., po uprzedniej akceptacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków – pismo z dn. 30.03.2017 r. L.dz. Rz-RDZ.5140.34.2017.BW

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
BUDY GŁOGOWSKIE	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY				1948 r.	cegłane	
BUDY GŁOGOWSKIE	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY- elementy wyposażenia i wystroju kościola parafialnego pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny				1948 r.	cegłane	B-600 z 04.04.2013
BUDY GŁOGOWSKIE	KRZYŻ PRZYDROŻNY			w lesie, przy granicy z Widelką	1919 r.	kamienne	
BUDY GŁOGOWSKIE	POZOSTAŁOŚCI ZESPÓŁUDWORSKIEGO - STAJNIA CUGOWA				pol. XIX	cegłane	A-1257 z 10.05.93
BUDY GŁOGOWSKIE	POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKIEGO - PARK KRAJOBRAZOWY				1 pol. XIX	nie dotyczy	A-1257 z 10.05.93
BUDY GŁOGOWSKIE	DOM Z BUDYNKIEM		2	południowa część wsi	lata 40. XX w.	drewniane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

81

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
BUDY GŁOGOWSKIE	GOSPODARCZYM						
BUDY GŁOGOWSKIE	DOM		40		1945 r.	drewniane	
BUDY GŁOGOWSKIE	DOM		417		1918 r.	drewniane	
BUDY GŁOGOWSKIE	DOM		720		1933 r.	drewniane	
BUDY GŁOGOWSKIE	KAPLICZKA			obok nr 674	XIX/XX	cegłane	
BUDY GŁOGOWSKIE	KAPLICZKA			przed nr 170	1866	cegłane	
BUDY GŁOGOWSKIE	KAPLICA	przyś. Zacinki			1896	cegłane	
BUDY GŁOGOWSKIE	KAPLICZKA				k. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - fosa			na północ od ul. Larymowicza	po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	STAWY RYBNE - POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO I FOLWARKU			Na wsch. od ul. Fabrycznej	1 poł. XVIII w., rozbud. 2 poł. XIX w.	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	PARK ROMANTYCZNY ZW. REYTYRADA - POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO, ob. park leśny			Na zach. od stawów	1 poł. XVIII	nie dotyczy	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	układ urbanistyczny				1570-pocz. XX	nie dotyczy	A-392 z 31.07.71
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KOMINY FABRYCZNE - POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO, ob. wytwórnia wyrobów włókienniczych	Fabryczna	10	""	po 1918	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Pomnik Jana III Sobieskiego	Rynek			1933	kamienne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Figura Św. Floriana	Rynek			przed 1849	mieszane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Figura NMP	Rynek			ok. poł. XVIII (przed 1787)	mieszane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	RATUSZ	Rynek	1		ok. poł. XVIII, przebud. 1822, 1908/9, 1926-29, 1950	cegłane	A-1250 z 18.03.1992
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	2		przed 1849, przeb. k. XIX, po 1929 i po 1960	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	3		ok. 1897, przebud. po 1929 i po 1982	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	4		ok. 1897, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

82

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI							
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	6		przed 1849, przebud XIX/XX, remont. ok. 1950 i 1980	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	8		ok. 1855, przeb. pocz. i 2 ćw. XX, remont. 1968, ok. 2000	cegłane	A-392 z 31.07.1971 i A-1161 z 06.06.1986
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	9, 9a		przed 1849, przeb. 1907, po 1960, remont. ok. 1970, 2000	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	10		przed 1849, przeb. 1960-70	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	11		1 poł XIX, przeb. k. XIX, remont. 3 ćw. i koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	12		przed 1849, przeb. k. XIX, 2 ćw. XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	13		przed 1849, przeb. XIX/XX, 3 ćw. XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Kamienica	Rynek	14		pocz. XIX, przeb. 2 ćw. XIX, XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	16		przed 1849, przeb. 1900, remont. 3 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	17/18		XVIII/XIX, przebud. XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	19		XVIII, rozbud. 1881, przeb. 2 i 3 ćw. XX, 2003-04	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	22		k. XIX, przeb. 1960, remont. k. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Kamienica	Rynek	23		k. XIX, remont. 1980	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	24		2 poł. XVIII, przeb. k. XIX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	SZPITAL UBOGICH	Rynek	25		1769, po poł. XIX, reont. pocz. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	26		1912, przeb. 4 ćw. XX, remont. 2005	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	27		ok. 1912, przebud. po 1945	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	28		XIX/XX, przebud. po 1970,	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

83

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI							
GŁOGÓW	Dom	Rynek	29		remont. pocz. XXI XIX/XX, przebud. po 1945, remont. po 2003 r. XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	30			cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	31		po 1898	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	ZAJAZD	Rynek	32		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	34	d. nr 33	1 poł. XIX, przebud. XIX/XX, koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	35	d. nr 34	przed 1849, przebud. 1947-49	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	36/37	d. nr 35/36	1 poł. XIX, przebud. XIX/XX, 3 i 4 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW	Dom	Rynek	38	d. nr 37	3 ćw. XIX, przeb. pocz., 2 i 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	39	d. nr 38	poł. XIX, przebud. 1972	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	40	""	1 poł. XIX, przeb. poł. XX	cegłane	
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	41		2 poł. XIX, przebud. poł. i koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	42		po 1909, przebud. koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	43		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	44		1 poł. XIX, przebud. XIX/XX, 3 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	47		XIX/XX, przebud. 1978	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	48		1 poł. XIX, przeb. XIX/XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	49		1 poł. XIX, przeb. XIX/XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	Rynek	50		1 poł. XIX, rozb. XIX/XX, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	54		1 poł. XIX, rozb. XIX/XX, cz. rozebr. po 1945	cegłane	
GŁOGÓW	Dom	Rynek	56		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	57		I poł. XIX, przebud. XIX/XX, 1977, remont. k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	Rynek	58		I poł. XIX, przebud. XIX/XX, 1967, 2002-2004 k. XVIII, przebud. XIX/XX, 1965, remont. 1985	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	Rynek	59		I poł. XIX, przebud. po 1890, I. 30-te i 40-te XX XIX/XX, przebud. I. 30-te i 40-te XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971, A-1163 z 20.06.1986
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	Rynek	60		k. XIX w.	cegłane	A-1164 z 20.06.86
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	Rynek	61	d. ul. Tkaczowa	po 1890 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	11	d. ul. Tkaczowa	1906 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	1	d. ul. Tkaczowa		cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	2	d. ul. Tkaczowa		cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	5	d. ul. Tkaczowa	przed 1846 r., XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	7	d. ul. Tkaczowa	XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 11 Listopada	9	d. ul. Tkaczowa	po 1890 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Kapliczka p.w. Św. Jana Nepomucena	ul. 3 Maja			koniec XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	RZĘŻNIA	ul. 3 Maja	47	d. ul. 1 Maja 43	pocz. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	1	d. ul. 1 Maja nr 3	XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	2		przed 1848, po 1890 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	3	d. ul. 1 Maja nr 5	po połowie XIX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	5	d. ul. 1 Maja nr 7	po poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	6		2 poł. XVIII	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	7	d. ul. 1 Maja nr 9	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	9	d. ul. 3 Maja 11	po 1872 r., 1930 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	10	d. ul. 3 Maja 8	1910 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	11	d. ul. 3 Maja 13	k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	12	d. ul. 3 Maja 10	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	13	d. ul. 3 Maja 15	k. XIX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	14	d. ul. 3 Maja 12	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	15	d. ul. 3 Maja 17	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	16	d. d. ul. 3 Maja 14	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	17	d. ul. 3 Maja 19	k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	18	d. ul. 3 Maja 16	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	19	d. ul. 3 Maja 21	po 1849 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	20	d. ul. 3 Maja 18	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	21	d. ul. 3 Maja 23	pocz. XX w.	cegłane	A-1179 z 29.12.87; A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	22	d. ul. 3 Maja 20	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	23	d. ul. 3 Maja 25	po poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	24	d. ul. 3 Maja 22	XIX/XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	25	d. ul. 3 Maja 27	k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	28	d. ul. 3 Maja 26	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	29		po poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	30	d. ul. 3 Maja 28	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

86

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	31		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	33		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	34	d. ul. 3 Maja 30	XIX/XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	35		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	36	d. ul. 3 Maja 32	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	38	d. ul. 3 Maja 34	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	40	d. ul. 3 Maja 36	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	41		2 poł. XIX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. 3 Maja	42-44	d. ul. 3 Maja 38-40	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KAPLICZKA	ul. 3 Maja		Na skraju lasu, obok domu nr 51, d. nr 43	1 ćw. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	BRAMA CMENTARNA w zespole cmentarza rzym.-kat. STARODRZEWIE w zespole cmentarza rzym.-kat.	ul. 3 Maja	52		1905	cegłane	A-1278 z 15.07.95
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	UKŁAD PRZESTRZENNY cmentarza rzym.-kat.	ul. 3 Maja	52		XIX	nie dotyczy	A-1278 z 15.07.95
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	cmntarza rzym.-kat. (zespół cmentarza)	ul. 3 Maja	52		pocz. XIX	nie dotyczy	A-1278 z 15.07.95
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KOŚCIÓŁEK P.W. MB SNIŻNEJ w zespole cmentarza rzym.-kat.	ul. 3 Maja	52		1831	cegłane	A-1278 z 15.07.95
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KAPLICZA ZE STUDNIĄ WEWNĄTRZ w zespole cmentarza rzym.-kat.	ul. 3 Maja	52		zap. XVIII po 1766, przebud. k. XIX	cegłane	A-1278 z 15.07.95
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FIGURA MATKI BOSKIEJ	ul. Borsuk		Obok domu nr 20	1923	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KAPLICZKA	ul. Cicha	26	W pobliżu domu nr 16	1952	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	OFICyna WSCH. - POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO, ob.	ul. Fabryczna	10		1727 (?)	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

87

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	wytwórnia wyrobów włókienniczych OFICYNA ZACH - POZOSTAŁOŚCI ZESPÓŁU PALACOWEGO, ob. wytwórnia wyrobów włókienniczych	ul. Fabryczna	10		1727 (?), przeb. 1918	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	PALAC - POZOSTAŁOŚCI ZESPÓŁU PALACOWEGO, ob. wytwórnia wyrobów włókienniczych	ul. Fabryczna	10		1727, remont. 1829-35, przebud. 1918	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KLASZTOR XX MISJONARZY - pozostałości zespołu klasztornego	ul. Fabryczna	20	d. nr 8	1766, remont. 1 ćw. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FIGURA CHRYSYSTUSA UKRZYŻOWANEGO	ul. Fabryczna	29	'''	ok. XIX/XX w.	mieszane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Joselewicza	1	d. nr 6	po poł. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Joselewicza	3	d. nr 5	po poł. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Joselewicza	5	d. nr 4	po poł. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FIGURA CHRYSYSTUSA	ul. Kard. Wyszyńskiego	1	przed zespołem szkół	1945	kamienne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	SZKOŁA, ob. zespół szkół	ul. Kard. Wyszyńskiego	1	d. ul. Tkaczowa, potem 11 Listopada 13	1928	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	SĄD GRODZKI	ul. Kard. Wyszyńskiego	2		1881 r.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	OGRÓD PALACOWY - POZOSTAŁOŚCI ZESPÓŁU PALACOWEGO, ob. park	ul. Kardynała Wyszyńskiego	5		XVIII	nie dotyczy	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	1	d. Waryńskiego nr 3	XIX/XX, remont. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	1a	d. Waryńskiego nr 1	ok. 1930, remont. 2 ćw. i kon. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Trójcy Przenajświętszej w zespole kościoła par.	ul. Kościelna	2	'''	1876-1879	cegłane	A-85 z 10.05.2004
GŁOGÓW	Brama ogrodzeniowa w	ul. Kościelna	2	'''	k. XIX	cegłane	A-85 z 10.05.2004

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI	zespole kościoła par. p.w. Trójcy Przenajświętszej						
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	3	d. Waryńskiego nr 5	XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Plebania w zespole kościoła par. p.w. Trójcy Przenajświętszej	ul. Kościelna	4		zap. I poł. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	5	d. Waryńskiego nr 6	XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	7	d. Waryńskiego nr 7	XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	9	d. Waryńskiego nr 8	1. 20 XX, przeb. 2 ćw. XX i pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	11	d. Waryńskiego nr 9	XIX/XX, przeb. 1940, po 1970, remont, pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Kościelna	13	d. Waryńskiego nr 10	XIX/XX, przeb. 1955 i 2 ćw. XX.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości frontu pfn.	ul. Kościelna i Sikorskiego		na wschód i zachód od ul. Kościelnej oraz na wsch od ul. Sikorskiego	po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krótka	2		1923	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	3	d. nr 4	1900-1910, przeb. 1980, pocz. XXI	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	5		k. XIX, remont. 1989, pocz. XXI	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	7	d. nr 6	pocz. XX, remont. 1. 60 XX, przebud. pocz. XXI	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	11	d. nr 8	1904, remont. 1970 i pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	13	d. nr 9	1900-1910, remont. 1960 i koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	15	d. nr 11	1900-1907, remont. 1. 60-te XX, 1982 i pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	17	d. nr 12	1900-1910, remont. 1990, przeb. pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	21	d. nr 13	1900-1910, remont. 1970 i pocz. XXI	cegłane	""
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	23	d. nr 14	1900-1910, remont. 1975 i pocz. XXI	cegłane	""

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	material ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	24	d. nr 8, potem 10	XIX/XX, remont. 1980, pocz. XXI	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	25	d. nr 15	1905, remont. 1960	cegłane	""
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Krzysztofa Głowy	34	d. nr 16	XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	""
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Krzywa	4	d. nr 2	1923	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Krzywa	5		1908	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Krzywa	7		1908	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Krzywa	9		1908	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	2		XIX/XX, przeb. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	3		XIX/XX, przeb. 4 ćw. XX, pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	4		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	5		XIX/XX, przeb. 1970	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	6		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	7		XIX/XX, przeb. 1970	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	8		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	9		XIX/XX, przeb. 1970	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	10		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	11		XIX/XX, przeb. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	12		XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	13		XIX/XX, przeb. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	14		XIX/XX, przeb. 2 ćw. i kon. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

90

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	15		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX, pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	16		XIX/XX, przeb. 2 ćw. i kon. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	17		1900-1910, przeb. 2 ćw. XX, pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	18		XIX/XX, przeb. 2 ćw. XX, pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	19		XIX/XX, przeb. pocz. XXI	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	20		XIX/XX, przeb. 2 ćw. i koniec XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ks. Larymowicza	21		ok. 1910	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Ks. Larymowicza	24	d. nr 23	4 ćw. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości frontu pfn.- wsch. cz. pfn.	ul. Ks. Larymowicza			po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Ligęzy	4	d. Ligzów 2	ok. 1930	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	REMIZA OCHOTNICZEJ STRAŻY POZARNEJ	ul. Mickiewicza	1		ok. 1950	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	2		pocz. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	3		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	4		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	5		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	6		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Mickiewicza	7		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	8		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	9		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	10		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

91

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	material ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	11		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	12		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Mickiewicza	13		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	14		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	15		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	16		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	17		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	18		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	19		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	20		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	21		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	22		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	24		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	25		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	26		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	27		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	28		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	29		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Mickiewicza	30		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	31		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971

92

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	33		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	35		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	36		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	37		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	38		k. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	39		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	40		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	41		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	42		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	43		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	44		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	45		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	46		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	47		XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Mickiewicza	48		XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	DOM	ul. Mickiewicza	49		1910 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Ogrodowa	2		I ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW	FIGURA JEZUSA	ul. Partyzantów		Przed domem nr 50	1917-1918	kamienne	
MAŁOPOLSKI	UKRZYŻOWANEGO	ul. Partyzantów					
GŁOGÓW	FIGURA MATKI BOSKIEJ	ul. Partyzantów		Obok domu nr 91	1906	mieszane	
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Piaski	8		ok. 1930	drewniane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

93

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI							
GŁOGÓW	DOM	ul. Piaski	10		ok. 1930	drewniane	
MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Piaski	16		1 ćw. XX	drewniane	
GŁOGÓW	DOM	ul. Piaski	20		XIX/XX	drewniane	
MAŁOPOLSKI	KAPLICZKA	ul. Polna	1	róg ul. Polnej i Sikorskiego	1836	cegłane	
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	1	d. ul. Obrońców Stalingradu 1	pol. XIX, przebud. XIX/XX, remont. 1988	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	3	d. ul. Obrońców Stalingradu 3	3 ćw. XIX, remont. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	4	d. ul. Obrońców Stalingradu 4	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX, remont. k. XX.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	5	d. ul. Obrońców Stalingradu 5	3 ćw. XIX, przebud. 1958, remont. 2006	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	6	d. ul. Obrońców Stalingradu 6	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX, remont. 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	7	d. ul. Obrońców Stalingradu 7	3 ćw. XIX, przebud. 2 i 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	8	d. ul. Obrońców Stalingradu 8	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	9	d. ul. Obrońców Stalingradu 9	1 poł XIX, przebud. XIX/XX i k. XX	cegłane	
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	10	d. ul. Obrońców Stalingradu 10	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	11	d. ul. Obrońców Stalingradu 11	1 poł XIX, przebud. XIX/XX, 2 ćw. XX i XX/XXI	cegłane	
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	12	d. ul. Obrońców Stalingradu 12	XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	13	d. ul. Obrońców Stalingradu 13	1 poł XIX, przebud. XIX/XX i 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	14	d. ul. Obrońców Stalingradu 14	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	15/17	d. ul. Obrońców Stalingradu 15/17	1 poł XIX, przebud. 1. 60-te i k. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW	Dom	ul. Rzeszowska	16	d. ul. Obrońców Stalingradu 16	XIX/XX, przebud. 1948 i 3 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

94

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	material ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	18	d. ul. Obrońców Stalingradu 18	XIX/XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	19	d. ul. Obrońców Stalingradu 19	1 poł. XIX, przebud. pocz. i 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	20	d. ul. Obrońców Stalingradu 20	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	21	d. ul. Obrońców Stalingradu 21	2 poł. XIX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	22	d. ul. Obrońców Stalingradu 22	XIX/XX, remont. 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	23	d. ul. Obrońców Stalingradu 23	XIX/XX, przebud. 2006	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	24	d. ul. Obrońców Stalingradu 24	XIX/XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	25	d. ul. Obrońców Stalingradu 25	2 poł. XIX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	26	d. ul. Obrońców Stalingradu 26	XIX/XX, przebud. 2 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	27	d. ul. Obrońców Stalingradu 27	poł. XIX, przebud. pocz. i 4 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	28	d. ul. Obrońców Stalingradu 28	pocz. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	29	d. ul. Obrońców Stalingradu 29	2 poł. XIX, przebud. pocz. i 3 ćw. XX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	39/41	d. ul. Obrońców Stalingradu 39	1. 30 XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	Dom	ul. Rzeszowska	45	d. ul. Obrońców Stalingradu 41	1. 30 XX, remont. 3 ćw. XX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	KAPLICZKA	ul. Rzeszowska		na przeciw domu nr 46, d. ul. Obrońców Stalingradu 38	pocz. XIX	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości bastionu lub bastiei	ul. Sienkiewicza			po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	2		XIX/XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	4		po 1898	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	5		ok. 1930 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

95

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	6		po 1898	cegłane	A-1174 z 09.09.87; A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	8		po 1898	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	10		po 1898	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	12		po 1898	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	13		1. 30. XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	14		po 1898	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	15		1. 30. XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sienkiewicza	16		po 1898 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	1	d. ul. Świerczewskiego 5	po 1846 r.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	2		XIX/XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	3	d. ul. Świerczewskiego 7	2 poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	9	d. ul. Świerczewskiego 13	2 poł. XIX	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	8-10		2 poł. XIX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	11	d. ul. Świerczewskiego 15	2 poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	26		2 poł. XIX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	35	d. ul. Świerczewskiego 39	XIX/XX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	40	d. ul. Świerczewskiego 38	XIX/XX w.	cegłane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Sikorskiego	41	d. ul. Świerczewskiego 45	2 poł. XIX w.	cegłane	A-392 z 31.07.1971
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości frontu pld.- wsch. cz. pln.	ul. Sitaraska			po 1624	ziemne	
GŁOGÓW	DOM	ul. Sitaraska	28	d. ul. Miekiewicza nr 50	1. 20 XX w.	cegłane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

96

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
MAŁOPOLSKI							
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości frontu pld.- wsch. cz. pld.	ul. Topolowa		""	po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FORTYFIKACJE MIEJSKIE - pozostałości frontu pln.- wsch. cz. pld.	ul. Wałowa			po 1624	ziemne	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Witosa	6	U zbiegu ulic Piekaskiej i Witosa	ok. 1930	drewniane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	FIGURA NMP	ul. Wojska Polskiego	2		ok. pol. XVIII (przed 1787)	mieszane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Wygoda	38		2 ćw. XX, przeb. 1953	drewniane	
GŁOGÓW MAŁOPOLSKI	DOM	ul. Zagajnikowa	1		2 ćw. XX	drewniane	
HUCISKO	KAPLICA P.W. MB NIEUSTAJĄCEJ POMOCY			przy zagrodzie nr 83	4 ćw. XIX	cegłane	
HUCISKO	DOM		36		lata 30-te XX w.	drewniane	
HUCISKO	DOM		68		lata 40-te XX w.	drewniane	
HUCISKO	KAPLICZKA		102	obok domu nr 102	1936 r.	cegłane	
LIPIE	KAPLICZKA			obok domu nr 100	1 ćw. XX w.	kamienne	
LIPIE	KAPLICZKA		6	przed sklepem SCH 3	1 poł. XX w.	cegłane	
LIPIE	DOM				pocz. XX w.	cegłane	
LIPIE	SZKOLA		61		1911	cegłane	
LIPIE	STODOŁA		156		1.20-30. XX w.	drewniane	
LIPIE	KAPLICZKA				k. XIX	cegłane	
MIŁOCIN	KAPLICA MYŚLIWSKA pw. Św. Huberta		33	obok starej szkoły	1741-1746	cegłane	A-80 z 11.12.67
MIŁOCIN	DOM		97	d. nr 71	1926	drewniane	
MIŁOCIN	DOM		98		1 ćw. XX w.	drewniane	
MIŁOCIN	DOM		118		1 ćw. XX w.	drewniane	
MIŁOCIN	STRAŻNICA KOLEJOWA		292		1862	cegłane	
POGWIZDÓW NOWY	MŁYN PAROWY		18		1.20 XX	cegłane	
POGWIZDÓW NOWY	DOM właściciela młyna		19		1.20 XX w.	drewniane	
POGWIZDÓW NOWY	DOM		158		1.20 XX w.	cegłane	
POGWIZDÓW NOWY	POSTERUNEK KOLEJOWY		323/1	przy nieczynnym przejeździe kolejowym	2 poł. XIX w.	cegłane	
POGWIZDÓW NOWY	KAPLICZKA			obok domu nr 77	k. XIX	kamienne	
POGWIZDÓW NOWY	DOM		210	d. nr 138	ok. 1920 r.	cegłane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

97

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
POGWIZDÓW NOWY	KAPLICZKA		277	obok domu nr 227	3 ćw. XIX	cegłane	
POGWIZDÓW STARY	SZKOŁA				1910 r.	cegłane	
POGWIZDÓW STARY	DOM		45		I poł. XX w.	drewniane	
POGWIZDÓW STARY	DOM		84		pocz. XX w.	drewniane	
POGWIZDÓW STARY	DOM		181		I ćw. XX w.	drewniane	
POGWIZDÓW STARY	DOM		3		1921	drewniane	
PRZEWROTNE	KAPLICA	w zach. cz. wsi			2 poł. XIX	cegłane	
PRZEWROTNE	FIGURA ŚW. JANA NEPOMUCENA NA COKOLE			przy skrzyżowaniu, naprzeciw szkoły	poł. XIX w.	kamienne	
PRZEWROTNE	STARY CMENTARZ			w środkowej części wsi	XVII w. - XX w.	nie dotyczy	
PRZEWROTNE	KAPLICZKA – latarnia zmarłych			na starym cmentarzu	ok. poł. XVII w.?	kamienista	A-1056 z 06.02.1980 r.
PRZEWROTNE	KRZYŻ PRZYDROŻNY			przy głównym skrzyżowaniu wsi	okres międzywojenny	mieszane	
PRZEWROTNE	KRZYŻ PRZYDROŻNY			przy drodze na "Selwy"	1913 r.	mieszane	
PRZEWROTNE	KRZYŻ PRZYDROŻNY			we wschodniej części wsi, zwanej "Studzieniec", przed domem nr 193	1864 r.	mieszane	
PRZEWROTNE	KAPLICA GROBOWA POLITALSKICH W ZESPOLE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚW. ANTONIEGO				ok. poł. XIX	mur.	A-1047 z 20.09.79
PRZEWROTNE	KRZYŻ PRZYDROŻNY						
PRZEWROTNE	KAPLICZKA						
PRZEWROTNE	DZWONNICA W ZESPOLE KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ANTONIEGO			w części wsi zwanej "Strona południowa", przed domem nr 468 część wsi zwana "Zamlynie"	I ćw. XX w.	mieszane	
PRZEWROTNE	OGRODZENIE Z BRAMKAMI W ZESPOLE KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ANTONIEGO				2 ćw. XX w.	cegłane	
PRZEWROTNE	STARODRZEW W ZESPOLE KOŚCIOŁA PAR.				ok. poł. XIX	mur.	A-1047 z 20.09.79
PRZEWROTNE					ok. poł. XIX	mur.	A-1047 z 20.09.79
PRZEWROTNE					XIX		

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

98

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
PRZEWROTNE	P.W. ŚW. ANTONIEGO KOŚCIÓŁ W ZESPOLE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚW. ANTONIEGO				1823	mur.	A-1047 z 20.09.79
PRZEWROTNE	DWÓR W ZESPOLE DWORSKIM				przed 1823	mur.	A-903 z 29.04.75
PRZEWROTNE	SLUŻBÓWKA W ZESPOLE FOLWARCZNYM				po 1916	drewn.	
PRZEWROTNE	PARK Z ALEJĄ I STAWEM W ZESPOLE DWORSKIM				XIX		A-903 z 29.04.75
PRZEWROTNE	FIGURA NMP W ZESPOLE DWORSKIM				k. XIX	kamienne	
PRZEWROTNE	FIGURA ŚW. ANTONIEGO W ZESPOLE DWORSKIM				1922	kam.	
PRZEWROTNE	STODOLA W ZESPOLE FOLWARCZNYM				k. XIX	mieszane	
PRZEWROTNE	LODOWNIA W ZESPOLE DWORSKIM				I. 20 XX	bet.	
PRZEWROTNE	KAPLICA				lata 40-te XX w.	cegłane	
PRZEWROTNE	KRZYŻ PRZYDROŻNY			w części wsi zwanej "Strona północna", za domem nr 17	1911 r.	mieszane	
PRZEWROTNE	KAPLICZKA Z FIGURĄ ŚW. FLORIANA			w części wsi zwanej "Strona północna"	1872 r.	mieszane	
PRZEWROTNE	DOM		138	We wschodniej części wsi.	1927 - 1928	cegłane	
PRZEWROTNE	DOM		274		1921 r.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		294		lata 30-te XX w.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		298		1931 r.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		315		1922 r.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		334	Budynek położony na tzw. "Stronie południowej".	I ćw. XX w.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		686		I ćw. XX w.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		716	Budynek położony w centrum wsi, na zach. od parku dworskiego.	I ćw. XX w.	drewniane	
PRZEWROTNE	DOM		754	W środkowej części wsi.	I poł. XX w.	drewniane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

99

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
PRZEWROTNE	DOM		862	przy drodze na "Selwy"			
PRZEWROTNE	KAPLICA GROBOWA			przysiółek "Selwy"	1 ćw. XX w.	drewniane	
PRZEWROTNE	KAPLICZKA Z LATARNIĄ ZA ZMARŁYCH			na nowym cmentarzu	1931 r.	mur.	
PRZEWROTNE	KAPLICZKA	naprzeciw domu 565 (d.obok nr 289)		na starym cmentarzu	po poł. XVII (?)	mur.	A-1056 z 06.02.80
ROGOŹNICA	KARCZMA		131		2 poł. XIX	kamienne	
ROGOŹNICA	KAPLICZKA		A		1 ćw. XX w.	cegłane	
ROGOŹNICA	KAPLICZKA			przy nr 164	2 poł. XIX w.	kamienne	
ROGOŹNICA	KAPLICZKA			naprzeciw nr 35	1923 r.	kamienne	
ROGOŹNICA	KRZYŻ			naprzeciw nr 263	pocz. XX w.	mieszane	
ROGOŹNICA	DOM		162		1 ćw. XX w.	drewniane	
ROGOŹNICA	DOM		240		ok. 1955 r.	drewniane	
ROGOŹNICA	KAPLICZKA			naprzeciw nr 143	pocz. XX	cegłane	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			w środkowej części wsi	1899	cegłane	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			za szkołą podstawową	1865	cegłane	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			na polach	1908	kamienne	
RUDNA MAŁA	DOM		433		1. 20 XX w.	drewniane	
RUDNA MAŁA	DOM		499		2 ćw. XX w.	drewniane	
RUDNA MAŁA	DOM		362		1938	drewniane	
RUDNA MAŁA	SZKOŁA		345		1. 20 XX	cegłane	
RUDNA MAŁA	POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO ZW. REJTERADĄ - REJTERAŁOŚCI PARKU				XIX	nie dotyczy	A-1229 z 09.04.91
RUDNA MAŁA	POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO ZW. REJTERADĄ - STAWY				XIX	nie dotyczy	A-1229 z 09.04.91
RUDNA MAŁA	POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO ZW. REJTERADĄ - PALAC LETNI				ok. 1740	cegłane	wykreślony z rejestru zabytków w 2004 r.
RUDNA MAŁA	POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU PALACOWEGO ZW. REJTERADĄ - KAPLICZKA			w wschodniej części wsi, na parkingu firmy Vidok	XVIII (?), XX w.	mieszane	A-1229 z 09.04.91
RUDNA MAŁA	DOM		53	w północnej części wsi, przy drodze do	1 poł. XX w.	drewniane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

100

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
RUDNA MAŁA	FIGURA CHRYSYSTUSA			Rogoźnicy przy południowej granicy wsi, pomiędzy strumieniami Czarna i Mrowla	1911	kamienne	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			obok domu nr 224	XIX w.	cegłane	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			na granicy lasu, przy głównej drodze do Głogowa	1904	kamienne	
RUDNA MAŁA	DOM		406		1932	cegłane	
RUDNA MAŁA	KAPLICZKA			przed nr 180	1. 20 XX	mieszane	
STYKÓW	KAPLICA p.w. MB Różańcowej			przed domem nr 317	przed 1880	cegłane	
STYKÓW	DOM		136				
STYKÓW	KAPLICA			obok domu nr 50, w pn. części wsi	pocz. XX w. 2 poł. XIX	drewniane cegłane	
STYKÓW	KAPLICZKA			przy domu nr 275 w pn. części wsi	2 poł. XIX	cegłane	
STYKÓW	SZKOŁA						
WOLA CICHA	KAPLICZKA						
WOLA CICHA	KAPLICZKA		27	w pobliżu domu nr 109	1863 r.	cegłane	
WOLA CICHA	DOM		55	przed domem nr 27	1 poł. XX w.	cegłane	
WOLA CICHA	DOM		65		pocz. XX w. 1934 - 1935 r.	drewniane	
WOLA CICHA	DOM		99		1. 20 XX w. 1934 - 1937	drewniane cegłane	
WYSOKA GŁOGOWSKA	KOŚCIÓŁ p.w. Św. Józefa						
WYSOKA GŁOGOWSKA	PIWNICA			przy leśniczówce	1907 r.	cegłane	
WYSOKA GŁOGOWSKA	LEŚNICZÓWKA						
WYSOKA GŁOGOWSKA	PARK KRAJOBRAZOWY W ZESPOLE DWORSKIM						
WYSOKA GŁOGOWSKA	KAPLICZKA						
WYSOKA GŁOGOWSKA	DWOR W ZESPOLE DWORSKIM			przy drodze do Jasionki, w pd. części wsi			
WYSOKA GŁOGOWSKA	DOM		21		pocz. XIX ok. poł. XIX	cegłane	A - 979 z dn. 04.10.1976 r.
WYSOKA GŁOGOWSKA	DOM				2 ćw. XX w.	cegłane	A - 979 z dn. 04.10.1976 r.
WYSOKA GŁOGOWSKA	DOM		166		pocz. XX w.	drewniane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

101

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		180		k. XIX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	SZKOŁA		221		I. 20 XX	cegłane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		346		I. 20 XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		348		II ów. XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		373		II ów. XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		396		1954 r.	glinobite	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		436		1936 r.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		519		I. 50 XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		563		pocz. XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		573		I ów. XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		588		I. 20 XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	KAPLICZKA			obok domu nr 559	I. 20 XX	cegłane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		82		I. 20 XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		347		I. 20 XX w.	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		548		pocz. XX w.	drewn.	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM		559		I. 20 XX	drewniane	
GŁOGOWSKA							
WYSOKA	DOM	nr 430			I. 20 XX	drewn.	
GŁOGOWSKA							
ZABAJKA	KAPLICZKA			w pasie drogowym, przed domem nr 62	pocz. XX w.	mieszane	
ZABAJKA	DOM		348		1910 r.	drewniane	
ZABAJKA	KAPLICZKA			przy drodze Głogów - Budy	1851	cegłane	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

102

Miejscowość	Obiekt	ulica	nr domu	lokalizacja	datowanie	materiał ścian	rejestr zabytków
ZABAJKA	KAPLICZKA			w pld.- wsch. cz. wsi	1866	kamienne	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

103

X.2. ANEKS nr 2 - Wykaz stanowisk archeologicznych, zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Głogów Małopolski na podstawie dokumentacji AZP

L.p.	Nazwa stanowiska	Nr w miejscowości (nr na obszarze)	Obszar AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
1.	Budy Głogowskie	2 (1)	101-75	Ślad osadnictwa	TKL	Brak dokładnej lokalizacji;
2.	Budy Głogowskie	4 (5)	100-75	Ślad osadnictwa	Neolit	
3.	Budy Głogowskie	10 (11)	100-75	Ślad osadnictwa	Średniowiecze	
4.	Budy Głogowskie	14 (15)	100-75	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
5.	Budy Głogowskie	15 (16)	100-75	Punkt osadniczy	Nowożytność	
6.	Budy Głogowskie	19 (20)	100-75	Ślad osadnictwa	Średniowiecze	
				Ślad osadnictwa	Nowożytność	
7.	Budy Głogowskie	20 (21)	100-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
				Punkt osadniczy	Średniowiecze	
8.	Budy Głogowskie	21 (22)	100-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
9.	Budy Głogowskie	22 (24)	101-75	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
10.	Budy Głogowskie	23 (45)	101-75	Ślad osadnictwa	Kult. przeworska (POR)	
11.	Budy Głogowskie	24 (46)	101-75	Ślad osadnictwa	Neolit	
12.	Budy Głogowskie	25 (47)	101-75	Ślad osadnictwa	Pradzieje	
13.	Budy Głogowskie	26 (48)	101-75	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze	
14.	Budy Głogowskie	27 (49)	101-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
15.	Budy Głogowskie	28 (50)	101-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
16.	Budy Głogowskie	29 (51)	101-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
17.	Budy Głogowskie	30 (52)	101-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
18.	Budy Głogowskie	31 (53)	101-75	Ślad osadnictwa	TKL	
19.	Budy Głogowskie	32 (54)	101-75	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
20.	Budy Głogowskie	33 (55)	101-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
21.	Budy Głogowskie	34 (56)	101-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
22.	Budy Głogowskie	35 (57)	101-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
23.	Budy Głogowskie	36 (58)	101-75	Grodzisko	Wczesne średniowiecze	stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr A-2/Ar
24.	Budy Głogowskie	37 (32)	100-75	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Mezolit Wczesne średniowiecze	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

104

L.p.	Nazwa stanowiska	Nr w miejscowości (nr na obszarze)	Obszar AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
25.	Budy Głogowskie-Kmiecie	11 (12)	100-75	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze	stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr A-3/Ar; zagrożone wybieraniem piasku
26.	Budy Głogowskie-Kmiecie	12 (13)	100-75	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Nowożytność	
27.	Budy Głogowskie-Rękawek	1 (1)	100-75	Cmentarzysko ciałopalne	TKL	stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr A-484; zagrożone wybieraniem piasku, aktualnie prawie całkowicie zniszczone
28.	Budy Głogowskie-Rękawek	3 (4)	100-75	Cmentarzysko płaskie birytałne	TKL	
29.	Budy Głogowskie-Rękawek	5 (6)	100-75	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Epoka kamienia Nowożytność	
30.	Budy Głogowskie-Rękawek	6 (7)	100-75	Punkt osadniczy Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Epoka brązu Średniowiecze Nowożytność	
31.	Budy Głogowskie-Rękawek	7 (8)	100-75	Punkt osadniczy	Wczesna epoka brązu	
32.	Budy Głogowskie-Rękawek	9 (10)	100-75	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	
33.	Budy Głogowskie-Rękawek	13 (14)	100-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
34.	Budy Głogowskie-Zacinki	8 (9)	100-75	Ślad osadnictwa	Neolit	
35.	Budy Głogowskie-Zacinki	16 (17)	100-75	Punkt osadniczy	TKL	
36.	Budy Głogowskie-Zacinki	17 (18)	100-75	Punkt osadniczy	Średniowiecze	
37.	Budy Głogowskie-Zacinki	18 (19)	100-75	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit Średniowiecze	
38.	Głogów Małopolski	2 (1)	101-76	Punkt osadniczy	Neolit	Brak dokładnej lokalizacji
39.	Głogów Małopolski	4 (2)	100-76	Ślad osadnictwa	Neolit	Częściowo zniszczone, zabudowa
40.	Głogów Małopolski	5 (6)	101-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	Zniszczone, os. Niwa
41.	Głogów Małopolski	7 (4)	101-76	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Epoka żelaza Nowożytność	Zachowane, w pobliżu zabudowa
42.	Głogów Małopolski	8 (5)	100-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	Zachowane

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

105

L.p.	Nazwa stanowiska	Nr w miejscowości (nr na obszarze)	Obszar AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
43.	Głogów Małopolski	9 (6)	100-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	Zachowane, bezpośrednia bliskość zabudowy os. Słoneczne
44.	Głogów Małopolski-Wygoda	6 (3)	100-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
45.	Głogów Małopolski-Leśna Wola	3 (1)	100-76	Ślad osadnictwa	Pradzieje	Stanowisko zniszczone, (teren prywatny, budynki)
46.	Hucisko	1 (1)	99-76	Punkt osadniczy	Nowożytność	
47.	Hucisko	2 (2)	99-76	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Pradzieje	
48.	Hucisko	3 (3)	99-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
49.	Hucisko	4 (4)	99-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
50.	Lipie	1 (2)	101-75	Huta szkła Cmentarzysko?	Niewspółczesna TKL	stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr A-679; zniszczone
51.	Lipie	2 (5)	101-76	Ślad osadnictwa	Neolit	
52.	Lipie	3 (59)	101-75	Punkt osadniczy	TKL	
53.	Lipie	4 (60)	101-75	Punkt osadniczy	TKL	
54.	Lipie	5 (10)	101-76	Punkt osadniczy	Pradzieje	
55.	Pogwizdów	1 (5)	99-76	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	
				Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
				Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
				Punkt osadniczy	Nowożytność	
56.	Pogwizdów	2 (6)	99-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
57.	Pogwizdów Nowy	1 (35)	102-76	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze	
58.	Pogwizdów Nowy	2 (36)	102-76	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze	
59.	Przewrotne	1 (10)	100-76	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
60.	Przewrotne	2 (11)	100-76	Punkt osadniczy	Epoka kamienia	
61.	Przewrotne	3 (12)	100-76	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
62.	Przewrotne	4 (13)	100-76	Punkt osadniczy	Epoka kamienia	
63.	Przewrotne	5 (7)	99-76	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Późne średniowiecze Nowożytność	
64.	Przewrotne	6 (8)	99-76	Ślad osadniczy	Epoka kamienia	
65.	Przewrotne	7 (9)	99-76	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	
66.	Przewrotne	8 (10)	99-76	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

106

L.p.	Nazwa stanowiska	Nr w miejscowości (nr na obszarze)	Obszar AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
67.	Przewrotne	9 (11)	99-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
68.	Przewrotne	10 (12)	99-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
69.	Przewrotne	12 (14)	99-76	Punkt osadniczy	Nowożytność	
70.	Przewrotne	13 (15)	99-76	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze	
71.	Przewrotne-Selwy	15 (4)	99-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
72.	Przewrotne-Selwy	16 (5)	99-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
73.	Przewrotne-Selwy	17 (6)	99-75	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
74.	Przewrotne-Studzieniec	11 (13)	99-76	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze	
75.	Przewrotne-Studzieniec	14 (16)	99-76	Punkt osadniczy	Nowożytność	
76.	Przewrotne-Zamlynie	18 (7)	99-75	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze	
77.	Rudna Mała	1 (13)	102-76	Punkt osadniczy	Nowożytność	
78.	Rudna Mała	2 (12)	102-76	Ślad osadnictwa	Kult. mierzanowicka	
79.	Rudna Mała	3 (2)	102-76	Punkt osadniczy	Kult. przeworska	
80.	Rudna Mała	4 (7)	102-76	Urządzenia prod.-gosp.	Wczesne średniowiecze	
81.	Rudna Mała	5 (8)	102-76	Punkt osadniczy	Kult. przeworska	
82.	Rudna Mała	6 (9)	102-76	Punkt osadniczy	Kult. przeworska	
83.	Rudna Mała	7 (10)	102-76	Ślad osadnictwa	Kult. przeworska	
84.	Rudna Mała	8 (11)	102-76	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	
				Punkt osadniczy	Kult. przeworska	stanowisko wpisane do rejestru zabytków pod nr A-851; niszczone przez zwirowanie
85.	Styków	1 (14)	100-76	Punkt osadniczy	Epoka kamienia	
86.	Styków	5 (18)	100-76	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
87.	Styków-Annapol	4 (17)	100-76	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
88.	Styków-Bugaj	6 (26)	100-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
89.	Styków-Janciówka	2 (15)	100-76	Ślad osadnictwa	Nowożytność	
90.	Styków-Janciówka	3 (16)	100-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	
				Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	

Program opieki nad zabytkami gminy Głogów Małopolski na lata: 2017-2020

107

L.p.	Nazwa stanowiska	Nr w miejscowości (nr na obszarze)	Obszar AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Uwagi
91.	Wola Cicha	1 (8)	101-76	Punkt osadniczy	Pradziejce	Zachowane, bezpośrednio przy zabudowaniach
92.	Wysoka Głogowska	1 (3)	101-76	Punkt osadniczy	Neolit	Brak dokładnej lokalizacji
93.	Wysoka Głogowska	2 (4)	101-76	Punkt osadniczy	Neolit	Brak dokładnej lokalizacji
94.	Wysoka Głogowska	3 (19)	100-76	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	
95.	Wysoka Głogowska	4 (20)	100-76	Punkt osadniczy	Kult. trzciniecka	
96.	Wysoka Głogowska	5 (21)	100-76	Punkt osadniczy	Kult. trzciniecka	
97.	Wysoka Głogowska	6 (21)	100-77	Ślad osadnictwa	Pradziejce	
98.	Zabajka	1 (9)	101-76	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	Zachowane, bliskie sąsiedztwo porzuconych zabudowań
99.	Zabajka	3 (62)	101-75	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia	Zachowane, okolice drogi utwardzonej
100.	Zabajka-Przymiarki	2 (61)	101-75	Ślad osadnictwa	Nowożytność	Zalesione

Zastosowane skróty: Kult. – kultura; TKŁ – tarnobrzeska kultura łużycka.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 87 ust 1, 3 oraz 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.) Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami, który przyjmowany jest odpowiednio przez sejmik województwa, radę powiatu lub radę gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Przedmiotowy program ogłaszany jest w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Głogów Małopolski na lata 2017-2020 został pozytywnie zaopiniowany ze stanowiska konserwatorskiego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – pismo o sygn.. L.dz.Rz-RDZ.5120.16.2017.BW z dn. 07.06.2017 r. z datą wpływu 21.06.2017 r. Ldz. 9535.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej**

Aleksander Jurek